

A MAGYAR OKMÁNYBÉLYEGEK KATALOGUSA

ÖSSZEÁLLITOTTÁK :

KÖLBIG FERENC

ÉS

Dr. HOLLAENDER GYÖRGY.

FILETÉLIATÖRTÉNETI FORRÁSKIADÁS

**Közreadja:
KÁNTÁS BALÁZS**

KÖLBIG FERENC – DR. HOLLAENDER GYÖRGY:

A MAGYAR OKMÁNYBÉLYEGEK KATALÓGUSA

Az eredetileg 1928-ban megjelent
filatéliatörténeti forrást elektronikusan közreadja
és az általános filatéliai bevezetőt írta:

Kántás Balázs

HUNGARICA ELECTRONICA
BUDAPEST
2024

ÁLTALÁNOS ELŐSZÓ EGY FILATÉLIATÖRTÉNETI FORRÁSKIADÁSHOZ A BÉLYEGEKRŐL ÉS A BÉLYEGGYŰJTÉS ÉRTELMÉRŐL

A bélyeggyűjtés kétségtelenül máig az egyik legnagyobb változatosságot, szellemi és esztétikai élményt kínáló értelmiségi hobbitevékenységek közé tartozik annak ellenére, hogy az utóbbi évtizedekben mind idehaza, mind a nemzetközi szintén kétségtelenül veszített a népszerűségéből. Ez még akkor is így van, ha világunk gyors fejlődése, digitalizációja és automatizációja a bélyeget, ezt a hagyományosan papíralapú dokumentum/irat-/aprónyomtatvány-típust is új társadalmi kontextusba helyezi, új fajtáinak megjelenését idézi elő, és új társadalmi, hivatali és kulturális funkciókat kölcsönöz neki. Az 1840-től máig megjelent mintegy 600 ezer bélyeg (és számtalan egyéb filatéliai tárgy, elsónapi boríték, levelezőlap, képeslap stb.) motívumokban gazdag, távoli országok történelmébe, hagyományaiba és kultúrájába betekintést engedő világa szinte kimeríthetetlen, és többek között az a csodálatos benne, hogy az újabb és újabb kibocsátások révén folyamatosan bővül. Az eredetileg kizárólag postai bérmentesítésre szolgáló, apró, színes, grafikai ábrát tartalmazó értékpapírok állami és magán postaszolgálatok általi folyamatos kibocsátása mára elsősorban inkább a gyűjtői igényeket szolgálja ki, új és új, sokszor egyre hivalkodóbb és formabontóbb grafikai tartalommal a hivatali okmányfunkció, postai bérmentesítés helyett. Gyűjtésével, történetének, motívumainak és nyomdai, technikai előállításának tanulmányozásával pedig önálló történeti segédtudomány, a filatélia foglalkozik.¹

A bélyeggyűjtés alapvetően a postabélyegek gyűjtésével foglalkozó tevékenységet jelöli. A bélyeggyűjtésen belül a (görög szavakból képzett) filatélia kifejezés a postai díjak és hatóságok fiskális bevételeinek elszámolása céljából készített postai és

¹ NIKODÉM Gabriella - SZABÓ Jenő, *A magyar bélyeg története*, Budapest, Kossuth Kiadó Zrt., 2010.

illetékbélyegek, valamint a hozzájuk kapcsolható tárgyak, mint például bélyeggel ellátott borítékok, csomagok, bélyeggel ellátott okiratok gyűjtésére korlátozódik. A további számos egyéb bélyegfajta (pl. a tagdíj, vagy a reklámbélyegek) az ún. parafilatéliával foglalkozók érdeklődésének tárgya. Az első postai bélyeg a Penny Black volt, melyet Angliában adtak ki 1840-ben. Az ifjú Viktória brit királynőt ábrázolta, s a szélei nem voltak perforálva, emiatt ollóval kellett kivágni az ívből.

A bélyeg mint értékpapír a 19. század első felében jelent meg. Nagy-Britanniában a 19. század elejére már annyira zavarossá vált a levelek és egyéb küldemények kézbesítéséért fizetendő díjak rendszere, és annyira magasra emelkedtek a bérmentesítési díjak, hogy a kereskedők és a tehetősebb emberek a posta kikerülésével, magánúton, esetleg felfogadott küldöncökkel juttatták célba leveleiket, ami a királyi posta számára jelentős bevételkiesést okozott. Mivel az újságok kézbesítése kevesebbe került, mint a leveleké, a legélmesebbek az újságra láthatatlan tintával írt, vagy a cikkekben aláhúzott szavakból összeolvasandó üzeneteket juttattak így célba. Emellett abban az időben a címzettnek kellett a kézbesítésért fizetni, a levél átvételekor. Ezt sokan megtagadták, mert a díj 2-8 penny – ez akkoriban egy szegényebb embernek jelentős összeg volt –, ráadásul külön illetéket kellett fizetni a többoldalas levélért, de még a borítékért is. A legenda szerint az is szokásba jött, hogy egy egyszerű üzenetet már a levélen elhelyezett apró jelekkel is a címzett értésére adtak, így a levél átvétele szükségtelenné vált. Az ilyen esetekben a kézbesítés fáradsága, költsége megtérítetlen maradt a postaszolgálat számára, tehát az állami vállalat ingyen dolgozott.²

A brit postaszolgálat természetesen küzdött a pénzügyi válságból való kilábalásért, egyre többen sürgették a posta reformját, az ügy még a brit parlament különbizottsága elé is került. A legígéretesebbnek a falusi tanítóból lett főtisztviselő, Rowland Hill (1795-1879) terve bizonyult, amelyet már 1823-ban kidolgozott. A javaslat szerint ne a címzett, hanem a feladó fizesse a kézbesítés díját, előre. Továbbá drasztikusan egyszerűsíteni kell a díjszabási rendszert, és megfizethetővé csökkenteni a díjakat. 1839 nyarán

² James MACKAY, *Bélyegek és bélyeggyűjtés*, ford. HARSÁNYI Luca – IGNÁCZ Krisztián, Budapest, Kossuth Kiadó, 2008.

kísérletképpen bevezették a távolságtól független 2 pennys díjszabást, majd 1840. január 10-én áttértek az 1 pennys díjra. A reform annyira eredményesnek bizonyult, hogy a kormány a reform további gyakorlati lépéseinek kidolgozásával Hillt bízta meg. Bár a távolságtól független kézbesítési díj Nagy-Britanniában és még számos további országban is újdonságnak számított, Báthory István lengyel király már 1583-ban rendeletben írta elő, hogy a levelekért, tekintet nélkül a címzett lakhelyére, négy lengyel garas fizetendő.³

Megoldandó volt még, hogy a levelekért előre fizetendő díjak lerovása céljából ne legyen szükséges minden alkalommal a postahivatalokat felkeresni. Ennek érdekében készíteni kellett egy nehezen hamisítható értékjegyet, amely a postahivatalokban előre megvásárolható, és amelynek a levélre ragasztásával hitelesen igazolható a postai díj kifizetése. A Times című brit lapban meghirdetett pályázatra mintegy 2700 pályamű érkezett, olykor igen ötletesek, de a zsűri nem talált közöttük igazán megfelelőt. Végül az első bélyeg, a „Penny Black” Henry Corbould grafikus rajzából született, amely William Wyon 1837-ben vert, az ifjú Viktória királynőt ábrázoló emlékérméje alapján készült. Az értékpapírok és bankjegyek nyomásával foglalkozó Perkins, Bacon és Petch cég részére az acélmetszetet Charles Heath és Frederick Heath vésnök készítette.

Rowland Hill, a bélyeg atyjának feljegyzései szerint a megfelelő papír és festék kiválasztásától kezdve sokféle technikai nehézséggel kellett megküzdeni, de végül 1840. május 1-jén megvásárolhatók lettek az első bélyegek, óriási érdeklődést és forgalmat kiváltva, noha a bélyeg hivatalosan csak május 6-án került forgalomba.⁴

Mulatságos filatéliatörténeti érdekesség, hogy az első bélyeg elkészítői túl jól végezték el a munkájukat. A postahivatalokban a levélre ütött bélyegző egyik célja, hogy regisztrálja a levél felvételének helyét és idejét; a másik, hogy a félig a bélyegre ütött bélyegzőlenyomat lehetetlenné tegye a bélyeg újabb felhasználását egy másik levélen. Nos, a Penny Black első sorozatai olyan jó

³ VAJDA Endre, *A posta története*, Budapest, Közlekedési és Dokumentációs Vállalat, 1967.

⁴ James MACKAY, *Bélyegek és bélyeggyűjtés*, ford. HARSÁNYI Luca - IGNÁCZ Krisztián, Budapest, Kossuth Kiadó, 2008.

minőségű nyomatok lettek, hogy a bélyegzőlenyomat lemosható volt róluk anélkül, hogy ez a bélyegen meglátszott volna, és így a bélyeget a levélről leáztatva újból felhasználhatták. A problémáról értesülve az újabb bélyegeken már gyengébb minőségű festéket használtak.⁵

A brit kormány és a parlamenti felsőház Rowland Hill érdemeit bőkezűen jutalmazta. A brit állami posta ügyvezető titkára, később főigazgatója lett, 13 360 font sterling jutalmat utaltak ki számára, nemesi rangra emelték, bárói címet kapott, valamint a Bath-érdemrendet, nyugdíjba vonulásakor óriási, húszezer fontos jutalomban és évi kétezer fontos nyugdíjban részesítették. A gazdag jutalmazás érthető, ha figyelembe vesszük, hogy Angliában a postára adott levelek száma az 1838. évi 76 millióról 1864-re 642 millióra nőtt.

A sikeresnek bizonyult ötlet bevezetését követően néhány év múlva más országokban is sor került az első bélyegek kiadására: Svájc, Brazília (1843), Oroszország, Finnország (1845), Amerikai Egyesült Államok (1847), Franciaország, Belgium, Bajorország (1849), Ausztria, Spanyolország, Szászország (1850), Románia (1859).

Ami a postabélyegek magyarországi megjelenését illeti, 1848-ban, a szabadságharc alatt Than Mór festőművész megbízást kapott a Debrecenben működő Kossuth-kormánytól az első magyar bélyeg tervének elkészítésére. A bélyegterv el is készült, azonban a megvalósítás csak a nyomdai előkészítésig juthatott. A forradalom és szabadságharc leverését követően, 1850 és 1867 között Magyarország, mint az Habsburg Birodalom egyik tartománya, az Osztrák Postaigazgatás alá tartozott. 1850. június 1-jén jelent meg az első bélyeg hazánkban. Ez tehát osztrák bélyeg volt, a rajta látható Habsburg kétfejű sas hamarosan az elnyomás jelképévé vált.⁶

⁵ James MACKAY, *Bélyegek és bélyeggyűjtés*, ford. HARSÁNYI Luca - IGNÁCZ Krisztián, Budapest, Kossuth Kiadó, 2008.

⁶ NIKODÉM Gabriella - SZABÓ Jenő, *A magyar bélyeg története*, Budapest, Kossuth Kiadó Zrt., 2010.
HORVÁTH Károly, *A magyar bélyeg története a kezdetektől a 19. század végéig*, Budapest, Pallas Stúdió, 2002.

Érdekes filatéliatörténeti tény, hogy Magyarország első bélyegkereskedője a polgári Prückler családból való, a hajadon maradt Prückler Klára (1844-1918) volt; 1876. augusztus 24.-én a Soroksári út 25. szám alatt családi bérházban megnyitotta bélyegkereskedését "Prückler J. C." néven. Később a boltot a IV. kerületi Régi Posta 5. szám alatti palotájába költöztette át. Prückler Klára egyébként régi német származású katolikus polgári család leszármazottja volt, amely Schwarzenbachból, Bodenseekreisből, Baden-Württembergből származik. Édesapja Prückler János (1816-1897), édesanyja Faltenmay Mária (1819-1905) volt.⁷

Az első bélyeggyűjtők az 1860-1870-es években gyerekek és tizenéves fiatalok voltak, és akkoriban a bélyeggyűjtést sok felnőtt gyerekes elfoglaltságnak tartotta. Az 1920-as évek táján az értékes bélyegekről szóló hírverések által megnövekedett a bélyeggyűjtők száma. A postai bélyegek árának gyors emelkedését leginkább annak lehetett tulajdonítani, hogy nagyon kevés idősebb bélyeg maradt meg jó állapotban. A legritkább daraboknak a párok vagy a hármascsíkok, illetve a bélyegblokkok számítottak.⁸

Az első magyar postabélyeg-sorozatot a kiegyezés után, 1867. június 1-jén bocsátották ki (2 krajcáros, 3 krajcáros, 5 krajcáros, 10 krajcáros és 15 krajcáros címletben, később pedig 25 krajcáros és 50 krajcáros címletben is). A bélyegeket, itthoni technikai feltételek híján, Bécsben nyomtatták, és az - osztrák postaszolgálat is használatba vette azokat. Ez sok vitához vezetett, de a mai filatéliai szakmai konszenzus szerint ez tekintendő az első magyar bélyegsorozatnak.⁹

A magyar állam a kiegyezés után néhány évvel, 1871-ben kezdte meg az önálló bélyegkiadást. Az osztrák postabélyegeket egyébként 1867. június 15-éig, az illetékbélyegeket június 30-ig használhatták fel bérmentesítésre illetve illetékfizetésre. A Magyarországon használt osztrák bélyegek ezért a magyar gyűjtemények részét (is) képezik. A kiegyezés évében a magyar és az osztrák kormány közös postabélyegek kiadásában egyezett meg, amit az osztrák állami nyomda gyártott le. Ezek a bélyegek 1871. július 31-éig voltak felhasználhatók. 1868-ban alakult meg a magyar

⁷ HORVÁTH Károly, *A magyar bélyeg története a kezdetektől a 19. század végéig.*

⁸ NIKODÉM Gabriella - SZABÓ Jenő, *A magyar bélyeg története.*

⁹ NIKODÉM Gabriella - SZABÓ Jenő, *A magyar bélyeg története.*

Állami Nyomda. A bélyegek gyártására való felkészülés éveket vett igénybe, így az első hazai gyártású (illeték)bélyegek gyártását 1870. október 1-jén kezdték meg, és az ezt követő hetekben kerültek forgalomba. Ezeket követték az 1871 májusának elején forgalomba hozott első magyar gyártású (kőnyomatos) postabélyegek, amelyek első darabjai nyomdahibásak voltak, ezért 1871 januárjában és februárjában milliószámra semmisítették meg a hibás bélyegeket. Ugyanakkor filatéliatörténeti érdekesség, hogy hibás nyomású levelezőlapokat és postautalványokat kiadták, mivel azokból elfogyott az előző kiadású készlet.¹⁰

1874-1881 között a színes számú krajcáros bélyegeket, 1888-1899 között a fekete számú krajcárost és 1900-1913 között a turulos bélyegeket adták ki. 39 év alatt, a hírlapbélyeggel együtt, sok milliárdot. Ezekből a bélyegekből viszonylag sok maradt fenn, viszont egyes gyártási sajátosságok miatt igazi ritkaságok is akadnak közöttük. 1881-től a bélyegeket vízjeles papírokra nyomtatták. Az I-es vízjellel indultak és 1913-ban a VII-es vízjelű bélyegek voltak forgalomban. A különböző vízjelállások kigyűjtése, a vízjelhibák, az eltérések, a nyomdahibák sok örömet szereztek a gyűjtőknek. A vízjelek azonosítása nem volt egyszerű feladat, odafigyelést és tapasztalatot igényelt. Ezért a 100-as kötegeket készítőik kezdetben szét sem válogatták vízjel szerint a bélyegeket, így azok vegyesen kerültek a kötegekbe. A bélyegek vízjeles papírra nyomtatása 1962-ben, a XIII-as vízjellel szűnt meg. Szintén nagy odafigyelést igényelt a bélyegek sokféle fogazása, így kezdetben ezek is vegyesen kerültek a kötegekbe.¹¹

A legtöbbben azon ország bélyegeit gyűjtik, ahol élnek, vagy korábban éltek, illetve ismerik azt, beszélik nyelvét. A magyar bélyegeket a világ minden részén gyűjtik. Aki a Magyarországon kiadott bélyegeket gyűjti, arra törekszik, hogy lehetőleg a bélyegkiadás kezdetétől, de legalább 1900-tól, vagy 1913-tól teljes, postatiszta vagy használt bélyeggyűjteménye legyen. Ehhez a legtöbb gyűjtőnek sok évtized kell, és még akkor sem teljes a kollekciója. A magyar bélyegek mellett sokan gyűjtenek külföldit is, például egy vagy több ország minden kiadott bélyegét. Széles táborra van a motívumgyűjtésnek: például a gyűjtő elhatározza, hogy a

¹⁰ NIKODÉM Gabriella – SZABÓ Jenő, *A magyar bélyeg története*.

¹¹ NIKODÉM Gabriella – SZABÓ Jenő, *A magyar bélyeg története*.

vasúttal összefüggő, Magyarországon vagy a világon kiadott minden bélyeget gyűjt. Tetszés szerint lehet gyűjteni a bélyegen megjelenő témák bármelyikét, például sport, lepke, ló, kutya, macska, kerékpár, autó, hajó, repülőgép stb.¹²

Manapság persze a bélyeggyűjtés veszített korábbi – vitathatatlanul nagy – népszerűségéből. A mobilkommunikáció és az elektronikus, internetes levelezés és a közösségimédia-platformok (e-mail, MSN, Skype, Facebook, Messenger, Instagram, stb.) térnyerésével a magánemberek többsége leszokott a kézzel írott levelek küldéséről, ami a bélyegek egyik legjellemzőbb megjelenési formája az emberek életében. A gyors, praktikus mobil és internetes kommunikációhoz képest a papíralapú levelezés hosszadalmas és bizonytalan, ráadásul a küldemény útközben akár el is kallódhat. Emiatt a korsajátosság miatt a bélyeggyűjtők rendszerint ma már többségében az idősebb korosztály tagjai, akik életében a kommunikáció egyik legfontosabb eszközeként a mainál sokkal inkább jelen voltak a bélyegek. Fiatalok ma már ritkábban érdeklődnek a bélyegek iránt, mert az ő életükhöz ezek a papír alapú dokumentumok már nem kötődnek annyira, sőt, olykor még eredeti funkciójukkal sincsenek feltétlenül tisztában.¹³

A gyűjtők azonban még ma is rendszeresen és számottevő mennyiségben vásárolják és mintegy „raktározzák” – többnyire használatlanul – az újonnan megjelenő bélyegeket. A jelenkori bélyegekből a korszerű technológia és minőség-ellenőrzés miatt ráadásul alig kerülnek ki olyan ritkaságok, amelyek hosszú távon értékke válhatnának. Aki tehát manapság esetleg befektetés céljából adná a fejét bélyeggyűjtésre, az elsősorban a postai bevételek növelése érdekében, forgalmi cél helyett pusztán a gyűjtői igényeket kihasználó, és emiatt többnyire öncélú modern bélyegkiadások esetében valószínűleg csalódni fog, míg ennek a csalódásnak az elkerülésére az un. klasszikus bélyegek esetén is csak jelentős időbefektetéssel megszerezhető tudás és megbízható tapasztalat birtokában van esélye. Egy ország filatéliai tudása ugyanakkor nem pusztán öncélú tevékenység, hanem történelmi segédtudomány, mely egyben a nemzeti kultúra része is. A filatélia magasabb szintű művelői a bélyegekről szóló szakirodalom révén

¹² NIKODÉM Gabriella – SZABÓ Jenő, *A magyar bélyeg története*.

¹³ NIKODÉM Gabriella – SZABÓ Jenő, *A magyar bélyeg története*.

ugyanis minden korban a bélyegképek által kifejezett, a társadalom számára fontosnak tekintett kulturális értékeket jelenítik és őrzik meg, valamint adják tovább az utókornak.¹⁴

A bélyeg fogalmát egyébként általános, hétköznapi értelemben leginkább úgy határozhatjuk meg, hogy az nem más, mint postai küldeményekre felragasztható, és azok bérmentesítésére szolgáló, kisméretű, többnyire színes nyomtatású postai értékciikk, állami monopólium alá tartozó értékpapír. A bélyeg funkciója persze lehet még különböző illetékek, államok és különböző szervezetek által kirótt díjak befizetésének igazolása is. Elsődleges feladata mellett a bélyeg képi, illetve szöveges tartalmával a kibocsátó állam kulturális, politikai, társadalmi helyzetéről, történelméről, mindennapi életéről is tájékoztatja használóit és gyűjtőit, hiszen megjelenése óta gyűjtői szenvedély tárgyát képezi. Anyagi értéke mellett, hiszen értékpapír, egyúttal gyakran magas esztétikai, szakmai és történeti értéket is képvisel.¹⁵

A bélyegek, mint művészi alkotások többféle, lényegében számtalan, de legalábbis nagyon sok módon kategorizálható formában kerülnek a piacra, és ennek köszönhetően meglehetősen sokszínűek, sokfélék, a modern nyomdatechnika megjelenésével pedig kinézetüknek már csak a képzelet szab határokat...¹⁶ A bélyegeket pedig, csak úgy, mint más értékkel bíró, vagy bizonyos jogokat biztosító, papír alapú okmányokat, okiratokat, értékpapírokat, például a pénzt, már a megjelenésük kezdete óta, a 19. század közepétől kezdve hamisítják, ezt pedig a hamisítók jellemzően nyereszkesedési, anyagi haszonszerzési céllal teszik.¹⁷

A filatéliai hamisítványokról érdemes néhány szót szólni, hiszen a bélyeggyűjtés önálló területét képezik. Ezek általában olyan papír alapú entitások, amelyek első látásra pontosan úgy néznek ki, mint a valódi bélyegek, de amelyeket megtévesztés vagy csalás céljából készítettek, hogy a használókkal elhitessék: azok valódiak. Ezek azonosítása a filatélia, a bélyegekkel és a postatörténettel

¹⁴ NIKODÉM Gabriella – SZABÓ Jenő, *A magyar bélyeg története*.

¹⁵ NIKODÉM Gabriella – SZABÓ Jenő, *A magyar bélyeg története*.

¹⁶ TÓTH Dávid, *A bélyeghamisítás hazai és külföldi szabályozása*, Magyar Jog, 2019/10.

<https://szakcikkladatbazis.hu/doc/1339443>

Letöltés ideje: 2023. október 3.

¹⁷ TÓTH Dávid, *A bélyeghamisítás hazai és külföldi szabályozása*.

foglalkozó történeti segédtudomány egyik igen nagy szakmai kihívást jelentő ága, a hamisítás tanulmányozása pedig kétségtelenül igen érdekes szakterület, a bélyegszakértők munkája pedig mindig újabb és újabb kihívásokat tartogat.¹⁸

Az alább idézett meghatározások nagyrészt megegyeznek a rangos *Scott Standard Postage Stamp Catalogue* című brit filatéliai kiadvány különböző legújabb kiadásainak bevezetőjében is szereplő meghatározásokkal. A filatéliai hamisítvány, hamis bélyeg vagy hamis filatéliai tárgy kifejezést jellemzően a gyűjtők megtévesztésére és a bélyegkibocsátó kormányok megtévesztésére, illetve az államok bélyegkibocsátási monopóliumának kijátszására gyártott bélyegekre használjuk. A hamisítás történhet a bélyegek lepecsételésére, felülnyomásaira, a hozzáadott vagy levágott perforációkra, illetve bélyegtervmódosításokra vonatkozóan is. Gyakran az eredeti bélyegek szolgálnak a hamisítás alapjául, és készül egy eredetileg valódi értékpapírból filatéliai hamisítvány oly módon, hogy a bélyeg külsejét, megjelenését, adattartalmát, a rajta olvasható/látható feliratot vagy képi tartalmat, grafikát megváltoztatják. Előfordul az is, hogy egy tömegbélyeget azzal a szándékkal manipulálnak, hogy az eredeti bélyegkiadás egy ritka változatát, tévnyomatát vagy felülnyomását imitálja, ez által a magas gyűjtői érték látszatát keltve, a gyűjtői társadalmat súlyosan, törvénysértő és etikátlan módon megtévesztve... Gyakran felmerül az a kérdés is, hogy mikor készült egy bélyeg jogszerűen postai használatra, és mikor tekintendő egyáltalán valódinak. Matthew Karanian például a következő irányelvet javasolja ennek megállapítására: a bélyegek akkor valódiak, ha a gyakorlatban is nemzetközileg elismertek, elfogadottak, és ez még akkor is így van, ha ez nincs írásba foglalva például szerződés vagy nemzetközi megállapodás által. Ez egyébként pontosan ugyanaz a nemzetközi jogi elv, amely a nemzetállamok elismerésére is vonatkozik. Egy nemzet akkor válik nemzetállammá, amikor a nemzetközi közösség elkezd nemzetállamként kezelni. Létezik olyan eset is, amikor egy államot a nemzetközi jog nem ismer el teljes egészében, de az általa kibocsátott bélyegeket mégis elfogadják a nemzetközi

¹⁸ JÉKI László, *Hamisítók, hamisítványok*, Budapest, Hetedhétthár Kiadó, 2010.

postaforgalomban. Erre remek példa a vitatott hovatartozású, Örményország és Azerbajdzsán által is követelt, állandó fegyveres konfliktusok által sújtott Hegyi-Karabah de facto állam, amely ugyan nem tagja az Egyetemes Postaegyesületnek, ami egyébként a legitim bélyegkibocsátás egyik nemzetközi alapfeltétele lenne, de a postáját mégis kézbesítik, ez azt bizonyítja, hogy az általa kibocsátott bélyegek nem hamisítványok, a nemzetközi közösség önálló bélyegkibocsátó entitásként kezeli.¹⁹

A történelem során állami és a magán postaszolgálatok már igen korán kidolgozták a bélyegek védelmét szolgáló eljárásokat. E lépések némelyike hasonló a hamis pénz elleni védelemre használt okmánybiztonsági eljárásokhoz, hiszen a bélyeg a bankjegyhez hasonlóan értékpapír, tulajdonképpen pénz helyettesítésére szolgáló okmány. A főbb eljárások, módszerek a következők:

vízjelek

speciális papír

finom vésés

speciális nyomtatási módszerek

különleges tinta a bélyegzőkhöz

selyemszálak beillesztése a bélyegpapírba

erős nagyítóval vagy mikroszkóppal látható vagy láthatatlan

titkos jelzések, mikrofeliratok

bélyegek újbóli kiadása bizonyos időközönként, esetleg a korábbiaknál fejlettebb nyomdai technológiával

Ha a bélyegek még használatlanok, azaz postatiszták, pusztán ránézésre nem lehet megkülönböztetni a filatéliai és a valódi postabélyegeket; az előállításukhoz használt technikák azonosak. Ha azonban a bélyegeken bélyegzőlenyomatok vannak, könnyebben meg lehet különböztetni őket egymástól. A bélyeggyűjtés tárgyát képezi a postakezelési jelekkel ellátott filatéliai tárgyak gyűjtése is, így ezeket is hamisíthatják. Ha egy bélyegen hamisított bélyegző van, akkor az szükségszerűen filatéliai hamisítványnak minősül, ha a bélyeg maga eredeti is, mivel nyilvánvalóan gyűjtőknek való

¹⁹ Matthew KARANIAN, *The Karabagh Story*, American Philatelist, 2000, vol. 114. No. 3.

eladásra készült, nem pedig postai küldemény bérmentesítésére, a bérmentesítés és a „futás”, postán való elküldés pedig adott esetben soha nem történt meg. Ha a postai bélyegző valódi, de maga a bélyeg hamis, akkor úgynevezett postai hamisítványról van szó, mivel a hamisítók sokszor valódi bélyegzőket használtak hamisított bélyegek látszólagos érvénytelenítésére, illetve azokat postaforgalomba kerülve valódi postabélyegzőkkel is érvényteleníthették. A filatéliai forgalomba, bélyeggyűjtőkhöz eljutó postai hamisítványok, amelyek valódi bélyegekként futottak keresztül a postaszolgálaton, és bérmentesítették általuk, egyébként meglehetősen ritkák, és már ez önmagában is értékessé teszi őket, jelentős gyűjtői értéket képviselnek.²⁰

A hamis bélyegeket előállító személyek sikere egyébként régebben elsősorban attól függött, hogy a hamis bélyegek kellően nagy mennyiségben készültek-e, és kerülnek-e forgalomba, a fő céljuk pedig az volt, hogy anyagi ráfordításaik megtérüljenek, hiszen a hamis bélyegek előállítása maga is pénzbe került. Jellemző gyakorlat volt, hogy az a személy, aki ezeket a bélyegeket használná, úgy kellett, hogy érezze, hogy jóval alacsonyabb áron vásárolhatja meg őket, mint amennyit egy állami postahivatalban fizetne, és megtévesztik, hogy azt higgye, hogy az általa vásárolt és felhasználni megkísérelt bélyegek valódiak, azaz bérmentesítésre alkalmasak... Ez tette a mindennapi postaforgalomban használt bélyegeket a hamisítási tevékenység elsődleges célpontjává, a másik hamisítási cél pedig, mint fentebb írtam, valamivel később a gyűjtők megtévesztése volt. A bélyeghamisítások felismeréséhez pedig nyilvánvalóan bélyegszakértőkre van szükség.²¹

A jelenleg hatályos magyar büntető törvénykönyvben a bélyeghamisítás önálló, súlyos büntetésekkel fenyegetett bűncselekmény:

*„391. § (1) Aki forgalomba hozatal vagy felhasználás céljából
a) bélyeget utánoz vagy meghamisít,
b) hamis vagy meghamisított bélyeget megszerez, az ország területére behoz, onnan kivisz, vagy azon átszállít,
bűntett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.*

²⁰ JÉKI László, *Hamisítók, hamisítványok*.

²¹ JÉKI László, *Hamisítók, hamisítványok*.

(2) Az (1) bekezdés szerint büntetendő, aki hamis, meghamisított vagy felhasznált bélyeget valódiként vagy fel nem használtként forgalomba hoz vagy felhasznál.

(3) A büntetés egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés, ha a bélyeghamisítást

a) különösen nagy vagy azt meghaladó értékű bélyegre, illetve

b) bűnszövetségben

követik el.

(4) A büntetés vétség miatt egy évig terjedő szabadságvesztés, ha a bélyeghamisítást kisebb vagy azt el nem érő értékű bélyegre követik el.

(5) E § alkalmazásában

a) bélyeg:

aa) a postabélyeg, akkor is, ha még nem került forgalomba, vagy onnan már kivonták,

ab) a postai szolgáltatás bérmentesítésére alkalmas jelzés és a bérmentesítő gép lenyomata, a díjazással kapcsolatos postai felülnyomás, felírás vagy jelzés, és a nemzetközi válaszdíjszelvény,

ac) a fizetési kötelezettség teljesítésére a hatóság által kibocsátott bélyeg, akkor is, ha még nem került forgalomba, vagy onnan már kivonták, addig az időpontig, amíg visszaváltására, illetve cseréjére az állam jogszabály alapján köteles,

ad) fém természetének vagy tartalmának bizonyítására szolgáló hatósági jel,

ae) az adó biztosítására szolgáló hatósági jegy, valamint termék minőségének, mennyiségének, egyéb lényeges tulajdonságának bizonyítására szolgáló hatósági jegy,

af) a mérésügyi hatóság által mérőeszköz hitelesítésének és vizsgálatának bizonyítására, valamint hordó úrtartalmának jelzésére használt bélyegző és pecsét,

b) forgalomba hozatalon a bélyeggyűjtés céljára forgalomba hozást is érteni kell,

c) meghamisításon a bélyegnek gyűjtés célját szolgáló jogosulatlan megváltoztatását is érteni kell.

(6) A külföldi bélyeg a belföldivel azonos védelemben részesül."²²

²² 2012. évi C. törvény a Büntető Törvénykönyvről.
<https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a1200100.tv>
Letöltés ideje: 2024. augusztus 11.

Hamis bélyeget tehát Magyarországon elvileg nem szabad forgalomba hozni, és a törvény védelme kiterjed a postaforgalomban már nem lévő, abból kivont, illetve a külföldi bélyegekre is. Hamisítvány tehát elvileg a magyar gyűjtői piacon nem is tűnhetne fel, mert értékesítése (ha az valódiként történik), súlyos büntetést vonhat maga után. Ugyanakkor – legalábbis értelmezésem szerint, a tévedés jogát fenntartva – nem valósítja meg a bélyeghamisítás tényállását az a cselekmény, ha a hamisítványt vállaltan hamisítványként értékesítik, és az eladó nem állítja azt, hogy az valódi bélyeg. Tudniillik, a hamisítványnak éppen hamisítvány mivolta kölcsönözheti a magas gyűjtői értéket, és mint fentebb már kitértem rá, ismert hamisítványok, hamisítványritkaságok, bélyeghamisítási kuriózumok előfordulnak magángyűjteményekben, és a gyűjtői piacuk is határozottan létezik.²³

A bélyeg főbb típusai az alábbiak:

Levélbélyeg: az egyszerű bélyeg. Küldeményeken, csomagszállítókon jelzi, hogy mekkora összeggel bérmentesítették a küldeményt.²⁴

Portóbélyeg: arra szolgál, hogy a hiányos bérmentesítéssel vagy bérmentesítés nélkül feladott postai küldeményeken jelezze a címzett által fizetendő összeget.²⁵

Hivatalos bélyeg: a hatóságok, hivatalok, közintézmények használják bérmentesítésre.²⁶

Hírlapbélyeg: újságok, folyóiratok kedvezményes bérmentesítésére használják.²⁷

Illetékbélyeg: formai jegyeiben hasonló, de funkciójában eltér az illetékfizetésre használatos értékjegy, az illetékbélyeg. Ennek legismertebb, de csak egyik válfaja az okmánybélyeg, mely a törvényekben meghatározott minden olyan illeték megfizetésére általánosan használható, amelyre nem létezik a bélyegen feltüntetett rendeltetésű saját illetékbélyeg. Az utolsó ilyen, ma már

²³ <http://mystamps.hupont.hu/25/hamisitvanyok>

Letöltés ideje: 2023. október 4.

²⁴ *Bélyeglexikon*, szerk. SURÁNYI László, Budapest, Gondolat Könyvkiadó, 1988.

²⁵ *Bélyeglexikon*.

²⁶ *Bélyeglexikon*.

²⁷ *Bélyeglexikon*.

a forgalomból kivont, meghatározott rendeltetésű illetékbélyegfajta a közteherjegy volt, de régebben sok másféle is létezett.²⁸

A bélyeggyűjtés talán legnépszerűbb, legelterjedtebb területe a tematikus filatélia. Tematikus bélyeggyűjtésnek (ennek talán egy szűkebb területét pedig elsősorban Magyarországon motívumgyűjtésnek, illetve motívumfilatéliának – angolul jellemzően *topical philately*, *topical stamp collecting* vagy *thematic stamp collecting*) azt a filatéliai ágat, gyűjtési és érdeklődési területet nevezzük, amikor valaki csak egy témába tartozó bélyegeket gyűjt, illetve tanulmányoz.²⁹ Ide tartozik az eseményfilatélia is, amely évfordulókat, eseményeket (sportesemények, hadi események, születési évfordulók stb.) ábrázoló bélyegek gyűjtését jelenti. A motívumbélyegek először a 19. század végén jelentek meg a világon egy ázsiai brit gyarmaton, és nagyon hamar tudatosan a gyűjtői igények kielégítése céljából kezdték el őket kibocsátani.³⁰ A tematikus filatéliát és a motívumfilatéliát régebben azonos gyűjtési területnek tekintették, mára azonban két önálló, egy tágabb és egy szűkebb filatéliai ágról van szó.³¹ A kettőt persze olykor nehéz elhatárolni egymástól, azonban a tematikus gyűjtés elvileg valamely (tágabb) témához kapcsolódó bélyegek és egyéb filatéliai tárgyak gyűjtését (pl. postatörténet, repüléstörténet, közlekedés stb.) jelenti, tehát a bélyegek tematikus alapon való gyűjtése és tanulmányozása az úgynevezett tematikus filatélia, míg a

²⁸ James MACKAY, *Bélyegek és bélyeggyűjtés*.

²⁹ Magyarországon számos jó színvonalú motívumfilatéliai könyv, illetve tematikus kiállítási katalógus megjelent. Például lásd:

ÁCS Imre, *Magyarország hadtörténelme bélyegeken*, Budapest, Honvéd Kiadó, 1998.

Dr. ZOLTÁN János, *Vadászat bélyegeken*, Magánkiadás, Budapest, 2002.

Dr. FORGÓ Béla, *Festmények és grafikák Magyarország bélyegein*, Budapest, MP Press Bt, 2003.

SZABÓ Jenő, *Bélyegrapszódia* [A Bélyegmúzeum zenét és zeneszerzőket megjelenítő bélyegekből készült, tematikus bélyegkiállításának katalógusa], Budapest, Bélyegmúzeum, 2015.

³⁰ Kathleen WUNDERLY, *North Borneo 1894 Stamps. Legitimately Scorned or Real Works of Art?*.

<https://www.linns.com/news/world-stamps-postal-history/north-borneo-1894-stamps-scorned-or-praised.html>

Letöltés ideje: 2023. november 26.

³¹ BÁNÁS Artúr, „Hol tart valójában a tematikus filatélia?”, *Bélyegvilág*, 2018/3, 6.

motívumgyűjtés vagy motívumfilatélia a bélyegábra által megjelenített képre, képi tartalomra korlátozódik – ha például állatokat, vagy még korlátozottabban adott rendszertani csoportba tartozó állatokat, növényeket, bizonyos típusú járműveket stb. megjelenítő bélyegeket gyűjtünk és tanulmányozunk, akkor tulajdonképpen motívumfilatelisták vagyunk.³² A motívum alapon történő bélyeggyűjtés témái nyilván lehetnek állatok, növények, híres emberek, közlekedési eszközök, képzőművészeti alkotások, néprajzi csoportok és viseletek, vagy akár épületek és tájak is.³³ A lehetőségek a bélyegek egyre több mindenre kiterjedő képi tartalmával együtt szinte végtelenek, a nagy mennyiségű megjelent bélyeg és bélyegváltozat okán pedig mindenképpen ajánlatos, hogy aki gyűjtésükre adja a fejét, az valamilyen módon, akár kibocsátó országra korlátozva, akár időszakra szorítkozva, akár tematikus, akár ezen belül motívumalapon behatárolja gyűjtői hobbijának területét.³⁴

A tematikus alapú, illetve szűkebben a motívum alapon történő gyűjtés majdnem egyidős a magával bélyeg történetével. Amikor a 19. század végén a posták emberek portréi, címerek és egyéb egyszínű bélyegek kiadása helyett inkább színes, tematikus bélyegek kiadása mellett döntöttek, és a bélyegek külleme, grafikai tartalma, képi elemei egyre változatosabbá és színesebbé váltak, és egyre jobban elterjedt a tematikus gyűjtés és a motívumgyűjtés. Az 1920-as évek végén a szemlélet kellően elfogadottá vált,³⁵ és ez a bélyeggyűjtési ág a bélyegszakkönyvekben, filatéliai kiadványokban is egyre gyakrabban jelent meg, mint a filatélia egyre inkább önálló

³² NIKODÉM Gabriella – SZABÓ Jenő, *A magyar bélyeg története*, Budapest, Kossuth Kiadó Zrt., 2010, 145-154.

³³ James MACKAY, *Bélyegek és bélyeggyűjtés*, ford. HARSÁNYI Luca – IGNÁCZ Krisztián, Budapest, Kossuth Kiadó, 2008, 36-37.

Illetve: DABÓCZY András – GLATZ István – NAGY László – Dr. SZÖRÉNYI Miklós – VAS István, *A bélyeggyűjtés kézikönyve*, Budapest, Magyar Bélyeggyűjtők Országos Szövetsége, 2004.

³⁴ BÁNÁS Artúr, „Hol tart valójában a tematikus filatélia?”, *Bélyegvilág*, 2018/3, 6.

³⁵ Lásd a magyar szakirodalomban bővebben például: HAJDU Endre, *Bélyeggyűjtés*, Budapest, Medicina Kiadó, 1970, 60-64.

és egyre többek által igen nagyra értékelt területe.³⁶ A Nemzetközi Filatéliai Szövetség (Fédération Internationale de Philatélie, FIP), a bélyeggyűjtők legrangosabb nemzetközi szervezete ugyanakkor mára csak a tágabb értelemben vett tematikus filatéliát (angolul: *topical philately* vagy *thematic philately*, franciául: *philatélie thématique*, németül viszont: *Motivphilatelie* vagy *thematische Philatelie*, a két kifejezés nagyjából ugyanazt jelenti) filatéliát ismeri el önálló versenyszakágként, csak és kizárólag motívumalapú filatéliai anyaggal nem is igazán lehet nemzetközi bélyegkiállításokra benevezni. A Nemzetközi Filatéliai Szövetség, a FIP értelemszerűen maga is fenntart egy tematikus szakbizottságot. A rangos nemzetközi szakmai szervezet honlapján az alábbi definíció olvasható:

„A tematikus filatélia olyan bélyegek és egyéb filatéliai tárgyak gyűjtése, amelyek egy témát illusztrálnak, dolgoznak fel: madarak, foci, történelem, művészet, életmód, fák stb. A téma (theme) kifejezésnek itt dinamikus jelentése van, amely a gyűjtő általi személyes kidolgozását jelenti, aki egy teljes történetet épít az adott téma köré.

Valaha a bélyeggyűjtemények egy ország vagy országcsoport bélyegeiből álltak. A bélyegeket általában a kibocsátás dátumának sorrendjében mutatták be. Ez ma már nincs így. A tematikus gyűjtemény a lehető legszélesebb körű filatéliai anyagból áll, a postigazgatások lehető legszélesebb köréből, mindenféle időbeli megkötés nélkül. Minden egyes kiválasztott tételnek kapcsolódnia kell a témához, és azokat legmegfelelőbb sorrendben kell elrendezni, hogy elmeséljék a történetet.

A történet vázlata tervként (plan) kerül bemutatásra, amely a téma kialakulásának lépéseit mutatja be. A terv hasonló egy könyv tartalomjegyzékéhez, és általában fejezetek és alfejezetek szerint szerveződik, amelyek láthatóvá teszik a történet logikus folyását egy világos és következetes szál mentén.”³⁷

³⁶ Lásd bővebben: NIKODÉM Gabriella – SZABÓ Jenő, *A magyar bélyeg története*, Budapest, Kossuth Kiadó Zrt., 2010, 145-154.

³⁷ *What is Thematic Philately?*. A Nemzetközi Filatéliai Szövetség honlapja. <http://www.fipthematicphilately.org/what.html>

Letöltés ideje: 2023. december 16.

Ebből a rangos nemzetközi szakmai szervezet által meghatározott definícióból is látszik, hogy a tematikus filatélia egy tágabb, komplexebb, a gyűjtők számára nagyobb kreativitást és szellemi mozgásteret, egyúttal nagyobb kihívást jelentő keretet, sőt, inkább egész keretrendszert jelent, míg a motívumfilatélia leginkább azonos bélyegábrát tartalmazó bélyegek gyűjtését (és tanulmányozását) jelenti, és inkább az adott filatéliai tárgy szűkebb vizuális, grafikai tartalomra koncentrál, nem pedig annyira az egyes filatéliai tárgyak közötti lehetséges, komplex tematikai kapcsolatokra. Míg a tematikus filatélia versenyszakág, addig a motívumfilatélia, mondhatjuk akár némi leértékeléssel, leginkább egy szűkebb gyűjtési területet jelent. A professzionális, bélyegkiállításokon is induló bélyeggyűjtők jellemzően a tematikus filatéliát ismerik el inkább, a motívumgyűjtést pedig sokan egy kevésbé komplex területnek gondolják. A motívumgyűjtemények a gyűjtők szorgalmas munkája és kreativitása által ugyanakkor fokozatosan tematikus gyűjteményekké bővíthetők, és az egyszerűbbtől az összetettebb tartalom felé haladva több lépésben fejleszthetők. Ezzel együtt művelődéstörténeti szempontból nyilván mindkét megközelítés igen érdekes lehet.³⁸

Ha már szó esett a tematikus filatéliáról, mint a bélyeggyűjtés talán legnépszerűbb és legelterjedtebb területéről, mindenképpen muszáj néhány mondatot szólnunk a postatörténeti gyűjtési területről is, amely a filatéliának ugyancsak egy igen elterjedt, és rendkívül érdekes szegmense, nem utolsósorban pedig a nemzetközi bélyegkiállítások rangos, elit versenyszakága is egyben. A postatörténeti gyűjtési mód esetében nem egy vagy több bélyegkiadás teljes gyűjtése a cél, hanem a választott postatörténeti korszak bélyegkiadás-, levélbélyegzlés-, kezelés-, szállítás- és bérmentesítési módjainak változásait és az ezekhez kapcsolódó dokumentumoknak a vizsgálatát és gyűjtését foglalja magában. A postatörténeti gyűjtési mód esetén igen nagy jelentősége van az úgynevezett futott, vagyis postakezelési folyamaton átesett leveleknek és egyéb küldeményeknek, mert az bizonyítja minden kétséget kizáróan a tárgyalt postatörténeti

³⁸ NIKODÉM Gabriella - SZABÓ Jenő, *A magyar bélyeg története*.

korszak az előzőhöz viszonyított helyzetét. A postatörténeti dokumentumok ugyanakkor nem csupán futott levelek, hanem a gyűjtési területhez tartoznak a díjegyves nyomtatványok, postajárat-kimutatások, óralevelek, szállítólevelek, feladóvények, korabeli postai rendeletek stb. Az igen nagy változatosságot és kreativitást engedő, önálló postatörténeti bélyegkiállítási osztály kiállítási anyagai rendszerint állami, helye vagy magánposták által szállított postatörténeti dokumentumokból állnak. Egy postatörténeti kiállítási gyűjtemény használt borítékokat és leveleket, használt postai díjjegyeseket, használt postai bélyegeket és egyéb postai dokumentumokat tartalmaz, amelyeket a postatörténet bármely aspektusának kifejtésére irányuló kiegyensúlyozott terv szerint választanak ki, írnak le és rendeznek el. Ezek a kiállítási gyűjtemények általában hangsúlyt fektetnek a díjszabásra, útvonalra, szabályokra, postai jelölésekre, használatokra és egyéb postai szempontokra, szolgáltatásokra, funkciókra és tevékenységekre, melyek kapcsolatban vannak a postaszolgálat fejlődésének történetével.³⁹

A bélyeggyűjtés egy másik nagy és igen érdekes, viszonylag újonnan felfedezett területe a fiskális filatélia vagy pénzügyi filatélia, amely tulajdonképpen a pénzügyi bélyegek, okmány- és illetékbélyegek gyűjtését jelenti. A *Bélyeglexikon* szerint az illetékbélyeg és bizonyos esetekben az okmánybélyeg nem más, mint a pénzügyi bélyegek egyik fajtája, mely olyan állami jövedelem (illeték) befizetésének igazolására van rendszeresítve, amelyért az állam bizonyos szolgáltatást végez. Ennek a nem postaforgalmi, bár bizonyos kivételes esetekben akár postai bérmentesítésre is használt értékciikknek a besorolásában és elnevezésében a különböző bélyegkatalógusok nyilván nem egységesek, ahogyan országonként is eltérő hagyományai vannak az illetékbélyegek kiadásának és használatának. Az okmánybélyeg ezen belül az okirati illeték lerovására szolgál, tehát hivatalos irat állami/hatósági hitelesítésének a megfizetését igazolja, és egyúttal az okirat

³⁹ *Bélyeglexikon*.

Valamint: A MABÉOSZ Postatörténeti Szakosztályának irányelvei.

https://www.mabeosz.hu/sites/default/files/attachment/FIP_PH_Guidelines_2022_HU_O.pdf

Letöltés ideje: 2024. augusztus 10.

hitelességét és érvényességét is tanúsítja. Nagy-Britanniában és a Brit Gyarmatbirodalomban például sokáig ugyanaz a bélyegfajta használható volt mind postai bérmentesítésre, mind pedig illetékek és kisebb adók megfizetésének igazolására, az ilyen „vegyes” használatú bélyegeken pedig jellemzően POSTAGE AND REVENUE (posta és illeték) felirat volt olvasható. A *Bélyeglexikon* mára kisség elavult véleménye szerint ugyanakkor az okmány- és illetékbélyegek gyűjtése és tanulmányozása nem annyira a filatélia, mint inkább annak határterülete, a bélyeghez hasonló, de postai bérmentesítésre nem alkalmas tárgyakkal, nyomtatványokkal foglalkozó parafilatália tárgykörébe tartozik.⁴⁰ Ennek ugyanakkor szögesen ellentmond, hogy a Nemzetközi Filatéliai Szövetség a pénzügyi bélyegek gyűjtését önálló versenyszályként ismeri el.⁴¹ Magyar filatéliatörténeti érdekesség ugyanakkor, hogy az okmány- és illetékbélyegek éppen a közelmúltban, 2023-ban kerültek kivezetésre, az okirati illetékek pedig a magyar közigazgatásban immár elektronikus úton fizetendők...

Gyűjteni a filatelisták többsége szerint olyan dokumentumokat érdemes, amelyek postai bérmentesítésre elméletileg valóban alkalmasak. Azért használom az *elméletileg* határozószót, mert egyes kevésbé fejlett, főként afrikai, kevésbé bizonyos ázsiai országokban gyakori jelenség, és elsősorban a gyűjtőket megcélzó motívum- és tematikus bélyegeket érinti az úgynevezett *fantombélyeg-kiadás*, amely azt jelenti, hogy bár egy adott bélyegkiadáson szerepel államjelzés és névérték, azt nem feltétlenül az adott állam kormányzatának vagy postaszolgálatának megbízásából vagy engedélyével nyomtatják ki,⁴² hanem elsődlegesen gyűjtői igények kielégítésére, profitszerzés céljából hozzák létre, és kerül forgalomba bizonyos piaci szereplők, nyomdai vállalkozások, cégek tevékenysége által.⁴³ Ebből kifolyólag pedig lehetséges, hogy az adott bélyeg szigorú filatéliai és postajogi értelemben csupán bélyegnek látszik, de a nemzetközi

⁴⁰ *Bélyeglexikon*, 346-347.

⁴¹ Lásd bővebben: SZÚCS Károly, *Pénzügyi filatélia. Kézikönyv és katalógus*, Budapest, Magyar Filatéliai Tudományos Társaság, 2017.

⁴² James MACKAY, *Bélyegek és bélyeggyűjtés*, ford. HARSÁNYI Luca - IGNÁCZ Krisztián, Budapest, Kossuth Kiadó, 2008, 58-59.

⁴³ James MACKAY, *Bélyegek és bélyeggyűjtés*, 58-59.

postaforgalomban nem feltétlenül fogadnák el, már ha valaki bérmentesítésre próbálná meg használni.⁴⁴ A kétes legitimitású bélyegkiadásoknak, fantombélyegeknek, illegális bélyegeknek ugyanakkor mára maguknak is jelentős gyűjtői piacuk van, és mivel az egyre inkább digitálissá váló világban, az elektronikus kommunikáció és az automatizált postakezelés korában már a hivatalos, többnyire állami monopólium alá tartozó bélyegkiadás is egyre inkább a gyűjtői igények kielégítését, a kormányzatok és postaszolgálatok ily módon történő profitszerzését, nem pedig a valódi postai bérmentesítést, a küldemények célba juttatási díjának megfizetését és ennek igazolását szolgálja, a legitim és illegitim bélyegkiadásokat is egyre nehezebb elhatárolni, megkülönböztetni egymástól.⁴⁵

Ugyanakkor a professzionális magyar bélyegszakértők körében mindazonáltal van egy kimondott egyetértés, viszonylag egységes szakmai álláspont a filatéliai hamisítványokat illetően: nem a hamisítványt kell ismerni, hanem az eredeti bélyeg jellemzőit – minden ettől való eltérés hamisítvány, még ha eredeti bélyeg szolgált az alapjául. Elsősorban az eredeti bélyeg a fontos tehát, és ami attól eltér, az hamisítványnak minősítendő. Ebből fakad az a sajnálatos filatéliai tény is, hogy magyar nyelvű szakirodalma a bélyeghamisításoknak szinte nincs is...

A hamisításhoz hasonló jelenséggel találkozunk a fentebb említett fantombélyegek esetében. A filatéliában ugyanis fantombélyegnek (is) nevezzük az olyan bélyegkibocsátásokat, amelyeket nem létező államok nevében, vagy éppenséggel létező államok nevével visszaélve adnak ki, üzleti vagy propagandacélból – e bélyegszerű entitásokat nevezik még fantáziabélyegnek, Cinderella-(Hamupipőke-)bélyegnek, illegális bélyegnek, álbélyegnek, és sokféleképpen... Főként afrikai és ázsiai országokban gyakori jelenség a fantombélyeg-kiadás, amely azt jelenti, hogy bár egy adott bélyegkiadáson szerepel államjelzés és névérték, azt nem feltétlenül az adott állam kormányzatának vagy postaszolgálatának megbízásából vagy engedélyével nyomtatják ki, hanem elsődlegesen gyűjtői igények kielégítésére, profitszerzés

⁴⁴ James MACKAY, *Bélyegek és bélyeggyűjtés*, 58-59.

⁴⁵ James MACKAY, *Bélyegek és bélyeggyűjtés*, 58-59.

céljából hozzák létre, és kerül forgalomba bizonyos piaci szereplők, cégek tevékenysége által. Ebből kifolyólag pedig lehetséges, hogy az adott bélyeg szigorú filatéliai és postajogi értelemben csupán bélyegnek látszik, de a nemzetközi postaforgalomban nem feltétlenül fogadnák el, ha valaki bérmentesítésre próbálná meg használni. Hogy lehet-e valamit hamisítani, ami eredetileg nem is létezik, fogós kérdés, ám a konzervatívabb filatelisták általában a fantombélyegeket is egyfajta hamisítványnak szokták tekinteni, hiszen azok alapvetően a gyűjtők megtévesztése céljából azt a látszatot keltik, hogy valódi, postajogi értelemben érvényes, küldemények bérmentesítésére alkalmas értékjegyek. A kétes legitimitású bélyegkiadásoknak, fantombélyegeknél, illegális bélyegeknél ugyanakkor mára maguknak is jelentős gyűjtői piacuk van, és mivel az egyre inkább digitálissá váló világban, az elektronikus kommunikáció és az automatizált postakezelés korában már a hivatalos, többnyire valamilyen állami monopólium alá tartozó bélyegkiadás is egyre inkább a gyűjtői igények kielégítését, a kormányzatok és postaszolgálatok ily módon történő profitszerzését, nem pedig a postai bérmentesítést, a küldemények célba juttatási díjának megfizetését és ennek igazolását szolgálja, a legitim és illegitim bélyegkiadásokat is egyre nehezebb elhatárolni, megkülönböztetni egymástól.⁴⁶

A fantombélyegeket, illegális bélyegeket, álbélyegeket, egy állam nevében magánszemélyek/cégek nevében kibocsátott, kétes legitimitással rendelkező bélyegeket külön csoportját alkották a 20. századi filatéliatörténet során az úgynevezett Dűne-bélyegeket, amelyek neve (angolul: Dunes) a filatéliában a mai Egyesült Arab Emírátságok egykor önálló tagállamaiban gyártott postai értékjegyekre utal. Az 1960-as években és az 1970-es évek elején nagy mennyiségben nyomtatott bélyegeket ma már többnyire szinte értéktelennek. Az emírátságok sokáig voltak brit gyarmatok. Nagy-Britannia irányította az egykori Szerződéses Államok névre hallgató arab államcsoport külkapcsolatait (az 1892-es kizárólagossági szerződés eredményeként), beleértve a postaszolgálatot is (a korlátozott szuverenitással rendelkező arab államok nem voltak tagjai az Egyetemes Postaegyesületnek). Az ugyancsak brit uralom

⁴⁶ James MACKAY, *Bélyegeket és bélyeggyűjtés*, 58-59.

alatt működő indiai kormány 1941-ben nyitotta meg első postahivatalát Dubajban, amelynek működését 1948-ban a British Postal Agencies, a Brit Postaszolgálat (General Post Office) leányvállalata vette át. 1963-ban Nagy-Britannia végül átengedte a postaszolgálatok irányítását a Szerződéses Államok arab uralkodóinak, a Brit Gyarmatbirodalom lassan felbomlott, és ezek az államok is önállósulni kezdtek. Egy amerikai filatéliai vállalkozó, bizonyos Finbar Kenny meglátta ugyanakkor meglátta a haszonszerzés lehetőségét, és jó üzletnek gondolta, a bélyegeket jelentet meg az arab emirátusok nevében, elsődlegesen az ekkoriban igen jól jövedelmező gyűjtői piacra szánva azokat. 1964-ben üzletet is kötött az éppen pénzzsűkében lévő Adzsmán arab emirátussal, a kormányzat pedig egyszerűen koncesszióba adta neki a helyi bélyegek kibocsátásának jogát. Kennynek az ilyen üzleti megállapodások lassan a szakterületévé váltak: 1964-ben Fudzseira arab emirátus uralkodójával is ugyanilyen megállapodást kötött, ám a Cook-szigetek kormányával folytatott gyanús üzletei miatt végül vesztegetési ügybe keveredett az Amerikai Egyesült Államokban. A szóban forgó kétes legitimitású bélyegek gazdag és változatos illusztrációkat tartalmaztak a gyűjtők igényeinek kielégítése céljából, ám nem kapcsolódtak különösebben az arab emirátusok kultúrájához, ahol elvileg kibocsátották őket. Megjelent például úrkutatás vagy tokiói olimpiai játékok tematikájú bélyegsor is. Umm Al-Quawain emirátus nevében kibocsátásra került továbbá egy brit uralkodókat ábrázoló bélyegsor, illetve egy téli olimpiai játékok tematikájú bélyegkiadás is. Mivel ironikus módon az emirátus területén a nyári hőmérséklet elérte az 50 Celsius-fokot, ezek a névleges kibocsátó államhoz semmilyen módon nem kapcsolódó bélyegek együttesen „Dunes” néven váltak ismerték. A Szerződéses Államok, későbbi Egyesült Arab Emirátusok „illegális”, tehát valójában nem a kibocsátó ország postaszolgálatától, és nem elsősorban postai bérmentesítés céljából kibocsátott bélyegek között ugyanakkor olyan dekoratív darabok is akadnak, amelyek a térség kultúrájához legalább valóban kötődő tevéket ábrázolnak. E gyűjtői célú bélyegek kibocsátása rövid távon igen jelentős bevételt hozott az arab emirátusok számára, azonban olyan nagy számban, és annyira nyíltan a profitszerzés szándékával jelentek meg, hogy végül a legtöbb rangos nemzetközi katalógus a jó részüket nem is

tartja nyilván. Hogy ezek a bélyegek egyáltalán a filatélia tárgykörébe tartoznak-e, vagy inkább parafiletéliai entitások, azon lehet vitatkozni, hiszen valószínűleg nem postai bérmentesítés céljából jelentek meg, és talán postai küldeményeken soha egyetlen példány sem futott belőlük...⁴⁷

Természetesen ugyanakkor vannak az illegális bélyegkiadások kiszűrésére nemzetközi kezdeményezések. Ezek közül a legfontosabb és legsikeresebb valószínűleg az Egyetemes Postaegyesület (UPU) és a Filatélia Fejlesztéséért Világszövetség (World Association for the Development of Philately = WADP) közös projektje, a WADP Numbering System adatbázis, amely elvileg 2002 óta regisztrálja az UPU tagállamai által legitim körülmények között kibocsátott, nemzetközi postaforgalomban elfogadott, bérmentesítésre valóban alkalmas bélyegkiadásokat, és egy folyamatosan frissített, bárki által elérhető elektronikus katalógust tesz közzé a honlapján.⁴⁸ Ugyanakkor sajnos, az Egyetemes Postaegyesület nem minden tagállamának postaszolgálata vesz részt a projektben és az adatbázis fejlesztésében, főként a kevésbé fejlett országok vonakodnak frissen kibocsátott bélyegek jegyzékét frissíteni, aktualizálni. Ebből kifolyólag, ha egy bélyeg szerepel a WADP Stamp Numbering adatbázisban, akkor biztos, hogy legitim kiadásról van szó, ugyanakkor ha egy filetéliai dokumentum nem szerepel a WSN katalógusban, még egyáltalán nem biztos, hogy esetében feltétlenül fantombélyeg-kiadással állunk szemben. A különbségtétel a legális és illegális bélyegkiadások között tehát sok esetben nehéz feladat, a filetelistáknak pedig bizonyos államok bélyegei esetében több szempontot is tüzetesen meg kell vizsgálniuk, hogy eldönthessék, filetéliai vagy parafiletéliai dokumentumokkal van-e dolguk. Természetesen a nem legitim körülmények között megjelent (ál)bélyegek között is akadhatnak dekoratív, érdekes és esztétikailag értékes darabok, hiszen grafikai tartalmuk nagyon változatos, a gyűjtőknek azonban illik tisztában

⁴⁷ Dűne-bélyegek - Angol nyelvű Wikipédia-szócikk.

[https://en.wikipedia.org/wiki/Dunes_\(stamps\)#cite_ref-7](https://en.wikipedia.org/wiki/Dunes_(stamps)#cite_ref-7) Letöltés ideje: 2023. december 23.

⁴⁸ <https://www.wnsstamps.post/en/stamps-search>

Letöltés ideje: 2024. április 29.

lenni vele, hogy postai bérmentesítésre nem használhatók, és bélyegkiállításokon nem szerepeltethetők.

A bélyeg amellet, hogy művészeti, egészen pontosan iparművészeti, sokszorosított kisgrafikai műalkotás, egyúttal elsődleges történeti forrás is, amely a kibocsátó ország művészetét, történelmét, természeti és kulturális adottságait. Forrástani szempontból a vizuális történeti források csoportjába tartozik, ahová még egyébként az alábbi dokumentumtípusok sorolhatók: festmények, falfestmények, rajzok, vázlatok, rézkarcok, nyomatok, karikatúrák, fényképek, plakátok, bélyegek, bankjegyek. Mint történeti forrás, a bélyeg is többnyire olyan képi ábrázolást tartalmaz, jelenít meg, amely adott történeti korszak gondolkodásmódjának, esztétikájának és szimbólumrendszerének a megértését, esetleg egy adott esemény, személy, közhangulat érzelmi, politikai, társadalmi, művészeti megjelenítését adja vissza, ily módon pedig hozzájárul a történelem több nézőpontból történő, multiperspektivista megértéséhez.⁴⁹

Mivel a bélyeg mindig adott kormányzat postaszolgálatá által kibocsátott értékjegy és vizuális dokumentum, halmozottan igaz rá, hogy segít megérteni az adott kibocsátó állam és korszak politikatörténetének összetett eseményeit, és körültekintő elemzéssel, értelmezéssel adott esetben sokkal többet árul el a történeti múltról, mint azt akár a történész, akár a laikus szemlélő elsőre gondolhatnánk. Nem véletlenül hangsúlyozandó mindenütt az az állítás, mely szerint a filatélia nem csupán egy hobbi, magánszemélyek által űzött gyűjtőszenvédély, hanem bizony a címertanhoz, pecséttanhoz, oklevéltanhoz stb. hasonlóan egy önálló történeti segédtudomány, amelynek megvannak a maga sajátos szakmai szabályai. A bélyegek ily módon pedig nem csupán a művészettörténet tárgykörébe tartoznak, mint esztétikai értéket hordozó, iparművészeti műalkotásként felfogható aprónyomtatványok, hanem bizony, az írott forrásokhoz hasonlóan a történettudomány számára is kiemelkedően érdekesek lehetnek.⁵⁰

⁴⁹ SCHRECK Katalin, *Vizuális források*, in *Bevezetés a történettudományba és a történelemkutatás módszereibe*, szerk. KEREPESZKI Róbert – SCHRECK Katalin, Pécs, Kronosz Kiadó, 2024, 171-182.

⁵⁰ SCHRECK Katalin, *Vizuális források*.

A vizuális történeti források, így a bélyegek is, adott esetben a történészi elemzés, értelmezés kiemelkedően fontos tárgyát képezhetik, hiszen olyan jól látható és befogadható dokumentumok, amelyek nagyban segíthetik a múlt jobban elképzelhetővé és átélhetővé válását. Egyfelől a bélyegek szolgálhatnak az írott források kiegészítéseként, másfelől, keletkezési helyüktől, idejüktől és támájuktól, ábrájuktól, annak összetettségétől és valóságreferenciáitól függően akár teljesen önálló forrásértékkel is rendelkezhetnek. Más történeti forrásokhoz hasonlóan ugyanakkor értelmezésükkor a bélyegeket is kontextualizálni és körültekintően elemezni szükséges, hiszen állami kibocsátású értékjegyekről lévén szó, esztétikai értékük mellett halmozottan elmondható róluk, hogy igen sok esetben propaganda- és emlékezetpolitikai célokat szolgálnak, és a postai bérmentesítés lehetővé tétele mellett egy adott kormányzati múlt- vagy jelenértelmezés minél több állampolgár részére történő eljuttatása is a feladatuk.⁵¹ A 21. században ugyanakkor a bölcsészettudományok talán lassan eljutnak oda, hogy a bélyegeket ne csupán postai értékjegyekként kezeljék, hanem a történettudomány, a művészettörténet és a tágabb értelemben vett kultúratudomány által elemzésre érdemes művészeti, politikai és történelmi dokumentumokként tanulmányozzák a maguk komplexitásában...⁵²

FELHASZNÁLT IRODALOM

BÁN Willy, *A magyar postabélyegek adattára*, Budapest, A Hungária Bélyeggyűjtő Köre, 1943.

A bélyeggyűjtés kézikönyve. Útmutató a Magyar Bélyeggyűjtők Országos Szövetsége bélyeggyűjtő köreinek vezetői részére; összeáll. VAS István, szerk. SOMOGYI Tamás, Magyar Bélyeggyűjtők Országos Szövetsége, Bp., 2004.

⁵¹ SCHRECK Katalin, *Vizuális források*.

⁵² Lásd bővebben: *Philatelie als Kulturwissenschaft*, szerk. Dirk NAGUSCHEWSKI – Detlev SCHÖTTKER, Berlin, Kulturverlag Kadmos, 2019.

A magyar bélyegek kézikönyve, szerk. SURÁNYI László - VISNYOVSKI Gábor - VÁRKONYI Judit, Budapest, Gondolat Kiadó, 1986.

A magyar bélyegek monográfiája 1. Általános rész, szerk. NÉVI Pál - STEINER László - SURÁNYI László - VÁRADI Imre, Budapest, Közlekedési Dokumentációs Vállalat, 1965.

<http://www.mafitt.hu/projects/monograph/MBM-I.pdf>

A magyar bélyegek monográfiája 2. Az osztrák posta Magyarországon, szerk. NÉVI Pál - STEINER László - SURÁNYI László - VÁRADI Imre, Budapest, Közlekedési Dokumentációs Vállalat, 1966.

<http://www.mafitt.hu/projects/monograph/MBM-II.pdf>

A magyar bélyegek monográfiája 3. Magyar klasszikus bélyegek és postai bérmentesítés 1867-1899, szerk. NÉVI Pál - STEINER László - SURÁNYI László, Budapest, Közlekedési Dokumentációs Vállalat, 1968.

<http://www.mafitt.hu/projects/monograph/MBM-III.pdf>

A magyar bélyegek monográfiája 4. Magyar postabélyegek és a postai bérmentesítés 1900-1944, Budapest, Közlekedési Dokumentációs Vállalat, 1971.

<http://www.mafitt.hu/projects/monograph/MBM-IV.pdf>

A magyar bélyeggyűjtés kis kézikönyve; összeáll. KOPRÉ József; szerzői, Keszthely, 1944.

BÁNÁS Artúr, *„Hol tart valójában a tematikus filatélia?”*, Bélyegvilág, 2018/3, 6.

Bélyeglexikon, szerk. SURÁNYI László, Budapest, Gondolat Könyvkiadó, 1988.

Bevezetés a történettudományba és a történelemkutatás módszereibe, szerk. KEREPESZKI Róbert - SCHRECK Katalin, Pécs, Kronosz Kiadó, 2024.

ERŐSS Tamás - PUKLER Antal - SEBESTYÉN Imre, *Filatéliai kiskaté*, Novadat, Győr, 2019.

ID. GAZDA István, *A bélyeg világtörténetéből. Utazás a filatélia klasszikusai között. CD-melléklettel.* Budapest, Magyar Tudománytörténeti Intézet 2015.

Otton GROSS - Kazimierz GRZYŹEWSKI, *A bélyegek világa*, Budapest, Móra Ferenc Könyvkiadó, 1984.

HORVÁTH Károly, *A magyar bélyeg története a kezdetektől a 19. század végéig*, Budapest, Pallas Stúdió, 2002.

JÉKI László, *Hamisítók, hamisítványok*, Budapest, Hetedhéthatar Kiadó, 2010.

LÉGRÁDI Dezső, *A bélyeggyűjtés*, Bélyegtudakozó Központ, Budapest, 1942.

LÓRÁNT Mihály, *A bélyeg*, Athenaeum Irodalmi és Nyomdai Részvénytársulat, Budapest, 1925.

James MACKAY, *Bélyegek és bélyeggyűjtés*, ford. HARSÁNYI Luca - IGNÁCZ Krisztián, Budapest, Kossuth Kiadó, 2008.

Magyar bélyegkülönlegességek kézikönyve, szerk. MADARÁSZ Gyula, MABÉOSZ, Budapest, 1956.

Philatelie als Kulturwissenschaft, szerk. Dirk NAGUSCHEWSKI - Detlev SCHÖTTKER, Berlin, Kulturverlag Kadmos, 2019.

SÍPOS Józsefné, *A magyar posta függetlenné válásának története és az 1867. évi első magyar bélyegkiadás*, MABÉOSZ, Budapest, 1982.

SZABÓ Zoltán, *A százéves levélbélyeg. 54 képen 342 bélyeg fényképével*, Kis Akadémia, Budapest, 1941.

SZABÓ-ANTAL Jenő, *A bélyeggyűjtés abc-je*, Springer Nyomda, Budapest, 1944.

SZÚCS Károly, *Pénzügyi filatélia. Kézikönyv és katalógus*, Budapest, Magyar Filatéliai Tudományos Társaság, 2017.

TÓTH Dávid: A bélyeghamisítás hazai és külföldi szabályozása, Magyar Jog, 2019/10.

<https://szakcikkadatbazis.hu/doc/1339443>

VISNYOVSZKI Gábor, *Bélyegkönyv*, Állami Nyomda, Budapest, 1996.

VAJDA Endre, *A posta története*, Budapest, Közlekedési és Dokumentációs Vállalat, 1967.

Kathleen WUNDERLY, *North Borneo 1894 Stamps. Legitimately Scorned or Real Works of Art?*.

<https://www.linns.com/news/world-stamps-postal-history/north-borneo-1894-stamps-scorned-or-praised.html>

Előszó.

1923 karácsonykor jelent meg a Levélbélyeggyűjtők Első Hazai Egyesülete kiadásában és áldozatkészségéből az „A Magyar Okmánybélyegek” című művünk, mely első ízben ismertette magyar nyelven a magyar okmánybélyegeket.

Ugy a gyűjtők csekély száma, mint a forgalom teljes hiánya akkor feleslegessé tette az értékelést. Az azóta eltelt pár év alatt a gyűjtők száma annyira megsaporodott, hogy ma már szükség van az okmánybélyegek árjelzésére. Ezért adjuk ki jelen művet.

Fentebb említett művünk bevezetésének ismétlését egyrészt térhiány miatt, másrészt pedig azért, mert jelen mű első-sorban árkatalógus, mellőztük. Aki tehát az okmánybélyegek célja, története, neméi, papirosa, színe, de különösen vizjegyei felől bővebbet akar tudni, annak az „A Magyar Okmánybélyegek” című művünk beszerzését ajánljuk, annál is inkább, mert kiadója, a Levélbélyeggyűjtők Első Hazai Egyesülete annak eladási árát 50 fillérre szállította le.

Jelen művünk beosztása megfelel az „A Magyar Okmánybélyegek” című mű beosztásának és azt általában azonos elvek szerint állítottuk egybe.

A mű könnyebb használhatósága érdekében megjegyezzük, hogy a bélyegméreteknél mindenkor a szorosan vett bélyegkép méreteit közöljük, az első szám a bélyegkép szélességét, a második pedig annak magasságát jelenti. A színeknél először a tulajdonképeni bélyegkép, azután a bélyegkeret, alanyomás és végül az alnyomat színét soroljuk fel. Amennyiben valamely kiadásnál az alnyomat színe azonos és azt a bélyegismertetésnél feltüntettük, annak ismétlését az egyes értékeknél mellőztük. A színek után zárójelben, ott ahol az szükségesnek mutatkozott, a bélyegrajz sorszámát és ott, ahol

megbízható adat rendelkezésünkre állott, a példányszámot — esetleg évek szerint elkülönítve — tüntettük fel.

Az árak használt bélyegekre értendők. Az árakat pengő-értékben tüntettük fel, arra való tekintettel hogy mi első-sorban és főként a hazai gyűjtőket akarjuk tájékoztatni. A külföldi gyűjtők a Forbin és Mayr katalógusok alapján az okmánybélyegek árát francia frankban számítják. Külföldi csere-forgalomban a jelen katalógus árai öttel szorzandók és így megkapjuk az értéket francia frankban.

Ott ahol az árak helyén — jelet használtunk, az illető bélyeg nem létezik, ahol a ? jelet használtuk, az illető bélyeg létezése vitás, ahol az ár helyét üresen hagytuk, a bélyeg még ismeretlen, de létezése valószínű.

Midőn művünket utjára bocsájtjuk, nem mulaszthatjuk el, hogy hálánkat és köszönetünket ne fejezzük ki elsősorban a Levélbélyeggyűjtők Első Hazai Egyesületének és gr. Degenfeld Pál úrnak, továbbá Mayr I., Dr. Kiss István, Pinterits Sándor és Telegdy György uraknak, kik részint nagyszerű gyűjteményük anyagának önzetlen feltárásával, részint tanácsaikkal, lelkiismeretes és pontos adataikkal és szolgálatkészségükkel megkönnyítették és lehetővé tették ezen mű megjelenését. Köszönetünket fejezzük ki továbbá mindazoknak az uraknak is, akik bennünket a városi bélyegek felkutatásánál hathatósan támogattak, illetőleg egyes városi bélyegeket rendelkezésünkre bocsátottak és végül Örvös János urnak, ki lapjának a Filateliai Kurir-nak hasábjait adatgyűjtésre és az okmánybélyeggyűjtőket érdeklő közlemények céljára mindig a legnagyobb készséggel bocsátotta rendelkezésünkre.

Budapest, 1928. október 20-án.

Kölbig Ferenc

Budapest, II., Filler-uca 11/a.

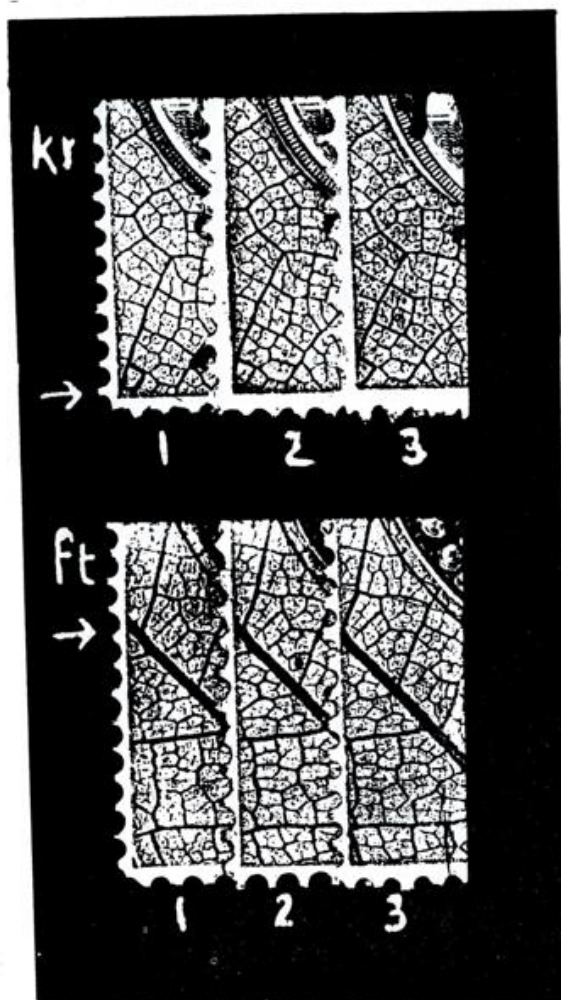
Dr. Hollaender György

Budapest, V., Bank-uca 4.

BEVEZETÉS.

A keretrajz (alapnyomás) változatai a forint—krajcár értékű bélyegeknél.

Az összes krajcár és forint értékű okmánybélyegek levélezetét ábrázoló keretrajza (alapnyomása) több lemeztől készült.

Felületes szemlélő is észreveszi, hogy a nyomásra felhasznált levélerezet mindig ugyanarról a levélről készült, de a bélyegkeret céljára szükséges kivágás nem sikerült pontosan egyenlően, hanem csekély eltérések vannak, melyek azonban igen jól megfigyelhetők ott, ahol a főerek a keretrajz szélét érintik. Főleg a balszálon állapíthatók meg a tipikus eltérések.

A **krajcáros értékeknél** a legelső kiadásnál pontosan a bal alsó sarokból indul felfelé egy ér, (I. típus); később olyan példányokkal találkozunk, melynél ez az ér valamivel feljebb (kb. 1 mm.) indul felfelé (II. típus.) Ennek a II. típusnak több — csak erős nagyítás mellett észlelhető — alfaja van. A harmadik (III.) típusnál, mely az eddigi megfigyelések szerint csak a nyolcvanas évek végén jelent meg, a főér egy csekélységgel még feljebb indul, de fő ismertető jelként most már egy vékony hajszálér indul ki pontosan a bal alsó sarokból.

A **forintos értékek** típusainak fő ismertető jelei: a baloldalon alulról 13 mm. magasságban lefelé induló főérből a bélyeg széléhez legközelebb felfelé induló mellékér betorkolásának távolsága a bélyegszélhez az I. típusnál 1 mm., a II. típusnál 0.4—0.7 mm. (több alfaj) és a III. típusnál a mellékér egész a bélyeg szélén indul a főérből; — a bélyeg alsó szélétől a balszállal parallel futó (kb. 6.5 mm. hosszú) mellékér távolsága a bal bélyegszéltől az I. típusnál kb. 1.5 mm., a II. típusnál (több alfaj) kb. 1 mm. és a III. típusnál 0.2—0.5 mm.

Az I. típusnál a bal alsó saroknál csaknem mindig észlelhető egy kis törés, amely csak ritkán hiányzik.

Az I. és II. típusnál a jobboldali főérből a bélyegszélhez legközelebb kiinduló mellékér betorkolása a bélyegszéltől különböző távolságokban fordul elő, ugyancsak az I. és III. típusnál különböző távolságban van az alsó bélyegszéltől az ezen bélyegszéllal parallel futó mellékér (alfajok.)

Az 1868., 1881. és 1891. kiadásoknál mind a három típus előfordul, a többinél csak a két első. Az 1881. és 1891. kiadásoknál a II. és III. típusok összefüggő darabokon is előfordulnak.

Egy pár bélyeg összehasonlítása, egy kis gyakorlat után ezen típusok szabad szemmel is igen könnyen, teljes biztonsággal megkülömböztethetők.

I. Magyar állami bélyegjegyek.

1. Okirati illetékbélyegek (Okmánybélyegek).

1868. június 20. Szövegnélküli bélyegek. Minden értéknek más rajza van. A krajcáros értékek 25 : 33, a forintosok 33 : 40 mm. nagyságúak. A bélyegkép fekete réznyomat, a levélerezetet mutató könyvnyomdai uton készült alapnyomás zöld színű.

Ezen kiadás eleinte a bécsi államnyomdában, 1870. okt. 1-től a m. kir. államnyomdában készült. A bélyegek először sárgás, később különböző vastagságú kékes árnyalatu, 1870-től pedig fehér, vízjegy nélküli papíron készültek.

Vízjegy 1870-ig 23 mm. nagyságú betűkből: **STEMPEL-MARKEN** az ív közepén, tehát a bélyegek nagyobb részén nincs vízjegy, vagy csak betűrészecskék. (A vízjegy betűi a kros értékeknél fekvő, a forintos értékeknél álló helyzetben vannak.) Fogazat 12, 1869 augusztustól 10^{1/2} és 11, 1870-től 9, 9^{1/2}.

1. 1/2 kr. fekete és zöld	— .30	15. 75 kr. fekete és zöld	— .12
2. 1 " " " "	— .02	16. 90 " " " "	— .12
3. 2 " " " "	— .03	17. 1 ft. " " " "	— .01
4. 3 " " " "	— .02	18. 2 " " " "	— .04
5. 4 " " " "	— .03	19. 2 " 50kr. " " " "	— .10
6. 5 " " " "	— .01	20. 3 " " " "	— .06
7. 7 " " " "	— .01	21. 4 " " " "	— .15
8. 10 " " " "	— .01	22. 5 " " " "	— .05
9. 12 " " " "	— .02	23. 6 " " " "	— .30
10. 15 " " " "	— .01	24. 7 " " " "	— .50
11. 25 " " " "	— .02	25. 10 " " " "	— .15
12. 36 " " " "	— .08	26. 12 " " " "	1.50
13. 50 " " " "	— .01	27. 15 " " " "	— .75
14. 60 " " " "	— .05	28. 20 " " " "	— .20

Vastag kék papíron: fenti árak kétszerese, $\frac{1}{2}$ kr. 2 P, 6 frt. 1 P, 7 frt. 10 P, 12 frt. 10 P, 15 frt. 5 P, 20 frt. —.60 P,

Vékony, áttetsző papíron: mint a sárgás papíron, 6 frt. 2 P, 7 frt. 5 P, 12 frt. 4 P, 15 frt. 2 P.

9— $10\frac{1}{2}$ fogazattal a kros értékek ára az alapár háromszorosa, frtos értékeké ötszöröse. Eddig ismertek: 1, 2, 3, 4, 5, 10, 15, 25 és 50 kros. 2, 2.50, 3 és 5 frtos.

Vizjegyes darabok, ha az egész betű vagy legalább annak olyan nagy része látszik, hogy a betű kétségtelenül felismerhető, az alapár kétszerese.

Ismertek: fogazat nélkül próbanyomatok citrom és narancssárga papíron, a bélyegkép fehér papíron, $\frac{1}{2}$ és 1 kros fordított bélyegképpel.

1868. augusztus 1. Határőrvidék. Délmagyarország és északi Horvátország egyes részei 1872 március 9, illetve június 9-ig katonai igazgatás alatt állottak és külön illetékbélyeget használtak. Ezek teljesen azonosak az ugyanazon időben használatos magyar okmánybélyegekkel, de a bélyegkép körül egész az alapnyomás széléig terjedő nagy kétféjű sas van barna színben rányomva. A sas felülnyomásra tekintettel a $\frac{1}{2}$ és 1 kros értékek bélyegképe szintén kör-alaku.

29. $\frac{1}{2}$ kr. fekete, barna, zöld	2.—	43. 75 kr. fekete, barna, zöld	2.—
30. 1 " " " "	—10	44. 90 " " " "	3.—
31. 2 " " " "	—15	45. 1 ft. " " " "	—25
32. 3 " " " "	—10	46. 2 " " " "	—50
33. 4 " " " "	—15	47. 2 "50 kr. " " " "	2.—
34. 5 " " " "	—05	48. 3 " " " "	1.—
35. 7 " " " "	—05	49. 4 " " " "	25.—
36. 10 " " " "	—05	50. 5 " " " "	1.—
37. 12 " " " "	—15	51. 6 " " " "	R
38. 15 " " " "	—05	52. 7 " " " "	R
39. 25 " " " "	—10	53. 10 " " " "	6.—
40. 36 " " " "	—30	54. 12 " " " "	R
41. 50 " " " "	—06	55. 15 " " " "	20.—
42. 60 " " " "	1.—	56. 20 " " " "	8.—

Vastag, kékes papíron, 9— $10\frac{1}{2}$ -es fogazatu és vizjegyes darabok: az alapár kétszerese. Ismertek vastag kék papíron:

3, 10, 12, 15, 36 és 50 kr. 1, 2.50 frt. 9—10¹/₂ fogazattal 2, 3, 4, 5, 7, 10, 12, 15, 36, 50 és 90 kr. 2 és 5 frt.

Vékony, áttetsző papíron: az alapár felével több.

Léteznek próbanyomatok vastag, narancssárga papíron fogazat nélkül.

1870. Ugyanolyan, mint az előbbi kiadás, de vízjegy nélküli hártya (pelure) papíron. Az alapnyomás az első kiadásnál (1—50 kr., 1—5 frt.) sárgászöld, később kékeszöld. Fogazat: 9, 9¹/₂, 10¹/₂, 11 (többféle is együtt.) 1873-tól 12¹/₂, 13¹/₂.

	sárgászöld.	kékeszöld	12 ¹ / ₂ —13 ¹ / ₂
57. 1 kr. fekete és zöld	— .30	— .01	— .16
58. 1 " " (24×29) "	— .20	—	—
59. 2 " " " "	— .06	— .03	— .30
60. 3 " " " "	— .05	— .02	— .30
61. 4 " " " "	— .05	— .03	— .30
62. 5 " " " "	— .02	— .02	— .16
63. 7 " " " "	— .05	— .01	— .30
64. 10 " " " "	— .02	— .01	— .30
65. 12 " " " "	— .05	— .02	— .50
66. 15 " " " "	— .02	— .01	— .16
67. 20 " " " (1873. IV. 5.)	—	— .05	—
68. 25 " " " "	— .03	— .01	— .50
69. 36 " " " "	— .15	— .10	—
70. 50 " " " "	— .03	— .01	— .16
71. 60 " " " "	—	— .30	—
72. 75 " " " "	—	— .80	—
73. 90 " " " "	—	— .50	—
74. 1 ft. " " " "	— .05	— .03	— .50
75. 2 " " " "	— .05	— .04	4.—
76. 2 " 50 kr. " " " "	— .15	— .10	—
77. 3 " " " "	— .10	— .10	—
78. 4 " " " "	— .25	— .20	—
79. 5 " " " "	— .10	— .05	—
80. 6 " " " "	—	2.—	—
81. 7 " " " "	—	5.—	—
82. 10 " " " "	—	— .40	—
83. 15 " " " "	—	5.—	—
84. 20 " " " "	—	— .50	—

Ismert a 2 és 10 kros fordított bélyegképpel és a 10 kros barna alapnyomással (próbanyomat.)

Hamisítványok. Dr. Kiss István megállapítása szerint ezen kiadás 75 kr. és 2 ft. értékeiből igen jól sikerült hamisítványok léteznek, melyek fő ismertető jele, hogy mind a 4 oldalon 10-es fogazattal bírnak, mely fogazat a valódi bélye-

geknél nem fordul elő. A papír is vastagabb, alig áttetsző, a bélyegkép és alnyomat számtalan eltérést mutat.

Határőrvidék. Mint az előbbi magyar okmánybélyegek, de sárgásbarna kétfejűsas rányomással.

85.	5	kr.	fekete, sárgásbarna és sárgászöld	4.—
86.	7	"	" " " " " "	—,30
87.	10	"	" " " " " "	R
88.	12	"	" " " " " "	R
89.	15	"	" " " " " "	10.—
90.	50	"	" " " " " "	—,50
91.	1	ft.	" " " " " "	3.—
92.	2	"	" " " " " "	6.—
93.	2	" 50 kr.	" " " " " "	10.—

A 7 kros kékeszöld alapnyomással is ismert (—,30)

A határőrvidéki bélyegek 1872. október 31-ig voltak használatban.

1873. augusztus 14. Ugyanolyan, mint az előbbi kiadás, de vízjegyes, vastag, ritkábban vékony, áttetsző papíron.

A vízjegy az egész ívet betöltő rajz, mely rombuszokból álló alapon keretben „MAGYAR KIRÁLYI” (10 mm. betűkből) és „BÉLYEGJEGYEK” (35 mm. betűkből) szavakat és ezek

alatt „kr”, illetve „F” jelzést mutat. A krajcáros értékeknél a külső rombusz 17 : 25, a belső 12 : 18 mm., a forintos értékek-

nél 20 : 30 mm. A krajcáros értékeknél a rombuszok a tompaszögű hegyen, a betük fekvő; a forintos értékeknél a rombuszok a hegyesszögű sarkon, a betük álló helyzetben vannak.

Az alapnyomás színe zöld, ritkábban sárgászöld, a bélyegkép tiszta fekete és zöldes-fekete színben fordul elő. Fogazat $12\frac{1}{2}$ — $13\frac{1}{2}$.

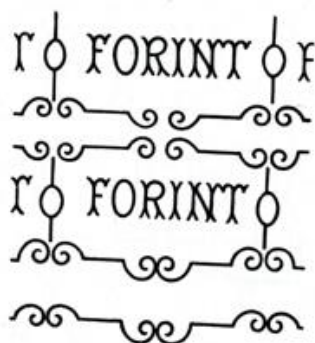
94. $\frac{1}{2}$ kr. fekete és zöld ?	107. 50 kr. fekete és zöld —.01
95. 1 " " " " —.03	108. 60 " " " " —.20
96. 2 " " " " —.20	109. 75 " " " " 1.—
97. 3 " " " " —.06	110. 90 " " " " 1.—
98. 4 " " " " —.10	111. 1 ft. " " " " —.02
99. 5 " " " " —.01	112. 2 " " " " —.05
100. 7 " " " " —.03	113. 2 " 50 kr. " " —.20
101. 10 " " " " —.01	114. 3 " " " " —.10
102. 12 " " " " —.15	115. 4 " " " " —.50
103. 15 " " " " —.01	116. 5 " " " " —.10
104. 20 " " " " —.03	117. 10 " " " " —.30
105. 25 " " " " —.02	118. 15 " " " " 5.—
106. 36 " " " " —.75	119. 20 " " " " —.50

Rendellenes: a krajcáros értékek a forintos vizjegyű és forintos a krajcáros vizjegyű papíron.

120. 3 kr. fekete és zöld —.30
121. 5 " " " " —.30
122. 12 " " " " 3.—
123. 50 " " " " 10.—
124. 1 ft. " " " " 3.—

1876. december 12. Ugyanolyan, mint az előbbi kiadás, de változott vízjeggyel.

A krajcáros bélyegek vízjegye 43 : 69 mm. méretű mintás szélű keretben „KRAJCZÁR” szó 12 mm. magas betűkből, mely a bélyegeken álló helyzetben van. A forintos bélyegek vízjegye

33 : 53 mm. méretű, a krajcárosokétól eltérő mintájú keretben „FORINT” szó 12 mm. magas betűkből, mely a bélyegeken fekvő helyzetben van.

A papír vastag, ritkábban vékony áttetsző. Az alapnyomás színe zöld, ritkábban sárgászöld, a bélyegkép tiszta fekete, vagy zöldes fekete. Fogazat $12\frac{1}{2}$ — $13\frac{1}{2}$.

125. $\frac{1}{2}$ kr. fekete és zöld	?	138. 50 kr. fekete és zöld	—03
126. 1 „ „ „ „	—03	139. 60 „ „ „ „	—20
127. 2 „ „ „ „	—10	140. 75 „ „ „ „	1.—
128. 3 „ „ „ „	?	141. 90 „ „ „ „	1.50
129. 4 „ „ „ „	?	142. 1 ft. „ „ „ „	—05
130. 5 „ „ „ „	—03	143. 2 „ „ „ „	—80
131. 7 „ „ „ „	—05	144. 2 „50kr. „ „ „ „	—20
132. 10 „ „ „ „	—05	145. 3 „ „ „ „	—30
133. 12 „ „ „ „	—25	146. 4 „ „ „ „	—60
134. 15 „ „ „ „	—03	147. 5 „ „ „ „	—15
135. 20 „ „ „ „	?	148. 10 „ „ „ „	?
136. 25 „ „ „ „	—10	149. 20 „ „ „ „	—50
137. 36 „ „ „ „	—75		

A $\frac{1}{2}$, 3, 4, 20 kr. és 10 frtos értékek létezése kérdéses.

Igen ritkán előfordul, hogy a vízjegykeret hosszabbik oldala egymás alatt 10—12 mm. távolságban kétszer párhuzamosan halad anélkül, hogy közöttük az értékjelző szó előfordulna. Ez a vízjegynyomón (egoutteurön) levő minta széle (Randnute). Értéke az alapár tizszerese, de legalább 2 pengő.

Hamisitványok: A zöld alapnyomású 15 krosból a gr. Dessewffy gyűjteményben tényleges használatban volt hamisitvány van. A bélyeg vízjegynélküli papíron készült, a zöld alapnyomás piszkos sárgázöld színű, a levélerezetben és a bélyegkép rajzában sok eltérés van az eredetitől. Főismertetőjelek: a címerben a függőleges sraffirozás kétszer olyan sűrű, mint az eredetnél és egyenetlen. A korona jobboldali felső peremét szegélyező gyöngysor az eredetnél 8 kifelé kisebbedő, szétszórta elhelyezett gyöngy, a hamisitványnál szorosan egymás mellett fekvő 7 gyöngy.

Az 1—149 sz. a. felsorolt bélyegek 1880 január 31-ig voltak forgalomban.

1880. január 1. Rajzban és vízjegyben azonos kiadás, de az alapnyomás színe változott. Fogazat $13\frac{1}{2}$ — $11\frac{1}{2}$, minden változatban és összeállításban, kivéve 12.

150. $\frac{1}{2}$ kr. fekete és világosbarna	—50	165. 75 kr. fekete és világosbarna	—40
151. 1 " " " "	—01	166. 90 " " " "	—40
152. 2 " " " "	—10	167. 1 ft. " " rózsaszín	—02
153. 3 " " " "	—02	168. 2 " " " "	—04
154. 4 " " " "	—05	169. 2 „50kr. „ " "	—10
155. 5 " " " "	—02	170. 3 " " " "	—10
156. 7 " " " "	—02	171. 4 " " " "	—30
157. 10 " " " "	—02	172. 5 " " " "	—08
158. 12 " " " "	—10	173. 6 " " " "	—50
159. 15 " " " "	—02	174. 7 " " " "	—80
160. 20 " " " "	—10	175. 10 " " " "	—30
161. 25 " " " "	—04	176. 12 " " " "	2.—
162. 36 " " " "	—40	177. 15 " " " "	—80
163. 50 " " " "	—02	178. 20 " " " "	—40
164. 60 " " " "	—20		

Rendellenes: az 1873. évi krajcáros vízjegyű papír maradványának felhasználása útján.

179. 10 kr. fekete és világosbarna	—30
180. 12 " " " "	1.—
181. 15 " " " "	—30
182. 50 " " " "	2.—

Fenti árak 13-as fogazatu darabokra értendők. $11\frac{1}{2}$ -es fogazattal az alapár kétszerese. — $13:11\frac{1}{2}$ fogazat 1 ft. értékig az alapár felével több, a többi frtos értéknél, valamint $11\frac{1}{2}:13$ fogazattal az alapár háromszorosa.

Vízjegynyomó (egoutteur) szél a krajcáros értékeknél az alapár ötszöröse, de legalább 1 pengő, a frtos értékeknél az alapár tízszerese, de legalább 2 pengő.

Hamisítványok: A 10, 15, 25 és 50 kros értékből a kincstár kérésére készült és szabályszerűen használt, jól sikerült hamisítványok léteznek. Főismertetőjelük a vízjegynélküli papír és a primitív $12 : 12\frac{1}{2}$ fogazás. Az alapnyomás színe az eredeténél világosabb és sárgásabb; a levélerezetben a főerek hasonlóak, de a mellékerekben sok az eltérés, a bélyegképben is sok az eltérés. A 15 kroszon a korona laposabb és a jobboldali felső peremen levő gyöngysor 8-szorosan egymás mellett levő gyöngy. A 15 krosból két fajta hamisítvány ismeretes, lényegtelen eltérésekkel. Az 50 kros alapvonalkázása egyenetlen. A hamisítványok összenyomása jó és csak az eredeti mellé téve ismerhetők fel.

1881. Ugyanolyan, mint az előbbi kiadás, de új vízjeggyel.

A krajcáros értékek vízjegye $32 : 37-40$ mm. nagyságu, egymást metsző ellipszisben „kr” betűk 13 és 9 mm. 1887-től 15 és 10 mm., melyek a bélyegeken fekvő (kivételesen a 212 sz.-nál álló) helyzetben vannak; — a forintos értékek vízjegye 1887-ig $41\frac{1}{2} : 41\frac{1}{2}$, 1887-től $47 : 42$ mm. méretű nyolcszögben „ft” betűk 15, illetve 13 mm., mely csak álló helyzetben fordul elő. Fogazat: $11\frac{1}{2}-13\frac{1}{2}$ vonalfogazás minden változatban és 12 fésűsfogazás.

183. $1\frac{1}{2}$ kr. fekete és világosbarna	—0.30	198. 75 kr. fekete és világosbarna	—10
184. 1 „ „ „ „	—0.01	199. 90 „ „ „ „	—10
185. 2 „ „ „ „	—0.02	200. 1 ft. „ „ rózsaszín	—0.1
186. 3 „ „ „ „	—0.02	201. 2 „ „ „ „	—0.05
187. 4 „ „ „ „	—0.02	202. 2 „ 50kr „ „	—0.08
188. 5 „ „ „ „	—0.01	203. 3 „ fekete „ „	—0.06
189. 7 „ „ „ „	—0.01	204. 4 „ „ „ „	—0.15
190. 10 „ „ „ „	—0.01	205. 5 „ „ „ „	—0.06
191. 12 „ „ „ „	—0.02	206. 6 „ „ „ „	—0.30
192. 15 „ „ „ „	—0.01	207. 7 „ „ „ „	—0.40
193. 20 „ „ „ „	—0.02	208. 10 „ „ „ „	—0.15
194. 25 „ „ „ „	—0.01	209. 12 „ „ „ „	3.—
195. 36 „ „ „ „	—0.20	210. 15 „ „ „ „	—0.60
196. 50 „ „ „ „	—0.01	211. 20 „ „ „ „	—0.20
197. 60 „ „ „ „	—0.05		

Rendellenes:

212. 1 ft. a kros értékek vízjegyével
fekete és rózsaszín 1.—

Fenti árak $11\frac{1}{2}$ fogazatu darabokra értendők. 13 fogazattal az alapár kétszerese, $11\frac{1}{2} : 13$ fogazattal a kros értékeknél az alapár háromszorosa, a frtos értékeknél az alapár kétszerese; $13 : 11\frac{1}{2}$ fogazattal a kros értékeknél az alapár felével több,

a frtos értékeknél az alapár háromszorosa. 12 fogazat 1, 2, 5, 7, 10, 15 és 50 kr. és 1 ft. értékeknél, mint az alapár, a többi értékeknél ez a fogazás még nem került elő.

Vizjegynyomó (egoutteur) szél egy kb. 5 mm. széles hiány a vizjegy rajzában. A krajcáros értékeknél ritkán találni, értéke az alapár tizszerese, de legalább 2 pengő, a frtos értékeknél az alapár ötszöröse, de legalább 1 pengő.

A 102.166/1890. sz. pénzügyminiszteri rendelet megengedte, hogy a krajcáros értékek a forintos vizjegyű papírra nyomásának, de ilyen bélyeget még nem találtak.

Ezen kiadástól kezdődően az egyidejűleg használt okmány és levélbélyegek vizjegye azonos.

A 150-212 sz. a. felsorolt bélyegek 1891. szeptember 30-ig voltak használatban.

1891. április 1. Rajzban és vizjegyben azonos kiadás, de a bélyegkép és alapnyomás színe változik. Fogazat 11¹/₂ vonal-fogazás és 12 fésűsfogazás.

213. 1 ¹ / ₂ kr.	zöld és szürkésbarna	—,30	228. 75 kr.	zöld és szürkésbarna	—,10
214. 1	" " "	—,01	229. 90	" " "	—,10
215. 2	" " "	—,02	230. 1 ft.	kék " szürke	—,01
216. 3	" " "	—,02	231. 2	" " "	—,05
217. 4	" " "	—,02	232. 2	" 50kr. "	—,08
218. 5	" " "	—,01	233. 3	" kék és szürke	—,06
219. 7	" " "	—,01	234. 4	" " "	—,10
220. 10	" " "	—,01	235. 5	" " "	—,06
221. 12	" " "	—,02	236. 6	" " "	—,25
222. 15	" " "	—,01	237. 7	" " "	—,40
223. 20	" " "	—,02	238. 10	" " "	—,10
224. 25	" " "	—,01	239. 12	" " "	1.50
225. 36	" " "	—,30	240. 15	" " "	—,60
226. 50	" " "	—,01	241. 20	" " "	—,20
227. 60	" " "	—,05			

Fenti árak úgy a 11¹/₂, mint a 12 fogazatu bélyegekre vonatkoznak. 12 fogazattal ismertek: 1, 2, 5, 7, 10, 12, 15, 20, 25, 50 kr. és 1 ft.

A frtos vizjegy az 1, 2, 3, 5, 6 és 20 frt. értékeknél fekvő helyzetben is előfordul. Értéke az alapár háromszorosa.

Vizjegynyomó (egoutteur) szél a kros értékeknél eddig nem ismert, a forintos értékeknél a vizjegy rajzában mutatkozó hiány kb. 5 mm., de igen ritkán találni 2 mm.-es vizjegynyomó szélet

is. A frtos értékeknél álló helyzetben az alapár ötszöröse,

de legalább 1 pengő, fekvő helyzetben az alapár tizszerese, de legalább 2 pengő.

Ezen kiadás először megjelent krajcáros bélyegeinél a bélyegkép színe élénk zöld, az alapnyomás egész világos barna, később kapják csak az ismert kékeszöld-szürkésbarna színt.

A 213—241 sz. a. felsorolt bélyegek 1898 augusztus 31-ig voltak használatban.

1898. július 1. Új kiadás koronaértékben, évszám „1898”. A bélyegkép csoportonként változik: a) 1—8 fill; b) 10—24 fill; c) 30—72 fill.; d) 1—4 K. és vegyes értékek; e) 6—12 K.; f) 14—40 K. Az alapnyomásnak külön rajza van, mely halvány, igen világos színben van nyomva és az egész sorozatnál

ugyanaz. A bélyegkép réznyomat. Nagyság a filléres értékeknél: alapnyomás 25 : 31, a bélyegkép 21 : 21 mm, a koronás és vegyes értékeknél az alnyomat 32 : 40, a bélyegkép 27 : 27 mm.

Vizjegy ugyanaz, mint az előbbi kiadásnál. A filléres értékek vizjegye fekvő, a koronás és vegyes értékeké álló helyzetben. Fogazat 12 és 11½.

242.	1 f.	sötétzöld, világoszöld	1.—
243.	2 „	fekete, világoszöld	—01
244.	4 „	kék, világoszöld	—10
245.	6 „	sötétzöld, rózsaszín	—04
246.	8 „	vörösbarna, világoszöld	—05
247.	10 „	sötétzöld, világosbarna	—01

248.	14 f.	fekete, világosbarna	—01
249.	20 „	vörösbarna, világosbarna	—01
250.	24 „	kék, világosbarna	—08
251.	30 „	sötétzöld, vil. kékesszürke	—01
252.	40 „	fekete, világos kékesszürke	—01
253.	50 „	vörösbarna, vil. kékesszürke	—05
254.	72 „	kék, világos kékesszürke	—80
255.	1 K.	fekete, világoszöld	—01
256.	1 „ 20 f.	sötétzöld, rózsaszín	—05
257.	1 „ 50 „	kék, világoszöld	—10
258.	1 „ 80 „	vörösbarna, vil. zöld	—10
259.	2 „	fekete, rózsaszín	—04
260.	4 „	sötétzöld, világoszöld	—10
261.	5 „	sötétzöld, világosbarna	—15
262.	6 „	vörösbarna, világosbarna	—12
263.	8 „	sötétzöld, rózsaszín	—12
264.	10 „	fekete, világosbarna	—12
265.	12 „	kék, világosbarna	—30
266.	14 „	vörösbarna, vil. kékesszürke	—40
267.	20 „	zöld, világos kékesszürke	—20
268.	24 „	sötétzöld, rózsaszín	2.—
269.	30 „	fekete, világos kékesszürke	1.—
270.	40 „	kék, világos kékesszürke	—30

Fenti árak úgy a 12, mint a $11\frac{1}{2}$ fogazatu darabokra értendők. Még nincs tisztázva, hogy melyik fogazat, milyen értékeknél fordul elő. 12 fogazattal találtunk minden értéket a 4 koronásig és 10, 20 koronást, $11\frac{1}{2}$ fogazattal: 2, 6, 10, 14, 24, 30, 40 fill. 1, 1.50, 6, 8 K és 12—40 K.

Vizjegynyomó (egoutteur) szél csak a koronás és vegyes értékeknél, értéke az alapár ötszöröse, de legalább 1 pengő.

1898. október 15. Az előbbivel mindenben egyező kiadás, de új vizjeggyel.

Vizjegy: a szent korona előbb egymást metsző ellipszisekben ($41 : 47$, $43 : 48$, $42\frac{1}{2} : 49$ mm.) majd 1899-től egymást metsző körökben (45 mm.). A körök metszőhelyein levő négyhegyű közökben (minden negyedik sor ötödik közében) a papirgyár védjegyét képező négyágu csillag és az ezt követő közben a papir minőségét jelző „VI”. A vizjegy eleinte (1898) élesen, tisztán látható, később (1899) elmosódottan. Ez utóbbi vizjeggyel az 1 fill. és 24 K. létezése vitás. A csillag és a VI-os csak az elmosódott vizjegynél van. Az élesen látható vizjegy a filléres értékeknél csak fekvő, a koronás és vegyes értékeknél csak álló helyzetben; az elmosódott vizjegy a filléres érté-

keknél úgy fekvő, mint álló a koronás és vegyes értékeknél csak álló helyzetben fordul elő. Fogazat 12 és $11\frac{1}{2}$.

271.	1 f.	sötétzöld, világoszöld	1.—
272.	2 „	fekete, világoszöld	—01
273.	4 „	kék, világoszöld	—10
274.	6 „	sötétzöld, rózsaszín	—04
275.	8 „	vörösbarna, világoszöld	—04
276.	10 „	sötétzöld, világosbarna	—01
277.	14 „	fekete, világosbarna	—01
278.	20 „	vörösbarna, világosbarna	—01
279.	24 „	kék, világosbarna	—10
280.	30 „	sötétzöld, vil. kékesszürke	—01
281.	40 „	fekete, világos kékesszürke	—01
282.	50 „	vörösbarna, vil. kékesszürke	—05
283.	72 „	kék, világos kékesszürke	—60
284.	1 K	fekete, világoszöld	—01
285.	1 „ 20 f.	sötétzöld, rózsaszín	—05
286.	1 „ 50 „	kék világoszöld	—10
287.	1 „ 80 „	vörösbarna, világoszöld	—10
288.	2 „	fekete, rózsaszín	—04
289.	4 „	sötétzöld, világoszöld	—10
290.	5 „	sötétzöld, világosbarna	—15
291.	6 „	vörösbarna, világosbarna	—15
292.	8 „	sötétzöld, rózsaszín	—15
293.	10 „	fekete, világosbarna	—15
294.	12 „	kék, világosbarna	—40
295.	14 „	vörösbarna, vil. kékesszürke	—50
296.	20 „	zöld, világos kékesszürke	—20
297.	24 „	sötétzöld, rózsaszín	2.—
298.	30 „	fekete, vil. kékesszürke	—40
299.	40 „	kék, világos kékesszürke	—30

Erős színváltozatok a 8, 20 és 50 filléresnél.

A filléres értékek, valamint az 1 és 2 koronás bélyegek mind a két fogazattal, a többi értékek ellenben csak $11\frac{1}{2}$ fogazattal ismereteseek.

Fenti árak úgy a 12, mint a $11\frac{1}{2}$ fogazatu darabokra értendőek.

A vízjegyben előforduló gyárijegy (csillag) ára az alapár ötszöröse, de legalább 1 pengő, a VI-os ára a filléres értékeknél fekvő, a koronás és vegyes értékeknél álló helyzetben, szintén az alapár ötszöröse, de legalább 1 pengő; a filléres értékeknél álló helyzetben az alapár tizszerese, de legalább 2 pengő.

Az 1898 évszámmal ellátott bélyegek 1903 október 31-ig voltak forgalomban.

1903. október 1. Új kiadás változott rajzokkal. Évszám „1903”. Ezen kiadás összes bélyegei egyenlő nagyságúak. Az alapnyomás 26 : 30, a bélyegkép 21 : 21 mm. Az alapnyomás, valamint a filléres és vegyes értékek bélyegképe könyvnyomdai

uton készült, a koronás értékek bélyegképe réznyomás. A filléres értékeknél a szt. korona és az érték feketével van nyomva. Ugy az alapnyomás, mint a bélyegkép csoportonként változik. Azonosak a) 2—8 fill.; b) 10—26 fill.; c) 30—72 fill.; d) 1—6 K; e) vegyes értékek; f) 8—14 K; g) 20—40 K.

Vizjegy, mint az előző kiadásnál (1899), a korona fekvő helyzetben, az 1 és 2 koronásnál álló helyzetben is. Fogazat 12 és 11¹/₂.

300.	2 f.	sötétkék, világosbarna	—01
301.	4 „	sötét vörösbarna, rózsaszín	—05
302.	6 „	sötétzöld, narancs	—05
303.	8 „	barna, világoszöld	—05
304.	10 „	zöld, világos zöldesbarna	—01
305.	14 „	barna, világoskék	—01
306.	20 „	barna, rózsaszín	—01
307.	24 „	világoskék, kékesszürke	—05
308.	26 „	vil. geszt. barna, élénk vörös	—10
309.	30 „	sötétkék, szürke	—01
310.	38 „	vörösbarna, zöld	—10
311.	40 „	vörösbarna, rózsaszín	—01
312.	50 „	sötétzöld, világoszöld	—03
313.	64 „	kék, rózsaszín	—05
314.	72 „	vörösbarna, világoskék	—30
315.	1 K	feketéskék, világosbarna	—01
316.	1 „ 20 f.	kék, rózsaszín	—10
317.	1 „ 26 „	sötétbarna, szürke	—20
318.	1 „ 50 „	fekete, vörösbarna	—15
319.	1 „ 80 „	fekete, szürke	—15
320.	1 „ 88 „	kékeszöld, sárgászöld	—25
321.	2 „	vörös, rózsaszín	—03
322.	2 „ 50 f.	kék, világosbarna	—10
323.	3 „	sötétbarna, kékesszürke	—06

324.	4 f.	sötétzöld, vil. sárgásbarna	—,05
325.	5 „	sötétibolya, világosibolya	—,06
326.	6 „	sötétzöld, világoszöld	—,06
327.	8 „	sötétzöld, kékesszürke	—,08
328.	10 „	sötétzöld, rózsaszín	—,06
329.	12 „	sötétkék, világoskék	—,25
330.	14 „	sötétzöld, barnássárga	—,30
331.	20 „	fekete, szürke	—,10
332.	24 „	világoskék, világosbarna	2,—
333.	30 „	világoszöld, kékesszürke	1,—
334.	40 „	vörös, rózsaszín	—,20

Fenti árak 12 fogazatu darabokra értendők. $11\frac{1}{2}$ fogazatuak ára az alapár kétszerese.

A gyári jegyes (csillag) és fekvő VI-os darabok ára az alapár ötszöröse, de legalább 1 pengő, álló VI-os értéke 2 pengő.

1904. november 1. Évszám 1903. Az előbbivel mindenben egyező kiadás, de új vízjeggyel.

Vízjegy a szent korona 16 mm. átmérővel keret, illetve kör nélkül (u. n. kis korona). Gyári jegy nincsen, VI-os szabadon áll négy korona között, egy ivben csak egyszer. Fogazat 12, a réznyomású bélyegeknél ritkán $11\frac{1}{2}$.

335.	2 f.	sötétkék, vil. vörösbarna	—,01
336.	4 „	sötét vörösbarna, rózsaszín	—,05
337.	6 „	sötétzöld, narancs	—,05
338.	8 „	barna, világoszöld	—,05
339.	10 „	zöld, világos zöldesbarna	—,01
340.	14 „	barna, világoskék	—,01
341.	20 „	barna, rózsaszín	—,01
342.	24 „	világoskék, kékesszürke	—,05
343.	26 „	vil. geszt. barna, élénk vörös	—,10
344.	30 „	sötétkék, szürke	—,01
345.	38 „	vörösbarna, zöld	—,20
346.	40 „	vörösbarna, rózsaszín	—,01
347.	50 „	sötétzöld, világoszöld	—,03
348.	64 „	kék, rózsaszín	—,05
349.	72 „	vörösbarna, világoskék	—,30
350.	1 K	feketés-kék, világosbarna	—,01
351.	1 „ 20 f.	kék, rózsaszín	—,20
352.	1 „ 26 „	sötétbarna, szürke	—,20
353.	1 „ 50 „	fekete, vörösbarna	—,15
354.	1 „ 80 „	fekete, szürke	—,15
355.	1 „ 88 „	kékeszöld, sárgászöld	—,25
356.	2 „	vörös, rózsaszín	—,03
357.	2 „ 50 f.	kék, világosbarna	—,10
358.	3 „	sötétbarna, kékesszürke	—,06

359.	4 f.	sötétzöld, vil. sárgásbarna	—,05
360.	5 „	sötétibolya, világosibolya	—,06
361.	6 „	sötétzöld, világoszöld	—,06
362.	8 „	sötétzöld, kékesszürke	—,08
363.	10 „	sötétzöld, rózsaszín	—,06
364.	12 „	sötétkék, világoskék	—,25
365.	14 „	sötétzöld, barnássárga	—,30
366.	20 „	fekete, szürke	—,10
367.	24 „	világoskék, világosbarna	2.—
368.	30 „	világoszöld, kékesszürke	1.—
369.	40 „	vörös, rózsaszín	—,20

Fenti árak 12 fogazatu dárabokra értendők. $11\frac{1}{2}$ fogazattal az alapár négyszerese.

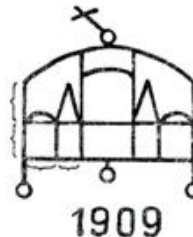
Fejen álló vízjeggyel az alapár ötszöröse, de legalább 50 fill.

VI-ossal az alapár tizszerese, de legalább 2 pengő.

Hamisítványok: a gyűjtők megkárosítására készült hamisított VI-osok vannak forgalomban.

1908. július 1. Évszám 1903. Az előbbivel mindenben egyező kiadás, de új vízjeggyel.

Vízjegy a szent korona keresztmetszetben 17 mm. átmérővel. Horváth Győző vkszt. őrnagy megállapításai szerint kétféle rajzzal, a keskenyebbnek feltűnő 1908-as és a szélesebb 1909-es. A korona abroncsán az előbbinél a középső rekesz mindkét oldalán 2-2 egyforma rekesz van, az 1909 évi vízjegy-

nél viszont a szélső rekeszek csaknem még egyszer oly szélesek, mint a középsők. Ezenfelül a korona ívelése az 1908 évi vízjegynél legömbölyített, az 1909 évinél ellenben szögletes. Gyári jegy nincsen, a VI-os négy korona között szabadon álló rombuszban, mely minden ívben csak egyszer és csak az 1908 évi vízjegynél fordul elő. Fogazat 12, a réznyomatu bélyegeknél ritkán $11\frac{1}{2}$.

370.	2 f.	sötétkék, vil. vörösbarna	—,01
371.	4 „	sötét. vörösbarna, rózsaszín	—,05
372.	6 „	sötétzöld, narancs	—,05
373.	8 „	barna, világoszöld	—,05
374.	10 „	zöld, világos zöldesbarna	—,01
375.	14 „	barna, világoskék	—,01
376.	20 „	barna, rózsaszín	—,01
377.	24 „	világoskék, kékesszürke	—,05
378.	26 „	vil. geszt. barna, élénk vörös	—,10
378/a	26 „	vil. geszt. barna, narancs	—,20
379.	30 „	sötétkék, szürke	—,01
380.	38 „	vörösbarna, zöld	—,10
381.	40 „	vörösbarna, rózsaszín	—,01
382.	50 „	sötétzöld, világoszöld	—,03
383.	64 „	kék, rózsaszín	—,05
384.	72 „	vörösbarna, világoskék	—,30
385.	1 K	feketeskék, világosbarna	—,01
386.	1 „ 20 f.	kék, rózsaszín	
387.	1 „ 26 „	sötétbarna, szürke	—,15
388.	1 „ 50 „	fekete, vörösbarna	—,15
389.	1 „ 80 „	fekete, szürke	
390.	1 „ 88 „	kekeszöld, sárgászöld	—,25
391.	2 „	vörös, rózsaszín	—,05
392.	2 „ 50 „	kék, világosbarn	—,10
392/a	2 „ 50 „	ultramarin, világosbarna	—,20
393.	3 „	sötétbarna, kékesszürke	—,06
394.	4 „	sötétzöld, vil. sárgásbarna	—,05
395.	5 „	sötétibolya, világosibolya	—,06
396.	6 „	sötétzöld, világoszöld	—,06
397.	8 „	sötétzöld, kékesszürke	—,08
398.	10 „	sötétzöld, rózsaszín	—,05
399.	12 „	sötétkék, világoskék	—,25
400.	14 „	sötétzöld, barnássárga	—,30
401.	20 „	fekete, szürke	—,10
402.	24 „	világokék, világosbarna	10.—
403.	30 „	világoszöld, kékesszürke	1.—
404.	40 „	vörös, rózsaszín	—,20

Az 1 K 20 fill. és 1 K 80 fill. bélyegek létezése még vitás.

Fenti árak 12 fogazatu darabokra értendők. 11¹/₂ fogazattal az alapár háromszorosa.

Fejen álló vízjeggyel az alapár ötszöröse, de legalább 50 fill.

VI-ossal az alapár tizszerese, de legalább 3 pengő.

1913. augusztus 20. Évszám 1903. Az előbbivel mindenben egyező kiadás, de ismét új vízjeggyel.

Vizjegy kettőskereszt álló helyzetben. Fogazat 12, a 413 és 414 számúaknál $11\frac{1}{2}$ is.

405.	2 f.	sötétkék, világos vörösbarna	—25
406.	6 „	sötétzöld, narancs	5.—
407.	10 „	zöld, világos zöldesbarna	—50
408.	26 „	világos geszt. barna, narancs (48,000)	5.—
409.	30 „	sötétkék, szürke	1.—
410.	40 „	vörösbarna. rózsaszín (576,000)	1.—
411.	64 „	kék, rózsaszín (176,000)	2.—
412.	1 K	feketéskék, világosbarna	—25
413.	2 „	vörös, rózsaszín	5.—
414.	4 „	sötétzöld, világos sárgásbarna	5.—

Ezen vizjeggyel ellátott papíron eddig csak a fenti értékek ismertek, de lehetséges, hogy más értékek is készültek.

Az 1903 évszámmal ellátott bélyegek 1914 szeptember 1-ig voltak forgalomban.

1914. április 1. Új kiadás új rajzokkal. 1914 évszám. A bélyegkép $21 : 21$, az alnyomat $26 : 30$ mm. Az alapnyomás, valamint a filléres és vegyes értékek bélyegképe könyvnyomdai uton készült, a koronás értékek bélyegképe réznyomat. Ugy az alapnyomás, mint a bélyegkép csoportonként változik. Azonosak: a.) szt. korona koszoruban 2—10 fill., b.) nyilazó lovas 14—30 fill., c.) Szt. László 38—80 fill., d.) Szt. István lóháton 1—5 K., e.) Szt. István álló alakja: vegyes értékek, f.) apostoli kettős kereszt és szt. korona 6—14 K., g.) Ferencz József lóháton 20—50 K.

Vizjegy: kettőskereszt álló (A) és fekvő (B) helyzetben.

Az 1914—1923 év tavaszáig előállított bélyegjegyeket részben azok másodszori felhasználásának megakadályozása céljából, szintelen, szabad szemmel rendesen nem látható, azonban

a bélyeget a világosság felé ferdén tartva, észrevehető függőleges enyves sávokkal látták el. A bélyegjegyek mosásánál az enyves sávon levő festék feloldódik. Fogazat 12, a réznyomatu bélyegeknél ritkán $11\frac{1}{2}$.

			A	B
415.	2 f.	sötétkék, kékesszürke	01	02
416.	4 „	vörös, kékesszürke	04	05
417.	6 „	barna, kékesszürke	04	04
418.	8 „	narancs, kékesszürke	04	04
419.	10 „	sötétzöld, kékesszürke	01	03
420.	14 „	sötétzöld, világoskék	02	05
421.	20 „	sötétvörös, világosbarna	01	03
422.	24 „	narancs, szürkészöld	05	
423.	26 „	sötét ibolya, világosbarna	10	10
424.	30 „	sötétkék, világosbarna	01	03
425.	38 „	sötétzöld, rózsaszín	05	10
426.	40 „	sötétkék, rózsaszín	01	03
427.	50 „	sötétbarna, vörös	02	02
428.	60 „	narancs, szürkészöld (1915)	20	15
429.	64 „	sötét ibolya, világosbarna	05	06
430.	72 „	biborvörös, kékes szürke	30	40
431.	80 „	zöld, világoskék (1915)	25	
432.	1 K	sötétzöld, kékesszürke	01	10
433.	1.20	sötétzöld, szürke	15	
434.	1.25	narancs, világosbarna (1915)	20	
435.	1.26	vörösbarna, világos szürke	20	30
436.	1.50	sötétkék, vörösibolya	05	10
437.	1.75	lilabarna, világos vörös (1915)	20	
438.	1.80	narancs, vörösibolya	15	20
439.	1.88	olajzöld, vörösibolya	20	25
440.	2 K	barna, szürke	02	15
441.	2.50	vörös, szürke	15	20
442.	3 K	sötétkék, szürke	10	20
443.	4 „	narancs, kékesszürke	10	
444.	5 „	sötét ibolya, kékesszürke	05	20
445.	6 „	sötétzöld, szürkészöld	10	20
446.	8 „	sötétkék, szürkészöld	10	30
447.	10 „	sötét ibolya, világosbarna	05	30
448.	12 „	sötétvörös, kékeszöld	25	50
449.	14 „	ibolya, világosbarna	30	
450.	20 „	feketésibolya, világosbarna	05	30
451.	24 „	vörösbarna, vörösibolya	1.50	
452.	30 „	sötétkék, vörösibolya	30	
453.	40 „	sötétzöld, zöldessárga	10	
454.	50 „	vörösibolya, kékeszöld (1915)	10	30

11¹/₂ fogazattal az alapár kétszerese.

Ezen kiadás hosszú használati ideje miatt nagyon erős színárnyalatok fordulnak elő. Feltűnőbbek: az alapnyomásnál 20 fill. zöldessárga, 30 fill. zöldessárga, 64 fill. zöldessárga, 2 K kékesszürke, vil. olajzöld, 2.50 ultramarin, 6 K vil. fűzöld, 8 K zöldeskék, 24 K lilarózsa; a bélyegképnél: 20 fill. élénk-

vörös, 10 és 20 K söt. lilabarna, 24 K söt. barna, 50 K élénk vörösibolya.

A 2, 5, 6, 10, 20, 40 és 50 koronás értékű bélyegek 1927. július 1-ig, a többiek ellenben csak 1923. december 1-ig voltak forgalomban.

1921. január 5. Évszám 1920. Kiegészítő értékek, 455—458 könyvnyomdai kivitelben, 459 réznyomatban az előbbi kiadás bélyegképeivel.

Vizjegy: kettőskereszt fekvő, a 100 koronásnál álló helyzetben. Fogazat 12, a 100 kor.-nál ritkán 11^{1/2}.

455.	25 fill.	sötétkék, világosbarna	(b)	10
456.	75 „	sötétvörös, világosbarna	(c)	15
457.	1 K	sötétibolya, világosbarna	(e)	01
458.	2 „	sötétzöld, világosbarna	(e)	01
459.	100 „	vörösbarna, világosbarna	(g)	05

A 25, 75 fill. és 1 K. 1923. december 1-ig, a többiek 1927. július 1-ig voltak forgalomban.

~ **1922.** A 3. 4 és 5 koronás könyvnyomdai kivitelben az 1914 évi kiadás e) rajzában, a 300- és 500 koronás Mátyás király mellképével és vil. barna hullámvonalakból álló alnyomattal. Évszám 1922. A bélyegkép 21 : 21 mm. a keretrajz 26 : 30 mm.

Vizjegy kettőskereszt fekvő helyzetben. Fogazat 12.

460.	3 K	narancs, zöld	—	.02
461.	4 „	barna, világoskék	—	.30
462.	5 „	sötétibolya, zöld	—	.01
463.	300 „	sötétkék, lilarózsa, vil. barna	—	.20
464.	500 „	sötétkék, zöld, világosbarna	—	.10

A 462 sz. bélyegképnél erős színárnyalatok kékesibolyáig.

1923. Évszám 1922. Azonos kivitel, de új vizjeggyel.

Vizjegy négy kettőskereszt átlósan. Fogazat 12.

465.	5 K	sötétibolya, zöld	2.—
466.	30 „	sötétkék, vörösibolya	
467.	40 „	sötétzöld, zöldessárga	
468.	300 „	sötétkék, lilarózsa	— .02
469.	500 „	sötétkék, zöld	— .02

A 30 és 40 koronás értékeket ezen vizjeggyel a m. kir. államnyomda adatai alapján vettük fel, de ilyen bélyeg még nem került elő.

— Uj értékek a 463 sz. bélyeg rajzával, de a bélyegkép réznyomás. Évszám 1923.

Vizjegy négy kettőskereszt átlósan. Fogazat 12.

470.	1000 K	sötétzöld, narancs	—10
471.	5000 „	sötétbarna, szürkés-kék	—10
472.	10000 „	sötét-kék, zöld	—03

A 472 számnál színárnyalatok egész sötét-kékig.

1923/24. Változott rajzok. Alábbi értékek az 1914 évi kiadás e.) rajzában, az 1000 és 5000 K. sárga hullámvonal alnyomattal. Évszám 1923.

Vizjegy négy kettőskereszt átlósan. Fogazat 12.

473.	10 K	kékesibolya, lilarózsa	—02
474.	20 „	kékeszöld, lilarózsa	—02
475.	50 „	vörös, narancs	—01
476.	100 „	sötétzöld, narancs	—01
477.	1000 „	sötétzöld, narancs, sárga	—02
478.	5000 „	lilabarna, szürkés-kék, sárga (1924)	—05

Rendellenes. A 473 és 476 sz. bélyegek kettőskereszt vizjeggyel.

479.	10 K	kékesibolya, lilarózsa	1.—
480.	100 „	sötétzöld, narancs	2.—

1924. Uj értékek a 463 sz. bélyeg rajzával, de évszám 1924. A bélyegkép réznyomás. Kettős alnyomat: függőlegesen sárga, vízszintesen kékeszürke hullámvonalakból.

Vizjegy négy kettőskereszt átlósan. Fogazat 12.

481.	25000 K	vörös, ultramarin	—20
482.	50000 „	sötét-kék, narancs	—30
483.	100000 „	barnavörös, zöld	—20

A korona—fillér értékű bélyegek 1927. július 1-ig voltak forgalomban.

1927. január 26. Uj kiadás pengőértékben. Uj rajzok. Évszám 1926. Csoportonként változó rajzok, a) 2—80 f. cimer,

b.) 1—4 P Szt. István, c) 1 p. 50 fill. Árpádfej, d) 5 és 10 P Hungária mellkép. Kis rozettákat ábrázoló alnyomattal külön-

böző színekben. Az 5 és 10 P bélyegképe réznyomás, az alnyomat és a többi érték könyvnyomdai kivitelben. Minden bélyegiv bal alsó sarkában a fogazáson kívül az alnyomatban, ennek színében $2\frac{1}{2}$ mm. betűkkel tükörirásban: OKMÁNY-BÉLYEG ALNYOMAT, részben 1926 évszámmal. A bélyegkép 20 : 20, a bélyegkeret 26 : 30 mm.

Vizjegy négy kettőskereszt átlósan. Fogazat 12.

484.	2 fillér	vörösibolya és szürkészöld	—01
485.	4 "	vörös és sárga	—01
486.	5 "	sötétibolya és szürkészöld	—01
487.	10 "	narancs és sárga	—01
488.	40 "	vörösbarna és szürkészöld	—03
489.	50 "	zöld és sárga	—02
490.	75 "	kék és sárga	—20
491.	80 "	barna és sárga	—05
492.	1 pengő	sötétkék, világoszöld és ibolya	—02
493.	1 " 50 f.	sötétzöld, világosbarna és ibolya	—10
494.	2 "	sötétbarna, sárgásbarna és ibolya	—10
495.	3 "	zöldesfekete, rózsaszín és ibolya	—05
496.	4 "	sötétkék, sárgásbarna és ibolya	—25
497.	5 "	szürkésibolya és világoskék	—20
498.	10 "	biborvörös és világoskék	—25

2. Hirdetvénybélyegek.

Minden okmánybélyeg kiadással — kivéve az 1876. évi kiadást — egyidejűleg azonos kivitelben és azonos vízjeggyel hirdetvény bélyegek is adtak ki „HIRDETVENYBELYEG” szöveggel. Bélyegkép 19:19. a bélyegkeret 21:28 mm.

1868.	1.	1 kr.	fekete-rózsaszín, fehér papír	—,50
	1/a	1	„ „ kékes papír	—,80
	2.	2	„ „ fehér papír	—,80
	2/a	2	„ „ kékes papír	1.—
Határórv.	3.	1	„ „ barna, sassal	R
	4.	2	„ „ barna, sassal	R
1870.	5.	1	„ „ zöld fogazat 9	—,50
	5/a	1	„ „ fogazat 13	—,80
1873.	6.	1	„ „ rózsaszín	—,50
	7.	2	„ „ „	R
1880.	8.	1	„ „ világosbarna	—,30
	9.	2	„ „ „	—,50
	10.	1	„ „ 1873. évi vízjegy	R
	11.	2	„ „ 1873. évi vízjegy	R
1881.	12.	1	„ „ „	—,25
	13.	2	„ „ „	—,40
1891.	14.	1	„ „ zöld—szürkésbarna	—,25
	15.	2	„ „ „	—,40
1898.	16.	1	„ „ „	R
	17.	2	„ „ „	R

Meg volt engedve az egyidejűleg forgalomban levő okirati illetékbélyegjegyek $\frac{1}{2}$, 1 és 2 kros értékeinek hirdetvénybélyegkénti használata. A felhasználásnak ez a módja a bélyegen átfutó nyomtatott szövegről ismerhető fel. Értéke az alapár 2—3 szorosa.

A hirdetvénybélyegek 1900. május 31-ig voltak forgalomban.

3. Naptárbélyegek.

Minden okmánybélyegkiadással egyidejűleg azonos kivitelben és azonos vízjeggyel naptárbélyegek is adtak ki „NAPTÁR-BÉLYEG” szöveggel. A bélyegkép a zodiakust ábrázolja, közepén sugárkörben a szent korona. A bélyegkép átmérője 19 mm., a bélyegkeret 21:28 mm.

1868.	1.	6 kr.	fekete—zöld, fehér papír	1.—
	1/a	6	„ „ kékes papír	1.—
Határórv.	2.	6	„ „ barna, sassal	R
1870.	3.	6	„ „ fogazat 9	1.—
	3/a	6	„ „ fogazat 13	1.50
1873.	4.	6	„ „	1.50
1876.	5.	6	„ „	R
1880.	6.	6	„ barna	—,50
	7.	6	„ „ 1873. évi vízjegy	R
1881.	8.	6	„ „	—,30
1891.	9.	6	„ zöld—világosbarna	—,20
	10.	6	„ „	3,—

A naptárbélyegek 1900. május 31-ig voltak forgalomban.

4. Hirlapbélyegek.

1868. június 20. MAGYAR KIR. HIRLAPBÉLYEG szöveggel, 19:19 mm. Vizjegy ZEITUNGSMARKEN az iv közepén 23 mm. betűkből, mely fekvő helyzetben fordul el. Vágott szél.

1.	1	kr.	kék	—,40
2.	2	"	barna	3.—
3.	2	"	vörösbarna (1878)	3.—

Határörvidék. Eltérő rajz, a bélyegkép körül kétféjű sas.

4.	1	kr.	kék	RR
5.	2	"	barna	RR

1889. Hasonló kivitel, de az 1 kros bélyegen az értékjelzésben a „k” betű nagyobb. Vizjegy kr ellypsisben, mely úgy fekvő, mint (ritkán) álló helyzetben fordul elő. Vágott szél.

6.	1	kr.	kék	—,10
7.	2	"	barna	—,80

1898. Hasonló kivitel, de vizjegy korona körben.

8.	1	kr.	kék	—,50
----	---	-----	-----	------

A hirlapbélyegek 1900. május 31-ig voltak forgalomban.

5. Értékpapírforgalmiadó bélyegek.

1900. augusztus 1. „ÉRTÉKPAPÍRFORGALMIADÓ” szöveggel és 1900 évszámmal. A bélyegkép csoportonként változik. a) 5—25 f., b) 30—60 f., c) 1, 2, 4 K, d) 2.50, 5, 10 K. Bélyegkép 20:20, alapnyomás 25:31 mm. Vizjegy korona körben, gyári jeggyel és VI-al. A vizjegy úgy fekvő, mint (ritkábban) álló helyzetben fordul elő. — Fogazat 12, ritkán 11 $\frac{1}{2}$.

1.	5 f.	sötétzöld, narancs	(60,000)	— .20
2.	10 „	kék, rózsaszín	(100,000)	— .05
3.	20 „	karmin, világoszöld	(70,000)	— .05
4.	25 „	sötétzöld, rózsaszín	(25,000)	— .30
5.	30 „	fekete, világosbarna	(80,000)	— .05
6.	45 „	vörösbarna, olajzöld	(40,000)	— .15
7.	50 „	sötétkék, világosbarna	(50,000)	— .10
8.	60 „	vörösbarna, rózsaszín	(60,000)	— .10
9.	1 K.	sötétvörös, zöld	(40,000)	— .10
10.	2 „	sötétzöld, rózsaszín	(20,000)	— .15
11.	2 „ 50 f.	sötétkék, zöld	(10,000)	1.—
12.	4 „	vörösbarna, vil. barna	(5,000)	— .80
13.	5 „	vörösbarna, vil. zöld	(10,000)	— .60
14.	10 „	sötétbarna, kékesszürke	(2,000)	— .80

Fenti árak 12 fogazatu darabokra értendők, 11 $\frac{1}{2}$ -es fogazattal az alapár ötszöröse.

A vizjegyben előforduló gyári jegy (csillag) és VI ára az alapár ötszöröse, de legalább 1 pengő.

1905. január 1. Azonos kivitel. de a vizjegy kiskorona. Fogazat 12.

15.	10 f.	kék, rózsaszín	(200,000)	— .05
16.	20 „	karmin, világoszöld	(100,000)	— .05
17.	30 „	fekete, világosbarna	(100,000)	— .05
18.	45 „	vörösbarna, olajzöld	(20,000)	— .50
19.	50 „	sötétkék, világosbarna	(100,000)	— .05
20.	60 „	vörösbarna, rózsaszín	(100,000)	— .05
21.	1 K.	sötétvörös, zöld	(30,000)	— .15
22.	2 „	sötétzöld, rózsaszín	(30,000)	— .20
23.	2 „ 50 f.	sötétkék, zöld	(15,000)	1.—
24.	4 „	vörösbarna, vil. barna	(25,000)	1.—
25.	5 „	vörösbarna, vil. zöld	(25,000)	— .60
26.	10 „	sötétbarna, kékesszürke	(25,000)	— .60

Fejenálló vízjeggyel az alapár ötszöröse, de legalább 1 pengő. Eddig ismert a 10 f., 4 és 5 K.

VI-ossal az alapár tizszerese, de legalább 2 pengő.

1908. június 1. Azonos kivitel. de vízjegy korona keresztmetszetben. — Fogazat 12.

27.	5 f.	sötétzöld, narancs	(50,000)	—,50
28.	10 „	kék, rózsaszín	(130,000)	—,05
29.	20 „	karmin, világoszöld	(170,000)	—,05
30.	30 „	fekete, világosbarna	(10,000)	1,—
31.	45 „	vörösbarna, olajzöld	(20,000)	1,—
32.	50 „	sötétkék, világosbarna	(60,000)	—,05
33.	60 „	vörösbarna, rózsaszín	(20,000)	—,50
34.	1 K	sötétvörös, zöld	(110,000)	—,05
35.	2 „	sötétzöld, rózsaszín	(60,000)	—,15
36.	2 „ 50 f.	sötétkék, zöld	(20,000)	1,50
37.	4 „	vörösbarna, vil. barna	(13,000)	1,50
38.	5 „	vörösbarna, vil. zöld	(14,000)	1,—
39.	10 „	sötétbarna, kékesszürke	(15,000)	3,—

Fejenálló vízjeggyel az alapár ötszöröse, de legalább 1 pengő. Eddig csak az 5 K ismert.

VI-ossal az alapár tizszerese, de legalább 3 P.

1913. Azonos kivitel, de vízjegy kettőskereszt, mely ugy álló (A), mint fekvő (B) helyzetben előfordul. — Fogazat 12.

			A	B
40.	5 f.	sötétzöld, narancs (20,000)	—,25	—
41.	10 „	kék, rózsaszín	—,05	—
42.	20 „	karmin, világoszöld	—,05	—
43.	25 „	sötétzöld, rózsaszín	—,25	—
44.	30 „	fekete, világosbarna	—,10	—
45.	45 „	vörösbarna, olajzöld	—,40	—
46.	50 „	sötétkék, világosbarna	—,05	—
47.	60 „	vörösbarna, rózsaszín	—,05	—,20
48.	1 K	sötétvörös, zöld	—,05	—,20
49.	2 „	sötétzöld, rózsaszín	—,10	—,20
50.	2 „ 50 f.	sötétkék, zöld	—,50	1,—
51.	4 „	vörösbarna, világosbarna	—,50	1,—
52.	5 „	vörösbarna, világoszöld	—,50	1,—
53.	10 „	sötétbarna, kékesszürke	—,50	1,—

Az „1900“ évszámú bélyegek 1922. november 31-ig voltak forgalomban.

1920. június 30. Kiegészítő értékek. Azonos kivitel, de évszám 1920.

Vizjegy kettőskereszt fekvő helyzetben. Fogazat 12. (Zárjelben az 1900 évi kiadás rajzát jelző betű.)

54.	40 f.	sötétzöld, világosbarna	(a)	—50
55.	3 K	kékeszöld, vörösibolya	(c)	—10
56.	6 „	sötétvörös, világoszöld	(c)	—20
57.	15 „	karmín, világos vörösibolya	(d)	—20
58.	24 „	vörös, világoszöld	(d)	—50
59.	30 „	zöld, világoszöld	(d)	—30
60.	60 „	sötétkék, világosbarna	(d)	—30
61.	90 „	sötétzöld, világosbarna	(d)	—30

1923. május 11. Új kiadás új rajzzal. Évszám 1923. 5—50 K, a szent korona, 1000—5000 K, Hungária mellképe, 10000 K. Szt. István mellképe. Bélyegkép 20:20 mm. alapnyomás 25:29 mm. Vizjegy négy kettőskereszt átlósan. — Fogazat 12.

62.	5 K	barna, világoszöld		—10
63.	10 „	zöld, világoszöld		—10
64.	20 „	vörösibolya, narancs		—10
65.	50 „	sötétkék, narancs		—10
66.	100 „	sötétbarna, világoszöld, ért.	sötétbarna	—10
67.	200 „	világoskék, világoszöld, „	sötétzöld	—10
68.	500 „	vörösibolya, narancs „	sötétbarna	—10
69.	1000 „	kékesibolya, narancs „	sötétkék	—10
70.	5000 „	vörösbarna, sárga „	sötétbarna	—20
71.	10000 „	lilabarna, kék alapnyomás, sárga hullámvonal		—20

A korona-fillér értékű bélyegek 1927. július 1-ig voltak forgalomban.

1927. január 26. Új kiadás pengőértékben új rajzokkal. Évszám 1926. 2—60 f., az 1900. évi kiadás c) rajzában, az 1 pengős (26.32 mm.) a tőzsdepalotát ábrázolja. Vizjegy négy kettőskereszt átlósan. — Fogazat 12.

72.	2 f.	sötétbarna, rózsaszín		—01
73.	3 „	sötétzöld, világoszöld		—02
74.	6 „	vörös, világosbarna		—02
75.	10 „	sötétbarna, narancs		—02
76.	30 „	sötétbarna, sárga		—05
77.	40 „	sötétibolya, világosibolya		—10
78.	60 „	sötétkék, világoskék		—10
79.	1 P	sötétkék, elnyom. szürke hullámvonal		—20

6. A lakáshivatal bélyegei.

a) Beadványi bélyegek.

1919. november. — I. kiadás. BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROS TÖRVÉNYHATÓSÁGA szövegű budapesti városi bélyegen fekete „Lakásügyi miniszteri biztos” felülnyomással. Az 1 és 20 koronás vízjegy nélküli fehér papíron, a 40 K vékony hártypapíron, a gummin védőnyomással. Szürke alnyomat. Fogazat 11½

1.	1 K	barna, fekete	(1000)	5.—
2.	20 „	narancs, fekete	(3000)	5.—
3.	40 „	barna, ibolya	(200)	25.—

1919. — II. kiadás. Egyező kiadás, de a felülnyomás „Lakásügyek miniszteri biztosa”.

4.	10 K	világosbarna, ibolya	(5000)	2.—
5.	20 „	narancs, fekete	(10,000)	1.50

1919. — III. kiadás. BUDAPEST FŐVÁROS TÖRVÉNYHATÓSÁGA szövegű budapesti városi bélyegen az előbbivel egyező felülnyomás az értékjelzés színében.

6.	1 K	barna, fekete	(18,000)	1.50
7.	10 „	világosbarna, ibolya	(6400)	2.—
8.	20 „	narancs, ibolya	(11,000)	1.50

A 10 és 20 koronás felülnyomás nélkül ismeretlen.

A 10 koronás vastag és vékony papíron fordul elő.

1919. december. — IV. kiadás. „A LAKÁSÜGYEK MINISZTERI BIZTOSA” szövegű, korona nélküli magyar címert ábrázoló rajz. 25:31 mm. Világosbarna hálós alnyomat. Víz- jegy kettőskereszt álló helyzetben. Fogazat 12.

9.	2 K	sötétolív	(12,000)	1.50
10.	10 „	sötétkék	(6300)	3.—
11.	20 „	karmin	(15,200)	1.50
12.	40 „	sötétibolya	(63,000)	1.—

1920. április. Hasonló kivitel, de a címeren a szt. korona. Vizjegy kettőskereszt álló, az 5 és 10 koronásnál álló (A) és fekvő (B) helyzetben.

			A	B
13.	2 K	sötétolív	1.—	
14.	5 „	világosbarna	1.—	1.20
15.	10 „	sötétkék	1.—	1.50
16.	20 „	karmin	1.—	
17.	40 „	ibolyabarna	1.—	
18.	100 „	világoszöld	1.—	

1922. február. Új értékek hasonló kivitelben. Alnyomat halványlila. Vizjegy kettőskereszt fekvő helyzetben.

			B
19.	30 K	kék	1.—
20.	50 „	sötétlila	1.—

1922. október. Új kiadás, hasonló rajz, de „M. KIR. LAKÁSÜGYI BÉLYEG” szöveggel. Alnyomat sárgásbarna, 28 és 29 számnál halványlila. Vizjegy kettőskereszt fekvő helyzetben. 27 számnál álló helyzetben is (A). Fogazat 12.

			A	B
21.	5 K	világosbarna		3.—
22.	10 „	sötétoroszöld		1.—
23.	25 „	vörös		1.—
24.	30 „	sötétlila		3.—
25.	40 „	türkizkék		1.—
26.	50 „	világoskék		1.—
27.	100 „	világoszöld	3.—	1.—
28.	200 „	narancs		1.—
29.	1000 „	ibolya		1.—

1923—1926. Felülnyomásos értékek. Az új érték 19:11 mm. fekete keretben.

				A	B
30.	500 K	az 5 koronáson	(21)		3.—
31.	2000 „	25 „	(23)		1.—
32.	3000 „	10 „	(22)		1.—
33.	10000 „	40 „	(25)		1.—
34.	20000 „	100 „	(27)	5.—	1.—

b) Nyomozási díj.

1922. „NYOMOZÁSI DIJ — LAKÁSÜGYI HATÓSÁG — ELNÖK” szöveggel a magyar címer. Halványzöld hálós alnyomat. Vizjegy kettőskereszt álló (A) és fekvő (B) helyzetben. Fogazat 12.

1.	10 K	világosbarna	(B)	1.—
2.	15 „	narancs	(B)	1.—
3.	20 „	világoskék	(B)	1.—

1923. március. Új értékek azonos kivitelben.

4.	60 K	világosbarna	(A)	1.—
		ugyanaz	(B)	2.—
5.	120 „	narancs	(A)	1.—

1923. április. Új érték azonos kivitel. de vizjegy négy kettőskereszt átlósan.

6.	40 K	lilabarna	—	.50
----	------	-----------	---	-----

1923—1925. Felülnyomósos értékek. Az új érték 19:11 mm. keretben, fekete színben.

7.	500 K	a 40 koronáson	(6)	1.—
8.	1000 „	„ 120 „	(5)	1.—

1926. Kettős felülnyomás. Az előbbi felülnyomás fekete kockával elfedve, az új érték a bélyeg alsó felén.

9.	10.000 K	az 500 koronáson	(7)	1.—
----	----------	------------------	-----	-----

A lakáshivatal 1926. szeptember 1-én megszűnt.

7. Rendőrellenőrzési díjegy.

1921. „M. KIR. ÁLLAMRENDŐRSÉG
— RENDŐRI ELLENŐRZÉSI DIJEGY”
szöveggel. Évszám 1921. — A bélyegkép
23¹/₂:22, a bélyegkeret 25:30 mm. Vízjegy
kettőskereszt álló helyzetben. Fogazat 12.

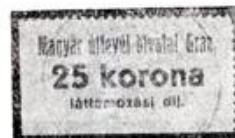
1. 20 K sötétkék, kékeszöld —.40

1922—1926. Felülnyomásos értékek. A felülnyomás kézi-
bélyegzővel lila vagy vörös színben, illetőleg a 9 és 17 számú
bélyegnél könyvnyomdai uton készült.

2.	80 K	a 20	koronáson (kis vagy nagy szám)	—.40
3.	130	20	"	—.40
4.	130	80	" (2)	—.70
5.	220	20	"	1.—
6.	220	130	" (3)	—.30
7.	600	20	"	—.40
8.	600	210	" (5)	1.—
9.	600	20	" felülnyom. fekete keretben	2.—
10.	800	20	"	—.60
11.	800	600	" (7)	—.60
12.	1800	20	"	—.40
13.	1800	800	" (10)	—.40
14.	2400	20	"	—.40
15.	2400	1800	" (12)	—.40
16.	2400	600	" (9)	2.—
17.	2400	20	" felülnyom. fekete keretben	—.40
18.	2400	20	" mint az előbbi, de vízjegy négy kettőskereszt állóan	—.10

Utlevél bélyeg.

1921. „Magyar utlevél hivatal Graz
— láttamozási díj” szöveggel. Keretnélküli
fekete szövegnyomás fehér papíron. 42:23
mm. Fogazat 11¹/₂.

1. 25 korona

5.—

8. Vagyonváltság lerovási bélyeg.

1921. „VAGYONVÁLTSÁGRA BEMUTATTATOTT” szöveggel. Évszám 1921. Nyilazó lovas (Okmánybélyeg 420. sz.) 29:35 mm. Vizjegy kettőskereszt fekvő helyzetben. Fogazat 12.

1. (Értékjelzés nélkül) sötétkék, lazacvörös 1.—

9. Általános forgalmiadó bélyegek.

1921. szeptember 1. Az 1900 évi értékpapírforgalmiadó bélyegek rajzával, de a bélyegkép alá „FORGALMI ADÓ” szöveg nyomva a bélyegkép színében. Évszám 1920. Az 1 és 2 koronás „c” a többi „d” rajzzal. Vízjegy kettőskereszt álló (A) és fekvő (B) helyzetben. Fogazat 12.

			A	B
1.	1 K	sötétkék, világoskék	—	.02
2.	2 „	sötétibolya, világoskék	—	.50
3.	5 „	sötétoroszöld, narancs	—	.50
4.	10 „	sötétkék, narancs	—	.50
5.	15 „	barna, narancs	—	.50
6.	30 „	sötétkék, vil. lilarózsa	—	.50
7.	90 „	sötétlilarózsa, vil. lilarózsa	—	.50

1921. december 23. Új rajz. „FORGALMI ADÓ” szöveggel. Szt.-korona képe. Évszám 1921. A bélyegkép 22:22, a bélyegkeret 25:31 mm. Vízjegy kettőskereszt álló (A) és fekvő (B) helyzetben. Fogazat 12.

8.	50 K	narancs, világoskék	—	.02
9.	100 „	vörös, világosbarna	—	.02
10.	300 „	barna, zöld, alnyom.	—	.20
		rózsaszín	2.—	—
11.	500 „	sötétkék, barna, alnyom.	—	.10
		zöld	1.—	—

1923. április 21. Mindenben egyező kiadás, de vízjegy négy kettőskereszt átlósan. Évszám 12—16-ig: 1920, 17—20; 1921. Fogazat 12.

12.	1 K	sötétkék, világoskék	—	.10
13.	2 „	sötétibolya, világoskék	—	.10
14.	5 „	sötétoroszöld, narancs	—	.10
15.	10 „	sötétkék, narancs	—	.10
16.	30 „	sötétkék, világos lilarózsa	—	.03
17.	50 „	narancs, világoskék	—	.02
18.	100 „	vörös, világosbarna	—	.02
19.	300 „	barna, zöld, rózsaszín	—	.05
20.	500 „	sötétkék, barna, zöld	—	.02

Hamisítványok. Az 50 és 100 koronás bélyegekből a kincstár megkárosítása céljából hamisítványok kerültek forgalomba, eltérő színekben, némileg eltérő rajzban, vízjegy nélküli papíron.

Rendellenes. Azonos kivitel, de évszám „1921”.

21. 30 K sötétkék, világos lilarózsza 1.—

1923. Új értékek új rajzzal, „FORGALMI ADÓ” szöveggel. Az 1000 és 5000 koronás Hungária mellképe, a 10000 és 30000 K Szt. István mellképe. Évszám 1923. Vízjegy négy kettőskereszt átlósan. Fogazat 12,

22. 1000 K kék, világoszöld —.10

23. 5000 „ zöld, sárga —.10

24. 10000 „ sötétkék, zöld, sárga —.10

25. 30000 „ ibolya, narancs, sárga —.20

1924. Színváltozás, egyébként változatlan.

26. 30000 K zöld, halványlila, sárga —.10

Rendellenes. Ugyanaz a bélyeg, de évszám „1922”

27. 30000 K zöld, halványlila, sárga 2.—

1925. Színváltozás. Évszám 1924 és „FORGALMI ADÓ-BÉLYEG” szöveggel új érték. Sisakos Árpádfejet ábrázoló rajz, évszám nélkül. Vízjegy négy kettőskereszt átlósan. Fogazat 12.

28. 10000 K vörös, világosbarna, sárga —.10

29. 30000 „ sötétbarna, kék, sárga —.10

30. 60000 „ sötétbarna, kék, sárga —.25

A korona-fillér értékű bélyegek 1927-évi július hó 1-ig voltak forgalomban.

1927. január 16. Új kiadás pengő értékben új rajzokkal „FORGALMI ADÓ” szöveggel. Évszám 1926. A 10 f. bélyegképe a kis országcimer a szt. koronával, 40 és 60 fill. hidon áthaladó vonat, 1 és 2 P balra futó Mercur, 5 és 8 P réznyomatban gr. Széchenyi István feje. Vízjegy négy kettőskereszt átlósan. Fogazat 12.

31. 10 f. sötétkék, sárgásbarna —.01

32. 40 „ barna, rózsaszín —.02

33. 60 „ oroszöld, világoszöld —.03

34. 1 P ibolya, világosbarna, világoskék —.02

35. 2 „ kék, világoskék, sárga —.05

36. 5 „ barna, világoszöld —.05

37. 8 „ zöldesfekete, világoszöld —.10

10. Törvénykezési illetékbélyegek.

1922. július 10. „M. KIR. BÉLYEG — TÖRVÉNYKEZÉSI ILLETÉK” szöveggel. Ülő Justitia. Évszám 1922. Vizjegy kettős-kereszt fekvő helyzetben. Fogazat 12.

1.	25 f.	sötétkék, narancs, világoskék	—,20
2.	50 „	sötétkék, világoszöld, sárga	—,10
3.	1 K	kékesibolya, sárgásbarna, rózsaszín	—,02
4.	2 „	kékesibolya, vil. zöld, rózsaszín	—,02
5.	4 „	kékesibolya, sárgásbarna, vil. zöld	—,02
6.	5 „	sötétbarna, oroszzöld, vil. ibolya	—,02
7.	8 „	zöld, vörösbolya, narancs	—,10
8.	10 „	barna, világosibolya. zöld	—,03
9.	20 „	barna, zöld, világosibolya	—,03
10.	24 „	vörös, szürkés-kék, zöld	1.—
11.	30 „	sötétkék, sárga, rózsaszín	—,10
12.	40 „	világoskék, vörös, sárga	—,10
13.	50 „	vörösbarna, vörös, világoskék	—,10
14.	100 „	vörös, kék, rózsaszín	—,10
15.	200 „	vörös, kék, sárga	—,10
16.	500 „	vörös, sárga, világoskék	—,10

1923. április. Változatlan kiadás, de vizjegy négy kettős-kereszt átlósan. Fogazat 12.

17.	10 K	barna. zöldibolya, zöld	
18.	20 „	barna, zöld, világosibolya	—,50
19.	50 „	vörösbarna, vörös, világoskék	—,05
20.	100 „	vörös, kék, rózsaszín	—,05
21.	200 „	vörös, kék, sárga	—,05
22.	500 „	vörös, sárga, világoskék	—,05
23.	10000 „	vörös, ibolya, sárga	—,50

A 10 koronást még nem láttuk, de a m. kir. államnyomda kimutatása szerint ki lett adva.

1923. október 11. Új értékek hasonló kivitelben. Évszám 1923.

24.	500 K	vörös, sárga, világoskék	—,10
25.	1000 „	sötétbarna, vörösibolya, sárga	—,05
26.	5000 „	világosbarna, világoskék, vörös	—,10
27.	10000 „	vörös, ibolya, sárga	—,30

1925. Új értékek. Változatlan rajz, de a bélyegkép réznyomatban. Évszám 1924. Kettős alapnyomás, melyek egyike világossárga függőleges, másika világoskék vízszintes hullámvonal. Vízjegy négy kettőskereszt átlósan. Fogazat 12.

28.	25.000 K	karmin, világosbarna	—,50
29.	50.000 „	sötétkék, narancs	—,80

A korona-fillér értékű bélyegek 1927. évi július hó 1-ig voltak forgalomban.

1927. január 26. Új kiadás pengőértékben részben új rajzzal. „TÖRVÉNYKEZÉSI ILLETÉK” szöveggel. Évszám 1926. 26 : 30 mm. a) 10—75 fill. rajza, mint az előző kiadásoké, de az alnyomat a bélyegkeret színében; b) 1.50 P m. kir. Curia palotája, c) 1, 2, 5 P Justitia álló térdképe mérleggel; d) 10 és 20 P Mátyás király mellképe réznyomatban. Vízjegy négy kettőskereszt átlósan. Fogazat 12, a réznyomatu bélyegeknél ritkán vonalfogazásban.

30.	10 f.	sötétkék, ibolya	—,01
31.	15 „	barna, narancs	—,01
32.	20 „	vörös, rózsaszín	—,02
33.	40 „	kék, zöld	—,02
34.	50 „	barna, kék	—,02
35.	75 „	ibolya, zöld	—,30
36.	1 P	sötétzöld, narancs, ibolya	—,25
37.	1 „ 50 f.	sötétkék, világosbarna	—,25
38.	2 „	sötétkék, világoszöld, ibolya	—,25
39.	5 „	sötétibolya, zöld, ibolya	—,25
40.	1Q „	vörösbarna, zöld, világoszöld	—,50
41.	20 „	kékesfekete, zöld, világoskék	1,50

II. Városi bélyegek.

Budapest székesfőváros.

1. Anyakönyvi kivonati díj.

1898. „ANYAKÖNYVI KIVONATI DIJ” szöveggel a székesfővárosi címer a szt. koronával, szürke hálós alnyomattal, 27 : 37 mm. Fogazat 11½, 12.

1.	50 f.	kék. vörösbarna	(11.815)	2.—
2.	1 K	rózsaszín, fekete		1.50
2a.	1 „	rózsaszín, sötétkék		1.—
3.	1 „ 50 f.	zöld. fekete	(10.405)	10.—
4.	2 „	ibolyabarna, fekete	(10.325)	10.—
5.	3 „	narancs, fekete	(10.045)	10.—
6.	4 „	ibolya, fekete	(15.075)	10.—

2. Városi illetékbélyegek.

(Az összes bélyegek szürke hálós alnyomattal.)

1904. „BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROS TÖRVÉNYHATÓSÁGA” szöveggel a főváros címere, értékenként különböző (I-XIII) keretben. 1-10 sz. (I-VIII) 27 : 36 mm., 11 sz-tól (IX-XIII) 31 : 41 mm. Hátyaszerű vékony papír, a gummin sűrű sorokban „BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROS TÖRVÉNYHATÓSÁGA” védőnyomással. Fogazat 12, illetőleg a 18 sz. bélyeg 11½ is.

1.	1 K	ibolya, fekete (I. címer oválisban)		3.—
2.	1 „	kék, fekete (II. címer körben)		2.—
3.	1 „	szürkés-kék, fekete (II.), (1—3 : 1903:16:630; 1910:10.000)		2.—
4.	1 „ 20 f.	sötétvörös, fekete (III), (1903:4000; 1908 : 2000; 1910: 5000)		1.—
5.	2 „	ibolya, fekete (IV.) 1913:10.000; 1910:10.000)		2.—
5a.		u. az vastag papír (1907:3500)		3.—
6.	4 K	ibolya, fekete (V. értékjelzés a négy sarokb.)		2.—
7.	4 „	ibolya, fekete (VI. címer fent félkörben)		3.—
8.	4 „	kék, fekete (VII. címer körben)		5.—
9.	4 „	sárgásbarna, ibolya (VIII. értékjelzés a négy sarokban és a címer alatt)		2.—

10.	4 K	sárga, sötétkék (VIII.) (6—10 : 1903:34.160; 1908:18.000; 1910:10.000)	2.—
10a.		u. az vastag papir (1907:6000)	2.—
11.	10 K	barna, sötétzöld (IX.)	2.—
12.	10 „	barna, fekete (IX) (11—12 : 1903:3100; 1910:5000)	2.—
12a.		u. az vastag papir (1907:3000)	2.—
13.	18 K	barna, zöld (X.) (1903:1020)	3.—
13a.		u. az vastag papir (1907:1000)	2.—
14.	20 K	smaragdazöld, fekete (XI.)	2.—
15.	20 „	szürkészöld, fekete (XI.) (14—15 : 1903:16.605; 1908:12.000; 1910:6000)	2.—
15a.		u. az vastag papir (1907:15.000)	1.—
16.	24 K	vörösbarna, sötétzöld (XII.)	5.—
17.	24 „	barna, fekete (XII.) (16—17 : 1903:650)	5.—
17a.		u. az vastag papir (1907:500)	5.—
18.	20 K	zöld, sötétzöld (XIII.)	3.—
19.	40 „	zöld, fekete (XIII.) (18—19 : 1903:3470; 1910:5000)	2.—
19a.		u. az vastag paptr (1907:3000)	2.—

1912. Színváltozások, vékonypapir védőnyomással. Fogazat 20—21 : 12, 11¹/₂, 22—24 : 11¹/₂, 25—26 : 12.

20.	1 K	barna, fekete (II.) (1912:168.700; 1918:148.500)	—60
21.	4 „	kék, fekete (VIII.) (23.750)	1.—
22.	10 „	világosbarna, ibolya (IX.) (13.000)	1.—
23.	18 „	zöld, fekete (X.) (6.500)	2.—
24.	20 „	narancs, fekete (XI.) (27.500)	2.—
25.	24 „	karmin, fekete (XII.) (6.250)	3.—
26.	40 „	barna, ibolya (XIII.) (5.750)	3.—

1916. Színváltozások, vékonypapir védőnyomás nélkül. Fogazat 11¹/₂.

27.	1 K	barna, fekete (II.), (56.225)	1.—
28.	2 „	barna, ibolya (IV.) (19.575)	2.—
29.	4 „	kék, fekete (VIII.) (41.500)	1.—
30.	10 „	világosbarna, ibolya (IX.), (15.550)	1.—

1918. Új rajzok, 30:41 mm. vékony papir védőnyomás nélkül. Fogazat 11¹/₂.

31.	2 K	élénkpiros, sötétibolya (XIV.), (12.900)	1.—
32.	6 „	szürke, sötétibolya (XIV.), (13.400)	1.—
33.	25 „	barna, fekete (XV.), (2.400)	2.—
34.	50 „	zöld, ibolya (XVI.), (1.425)	3.—

**1919. „BUDAPEST FŐVÁROS TÖR-
VÉNYHATÓSÁGA,„** szöveggel, egyébként
változatlan. Vastag papir. Fogazat $11\frac{1}{2}$.

35.	1 K	barna, fekete (II.), (107.050)	1.—
36.	1 „	20 f. sötétvörös, fekete (III.), (6575)	2.—
37.	2 „	élénkvörös, sötétibolya (XIV.), (10.725)	5.—
38.	4 „	kék, fekete (VIII.), (21.200)	2.—
39.	6 „	szürke, sötétibolya (XIV.), (10.625)	8.—
40.	10 „	világosbarna, ibolya (IX.), (17.100)	
41.	20 „	narancs, ibolya (XI.), (16.925)	
42.	40 „	barna, ibolya (XIII.), (5.750)	5.—

A 40 és 41 sz. bélyegek eddig csak „A lakásügyek minisz-
teri biztosa“ felülnyomással ismereteseek.

1920—24. Ismét „BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROS stb.“
szöveggel. (A 20.000 K „BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROS TANÁ-
CSA) Részben új rajzok. Vastag papir. Fogazat $11\frac{1}{2}$.

43.	1 K	barna fekete (II.), (1900:52.400; 1924:10.000)	—,50
43a.		u. az kék, fekete (téves nyomás)	5.—
44.	1 K 20 f.	sötétvörös, fekete (III.), (1921:3250)	1.—
45.	2 „	oliv, sötétbarna (XIV.), (1920:30200; 1921:21.500; 1924:10.000)	1.—
46.	4 „	kék, fekete (VIII.), (1920:30.750; 1921:20.950; 1922:53.850)	—,60
47.	6 „	szürke, sötétibolya (XIV.), (1921:620; 1922:11.375; 1923:21.925.)	1.—
48.	10 „	világosbarna, ibolya (IX.), (1920:83.650; 1921:50.875; 1922:137.650; 1923:109.375)	—,60
49.	18 „	zöld, fekete (X.), (1921:6.275)	1.50
50.	20 „	narancs, fekete (X.), (1920:27.200)	1.—
51.	20 „	világoszöld, vörös (XI.), (1923:54.425)	—,60
52.	40 „	barna, sötétkék (XIII.), (1922:5825; 1923:43.575)	—,60
52a.		u. az barna, sötétibolya	2.—
53.	50 K	sötétibolya, karmin (XVI.), (1920:10.675; 1923:32.600)	—,60
54.	100 „	barna, vörös (XIII.) (1920:10.825; 1927:76.400)	—,60
55.	500 „	vil. zöld, sötétibolya (XI.), 1924:80.000)	—,60
55a.		u. az barna, sötétibolya (téves nyomás)	3.—

56.	1000 K	ibolyabarna, vörös (XIV.) (1923:53.275; 1924:60.000)	—,60
56a.		u. az barnavörös, vörös	—,60
57.	2000 K	narancs, ibolya (III.), (1923:60.000; 1924:6000)	—,60
58.	3000 "	szürke, sötétkék (XIII.). 1923:9975; 1924:50.000)	—,50
59.	5000 "	oliv, sötétbarna (XVI.) (1923:17.450; 1924:180.000)	—,50
60.	10.000 "	rózsálila, sötétzöld (III.) (1923:19.840; 1924:170.000)	—,80
61.	20.000 "	söt. ibolya, söt. barna (XVII.), (1924:20.000)	2.—
62.	50.000 "	kék, narancs (XVIII.), 1923:30.000)	2.—
63.	100.000 "	barna, sötétzöld (XIX.) (1924:5000)	3.—

A székesfőváros tanácsa 1924. júniusban megengedte, hogy az akkor még meglevő bélyegek gyűjtőknek árusíttassanak.

1923. „SZÉKESFŐVÁROS EGYESÍTÉSÉNEK 50 ÉVES JUBILEUMA 1873—1923” felülnyomással.

64.	10 K	(48 sz.) vörös felülnyomással	1.—
64a.		u. az kék " (tévny. 25 drb.)	5.—
65.	50 K	(53 sz.) kék " "	1.—
65a.		u. az vörös " (tévny. 375 drb.)	3.—
66.	100 K	(54 sz.) kék " "	1.50
67.	500 "	(55 sz.) vörös " "	1.50
68.	1000 "	(56 sz.) fekete " "	2.—
69.	2000 "	(57 sz.) fekete " "	2.—
70.	3000 "	(58 sz.) vörös " "	1.50
71.	5000 "	(59 sz.) vörös " "	1.50
71a.		u. az fekete " (tévny. 25 drb.)	5.—
72.	10.000 K	(60 sz.) barna " "	2.—

A jubileumi sorozat 20.000 példányban adatott ki. A téves színű felülnyomások nem tartoznak a hivatalosan kiadott sorozatba, de a kinyomott bélyegek felhasználtattak.

1925. Felülnyomásos értékek. A felülnyomás könyomdai uton fekete színben történt.

73.	10.000 K	a 4 koronáson 46 sz. (16.000)	2.—
74.	10.000 "	6 " 47 " (20.000)	2.—
75.	10.000 "	10 " 48 " "	2.—
76.	10.000 "	10 " 64 " (jub. 76—77: 74.813)	2.—
77.	10.000 "	18 " 13 " (139)	3.—
78.	10.000 "	20 " 51 " (31.000)	2.—
79.	10.000 "	40 " 52 " (30.000)	2.—
80.	10.000 "	50 " 53 " "	2.—
81.	10.000 "	50 " 65 " (jub. 80—81: 15.000)	2.—
82.	2000 "	2 " 45 " (10.500)	1.—
83.	3400 "	1 " 43 " (10.000)	2.—

Uj kiadás, de a felülnyomás könyvnyomdai nyomás.

84.	10.000	K a	4 koronáson	46 sz.	(2000)	3.—
85.	10.000	"	10	48	"	3.—
86.	10.000	"	10	64	" (jub. 86—87 : 2500)	3.—
87.	10.000	"	18	49	(5000)	3.—

1925. Színváltozás és részben új rajzok. Fogazat 11^{1/2}, a 93 számu 12 is.

88.	1000	K	ibolya, zöld (XIV.)	—50
88a.			u. az rózsabibolya, zöld (együtt : 150.000)	—50
89.	2000	K	zöld, ibolya (III.)	—50
89a.			u. az zöld, sötétkék (együtt : 150.000)	1.—
90.	4000	K	barna, sárga (XX). (40.000)	—60
90a.			u. az világosbarna, sárga	2.—
91.	5000	K	narancs, sötétkék (XVI.), (40.000)	—50
92.	10.000	"	rózsaszín, zöld (III.), (80.000)	—60
93.	20.000	"	kék, narancs (XVII.), (20.000)	1.50
94.	50.000	"	világoskék, vörös (XVIII.)	1.50
94a.			u. az ibolya, vörös (együtt : 40.000)	1.—
95.	100.000	K	sötétzöld, sötétbarna (XIX.), (20.000)	1.—

1927. Új kiadás pengő értékben új rajzokkal. „BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROS” szöveggel. Fogazat 11^{1/2}.

96.	4 f.	kék, barna (XXI. Atlasz szobor)	—05
97.	5 "	kék, barna (XXII. Halászbástya)	—05
98.	8 "	kék, fekete, barna (XXIII. címer)	—10
98a.		a 80 filléres szürke alnyomatával	—50
99.	16 "	narancs, fekete, kék (XXIII.)	—20
99a.		a 80 filléres szürke alnyomatával	—50
100.	20 "	szürkéslila, barna (XXIV. Gellérthegy)	—20
101.	40 "	zöld, fekete, sárga (XXV. címer)	—20
102.	50 "	oliv, fekete, szürke (XXVI. Szt. Gellért szob.)	—20
103.	80 "	kék, fekete, barna (XXVII. középkori városkép)	—20
104.	1 P	szürke, piros, világosbarna (XXVIII. Árpád szobor)	—30
105.	1 „ 60 f.	zöld, barna, fekete, világoskék (XXVIII.)	—20
106.	4 "	zöld, barna, narancs (XXIX. címer)	—30
107.	8 "	fehér, vörös, sárga (XXX. címer)	—50

Az összes budapesti bélyegek forgalomban vannak eltérő színekben, fogazva és vágva de alnyomat nélkül. Ezek próbanyomatok. Értékük kb. 1.— pengő. A székesfőváros egy időben (1924—27) kiadta gyűjtőknek a makulaturát is egész ivekben.

3. Vigalmiadóbélyeg.

1918. „BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROS VIGALMIADÓ“ szöveggel a székesfővárosi címer, 18 : 23 mm. Fogazat 12.

1. 1 fill. vörös	8. 8 fill. vörös	15. 60 fill. kék
2. 2 „ vörös	9. 9 „ vörös	16. 70 „ kék
3. 3 „ vörös	10. 10 „ vörös	17. 80 „ kék
4. 4 „ vörös	11. 20 „ kék	18. 90 „ kék
5. 5 „ vörös	12. 30 „ kék	19. 100 „ zöld
6. 6 „ vörös	13. 40 „ kék	20. 200 „ zöld
7. 7 „ vörös	14. 50 „ kék	21. 300 „ zöld

Sorozat P 2.—

Az 1—12 számok füzetekben, gummizatlan papíron is kiadattak.

Abauj-Torna vármegye.

1923. „Abauj-Torna vármegye az inség enyhítésére“ szövegű, beteget ápoló apácát ábrázoló rajz. 24 : 44 mm. Szöveg, érték és felülnyomás fekete színben. Fogazat 11¹/₂.

1. 20 K	lilabarna, fehér papíron	—,50
2. 50 „	ibolya, halvány rózsaszín papíron	—,50
3. 100 „	lilabarna, sárga papíron	—,50

1924. Felülnyomásos értékek,

4. 500 K	az 50 koronáson	1.—
5. 1000 „	a 20 koronáson	1.—

Állítólag más értékek is léteznek. Egyes darabok „Aabuj“ sajtóhibával. A bélyegek rajza azonos a miskolczi inségbélyegkével.

Baja.

1919. „MUNICIPALAN GRAD BAJA“ szöveg, a városi címert ábrázoló rajz. 34:50 mm. Fogazat 11¹/₂.

1. 1 Kruna kék, sárga 5.—

Ez a bélyeg a szerb megszállás alatt volt forgalomban.

Balassagyarmat.

1924. május 20. „BALASSAGYARMAT VÁROSI BÉLYEG-DIJA“ szöveggel a városi címert piros színben ábrázoló bélyeg. 24:42 mm. sárga kerettel, sötétibolya értékjelzéssel és szöveggel. Fogazat csak a függőleges oldalakon 11¹/₂.

1.	500 K	világoszöld papir	(5000)	—,50
2.	1000 „	sárga papir	(5000)	—,50
3.	2000 „	narancs papir	(5000)	2.—
4.	3000 „	fehér papir	(5000)	2.—
5.	5000 „	rózsaszín papir	(5000)	—,50

1925. Felülnyomásos értékek. Lila kézibélyegzővel.

6.	Egy aranykorona	a 2000 koronáson	1.—
7.	Kettő aranykorona	a 3000 koronáson	1.—

Ezek a bélyegek az Egri nyomda r.-t.-nél készültek. A továbbiakban a bélyegek leírása helyett csak ezt jelezzük.

Békéscsaba.

1923. „VÁROSI ILLETÉKJEGY BÉKÉSCSABA RENDEZETT TANÁCSU VÁROS 1918“ szövegű, a városi címert ábrázoló rajz, színes alnyomaton. 26:31 mm. Vizjegy keltőskereszt. Fogazat 12.

1.	5 K	ibolya, sárga	—50
2.	10 „	zöld, sárga	—50
3.	20 „	piros, sárga	—50
4.	30 „	ultramarin, sárga	—50
5.	50 „	sárgásbarna, zöld	—50
6.	100 „	olivzöld, sárga	—50
7.	200 „	sötétvörös, zöld	—50
8.	500 „	kékeszöld, zöld	—50
9.	1000 „	ibolya, zöld	—50

Ezek a bélyegek a m. kir. államnyomdában készültek.

1925. Új értékek fekete kézi felülnyomással.

10.	1700 K	a	200	koronás bélyegen	—50
11.	1700 „	az	1000	„ „	—50
12.	7000 „	a	200	„ „	—50
13.	8500 „	„	200	„ „	—50
14.	12.500 „	„	200	„ „	—50
15.	17.000 „	„	200	„ „	—60
16.	34.000 „	„	200	„ „	—50

Besztercze.

19... „BESZTERCZE SZ. KIR. R. T. VÁROS — BIZONYITVÁNY KIÁLLITASI DIJ” szövegű, a városi címet ábrázoló rajz. 26:32 mm. Fogazat 11¹/₂.

1. EGY KORONA kék, vörös

5.—

Brassó.

1918. Városi címet ábrázoló szöveg nélküli rajz. 32:32 mm. A fiumei papirgyár három harangot ábrázoló ivvizjegyével fehérpapír. Fogazat 11¹/₂.

1. 1 K vörösbarna

2.—

Csongrád.

1923. augusztus 10. „CSONGRÁD RENDEZETT TANÁCSU VÁROS 1923” szövegű a városi címert ábrázoló rajz. Az érték az üresen hagyott helyre lila kézibélyegzővel benyomva. 26 : 32 mm. Fogazat 11¹/₂.

1.	1000 K	kék	—,50	6.	8000 K	kék	—,50
2.	2000	"	—,50	7.	10.000	"	—,50
3.	4000	"	—,50	8.	20.000	"	—,50
4.	5000	"	—,50	9.	34.000	"	—,50
5.	6000	"	—,50				

Ezen bélyegekből összesen 101,688 drb. készült.

1928. Ugyanaz a bélyeg, de értékjelzés fillérekben, szintén lila kézibélyegzővel.

6.	10 fill.	kék	—,10
7.	30	"	—,20

Czepléd.

1928. „CZEGLÉD R. T. V.” szöveggel a városháza látképe. Alul középen értékjelzés. 44 : 30 mm. Fogazat 11¹/₂, az 1 pengősnél 10¹/₂.

1.	10 fill.	sárga, vörös	értékjelzés
2.	25	"	sötétkék, sárga
3.	1 pengő	vörös, sötétkék	"

Debrecen.

1919. „DEBRECEN SZ. KIR. VÁROS BÉLYEGE“ szövegű, juhászt ábrázoló rajz. Vékony vonalkeret. 26 : 31 mm. Szürke alnyomat. Fogazat 11.

1.	2 K	élénkvörös	(3000)	2.—
2.	3 „	kék	(13.761)	1.—
3.	6 „	vörös	(4064)	1.—
4.	10 „	ibolya	(1106)	2.—
5.	12 „	barna	(2000)	1.—

1920. január. Városi címer vonalkeretben, alnyomat nélkül. 26 : 31 mm. hiányos fogazat.

6.	3 K	kék	(9716—6120)	2.—
----	-----	-----	-------------	-----

1920. Az 1—5 számú bélyegekhez hasonló rajz keret nélkül.

1920. I.	7.	4 K	zöld	(2103)	2.—
1920. IV.	8.	6 „	vörös	(2267)	2.—
1920. III.	9.	10 „	ibolya	(6012)	2.—

Ebben a kivitelben valószínűen a 2 koronás érték is megjelent.

1920. május. Ugyanaz a rajz, de színes mintázott alnyomattal.

10.	2 K	élénkvörös, kékesszürke	—50
11.	4 „	zöld, kékesszürke	—50
12.	6 „	vörös, szürke	—50
13.	10 „	ibolya, szürke	—50

A 6. számú bélyeg rajza, de mintázott színes alnyomattal.

14.	3 K	kék, sárga	(6110—10.134)	—50
-----	-----	------------	---------------	-----

A 10—14. számú bélyegekből több kiadás készült.

1921. július. A 14. számú bélyeghez hasonló rajz, de színes értékjelzéssel.

15.	5 K	kék, vörös, sárga	(10.090)	—50
16.	50 „	vörös, kék, kékesszürke	(5340)	—50

1924. Új érték, piros kézi felülnyomással.

17.	10.000 (Tízezer) K	az 5 koronáson	(15)	—50
-----	--------------------	----------------	------	-----

Eger.

1920. „EGER R. T. VÁROS BÉLYEG-DIJA” szöveggel. Az Egri nyomda r.-t. nyomása. Az 1, 2 és 4 sz. vágott széllel, a többi függőlegesen $11\frac{1}{2}$ fogazásu.

1921. A városi címer sima alapon.

1.	1 K	rózsaszín	papír	(VII. 21.) (3000)	1.50
2.	1 „	fehér	„	(VIII. 26.) (5000)	1.50
3.	3 „	kék	„	(VII. 21.) (8000)	1.50
4.	3 „	fehér	„		1.50
5.	6 „	lazacszínű	„	(VII. 21.) (2000)	1.50

1920-22. II. kiadás. A címer sraffirozott alapon. A „BÉLYEG” szó minden betűje egyenlő nagyságu.

6.	1 K	fehér	papír	(72.000)	—50
7.	3 „	kék	„	(30.000)	—50
8.	5 „	világossárga	„	(9.000)	—50
9.	6 „	lazacszínű	„	(3.000)	1.—
10.	10 „	sárga	„	(12.000)	—50
11.	10 „	sötétlilarózsa	„	(1.000)	2.—
12.	20 „	fehér	„	(5.000)	—50

1922. április 21—1923. III. kiadás. Azonos kivitel, de a „BÉLYEG” szó „É” betűje kisebb a többi betűnél.

13.	5 K	sötétvörös	papír	(4.000)	—50
14.	10 „	sárga	„	(1.000)	2.—
15.	20 „	kék	„	(5.000)	—50
16.	100 „	fehér	„	(1923. XI. 7.) (5.000)	—50

Esztergom.

19.. „ESZTERGOM SZ. KIR. VÁROS 1708-1902 VÁROSI ÉRTÉKJEGYE” szöveggel a városi címer. 33:45 mm. Fehér krétapapír. Fogazat $11\frac{1}{2}$.

1.	2 K	vörös		1.—
----	-----	-------	--	-----

1921-től új értékek lila kézibélyegzővel rányomva.

2.	5 K	a 2 koronáson	—50
3.	20 „	az előbbi 5 koronáson	—50

Állítólag több érték is volt.

Fiume.

1914. „BOLLO MUNICIPALE DELLA LIBERA CITTA DI FIUME E SUO DISTRETTO“ szöveggel. A szövegtől balra a városi címer. 42 : 24 mm. Fogazat 11¹/₂.

1.	0.30	COR.	barna	1.—
2.	1	"	sötétzöld	1.—
3.	2	"	sötétibolya	1.—

Fiume város címerét ábrázoló „CIVICI DAZI LIBERO“ szövegű, sárga-kék-piros színű 27 : 44 mm. nagyságu bélyegalaku ragjegy áruk vámkezelésének megjelölésére szolgált.

Fiume városa által a háború alatt kiadott „MAGISTRATO CIVICO SEZIONE D'APPROV- VIGIONAMENTO FIUME“ szövegű, fészekben ülő fiait tápláló fecskét ábrázoló, 20 : 32 mm. fehér papíron, 11 fogazású bélyeg a közéletmezési könyvecskéken annak megjelölésére szolgált, hogy annak tulajdonosa a hét melyik napján jogosult élelmiszert vásárolni. LUNEDI vil. ibolya, MARTEDI narancs, MERCOLEDI kék, GIOVEDI vörös, VENERDI zöld, SABATO barna. (Dr. Kiss).

Gyula.

1927. „GYULA R. T. VÁROS“ szöveggel a város cimere, fekete, illetőleg a 3-as bélyeg vörösbarna értékjelzéssel. 26 : 31 mm. Fogazat 11¹/₂.

1.	10 f.	vörösbarna, narancs	—05
2.	50 „	világosbarna, sötétbarna	—10
3.	1 P	kék, vörösbarna	—20

1928. Ugyanaz a rajz és kivitel, de vékony áttetsző papír, fekete értékjelzéssel.

4.	20 f.	olajzöld, vörösesbarna	—10
5.	80 „	ibolya, rózsaszín	—10
6.	1 P	kék, vörösbarna	—30

— Lila kézibélyegzővel átértékelt bélyeg.

7.	5 f.	a 6. számú 1 pengős bélyegen	—05
----	------	------------------------------	-----

Győr.

1. Városi illetékbélyeg.

1910. „SZABAD KIRÁLYI GYŐR VÁROS PECSÉTJE — VÁROSI DIJ — 1910” szöveggel a városi címer. 31 : 42 mm. Vizjegy nélküli hátyapapír. Fogazat 12¹/₂.

1.	40 f.	zöld, barna	1.—
2.	1 K	vörös, kék	1.—
3.	2 „	kék, vörös	1.—
4.	4 ö	zöld, kék	1.—

1915. Mindenben egyező kiadás, de keltőskereszt vizjegyű papír.

5.	40 f.	zöld, barna	—,50
6.	1 K	vörös, kék	—,50

Ez a két kiadás a m. kir. államnyomdában készült.

1923. „GYŐR SZAB. KIR. VÁROS VÁROSI ILLETÉK 1923” szöveggel a városi címer. A címeren vil. kék színben az érték. 32 : 41 mm. Csak függőleges oldalakon fogazva 11¹/₂.

7.	50 K	rózsaszín, zöld (5000)	—,50
8.	100 „	kék, zöld (5000)	—,50
9.	200 „	barna, kék (5000)	—,50
10.	500 „	zöld, rózsaszín (10.000)	—,50
11.	1000 „	rózsaszín, kék (10.000)	—,50
12.	2000 „	kék, rózsaszín (25.000)	—,50
13.	5000 „	zöld, kék (40.000)	—,50

1924. Az 1910 évi kiadás rajzában, de évszám 1924.

14.	4000 K	kék, barna	—,50
15.	10.000 „	vörös, barna	—,50
16.	30.000 „	zöld, barna	—,50
17.	40.000 „	barna, zöld	—,50

1927. Új kiadás pengőértékben, az 1910 évi kiadás rajzában, 31 : 42 mm. Fogazat 11¹/₂.

18.	10 f.	vörös, barna	—,10
19.	25 „	vörös, kék	—,10
20.	40 „	vörös, zöld	—,20
21.	1 P	barna, kék	—,50
22.	2 „	barna, zöld	—,50
23.	4 „	kék, zöld	—,50
24.	5 „	zöld, vörös	—,50
25.	6 „	zöld, barna	—,50
26.	10 „	ibolya, vörös	1.—
27.	20 „	ibolya, barna	2.—
28.	30 „	zöld, ibolya	3.—

2. Anyakönyvi díj.

1923-24. „Anyakönyvi díj” szöveg lila kézibélyegzővel felülnyomva.

1.	200 K	a 9. sz. bélyegen	—,50
2.	1000 „	„ 11. „ „	—,50
3.	2000 „	„ 12. „ „	—,50
4.	30.000 „	„ 16. „ „	—,50

Kaposvár.

1920. szeptember 23. „Kaposvár r. t. város BÉLYEGDIJA”. Az Egri nyomda r.-t. nyomása.

1.	1 K	kék	papír	(6000)	3.—
2.	5 „	narancs	„	(20.000)	—,50
3.	10 „	fehér	„	(3000)	1.—
4.	30 „	kék	„	} (együtt 2000)	2.—
5.	30 „	narancs	„		2.—

1923. Azonos kivitel. A „BÉLYEG” szó „É” betűje kisebb a többi betűnél. Az értékjelzés számai 8 mm. magasak.

III. 29.	6.	20 K	sárga	papír	(7000)	—,50
	7.	50 „	sötétsárga	„	(6000)	—,50
	8.	100 „	kék	„	(5000)	—,50
VIII. 25.	9.	200 „	fehér	„	(10.000)	—,50
	10.	1000 „	sötétvörös	„	(5000)	—,50
	11.	2000 „	sárga	„	(2000)	—,50

1924-26. Mindenben azonos kivitel, de a számok 4 mm. magasak.

12.	1000 K	sötétlilarózsza	papir, kék keret	(2000)	—,50
13.	2000	„ narancs	„ sárga „	(5000) (1924)	—,50
14.	2000	„ ibolya	„ kék „	(3000) (1926)	—,50
15.	5000	„ világoszöld	„ sárga „	(1000+5000+4500)	—,50
16.	10.000	„ sárga	„ „	(2000+4500)	1.—
17.	20.000	„ világoskék	„ kék „	(1000) (1926)	1.—
18.	50.000	„ fehér	„ sárga „	(1000) (1924)	1.—

1926. Uj érték. A régi érték fekete kör alakkal elfedve.

19.	20.000 K	a 200 koronáson	(9)	1.—
-----	----------	-----------------	-----	-----

1927. szeptember 10. Ugyanaz a kivitel és rajz, de az értékjelzés pengőértékben.

20.	8 f.	vörös	papir	(5000)	—,05
21.	16 f.	ibolya	„	(5000)	—,10
22.	40 f.	zöld	„	(10.000)	—,10
23.	80 f.	sárga	„	(10.000)	—,10
24.	1 P 60 f.	kék	„	(5000)	—,20

Karánsebes.

19.. „KARÁNSEBES R. T. VÁROS KÖZÖNSÉGE — KIÁLLITÁSI DÍJ“. Városi címer. Dombornyomás 29 : 40 mm.

1.	1 K	vörös, fehér	papir	5.—
2.	1 „	ibolya, fehér	„	5.—
3.	1 „	kék, fehér	„	5.—
4.	1 „	sötétzöld, világoszöld	„	5.—
5.	1 „	fekete, vörös	„	5.—

Karczag.

1921-25. „KARCZAG R. T. VÁROS NYUG-DÍJ ALAPJA JAVÁRA“ szöveggel a városi címer. 26 : 32 mm. Fogazat 11¹/₂. Az iv szélén és sarkán levő darabok 1, illetve 2 oldalon fogazatlanok. (Első szín a bélyegkép, második az értékjelzés színe).

1921. X. 15.	1.	20 f.	zöld, vörös	értékjelzéssel	3.—
	2.	30 "	" "	"	3.—
	3.	50 "	" "	"	3.—
	4.	Egy kor.	" "	"	2.—
	5.	Kettő kor.	" fekete	"	1.—
	6.	Három kor.	" "	"	1.—
	7.	ÖT kor.	" "	"	1.—
	8.	TIZ kor.	" "	"	1.—
	9.	15 kor.	" "	"	1.—
	10.	20 kor.	" "	"	1.—
	11.	50 kor.	" "	"	1.—
	12.	100 kor.	" "	"	1.—
1923. II. 3.	13.	EGY K	" "	"	—,50
	14.	KETTŐ K	" "	"	—,50
	15.	ÖT K	" "	"	—,50
1924. I. 25.	16.	50 kor.	vörös felülnyomás	az ÖT K-on (15)	—,50
	17.	50 kor.	" "	TIZ kor.-on (8)	—,50
	18.	50 kor.	" "	15 kor.-on (9)	—,50
	19.	100 kor.	" "	KETTŐ K-on (14)	—,50
	20.	100 kor.	" "	20 kor.-on (10)	—,50
	21.	100 kor.	" "	100 kor.-on (12)	—,50
	22.	500 kor.	" "	KETTŐ K-on (14)	—,50
	23.	1000 kor.	" "	50 fill.-en (3)	—,50
	24.	1000 kor.	" "	KETTŐ K-on (14)	—,50
	25.	5000 kor.	" "	20 fill.-en (1)	1.50
	26.	5000 kor.	" "	30 fill.-en (2)	—,50
	27.	5000 kor.	" "	50 fill.-en (3)	—,50
1924. V. 15.	28.	10 (K)	lila kézibélyegző	EGY K-on (13)	2.—
	29.	20 "	" "	KETTŐ K-on (14)	3.—
	30.	30 "	" "	15 kor.-on (9)	3.—
1925. I. 20.	31.	50 K	világos v. sötét kékeszöld, vörös értékjelzéssel	—,50	
	32.	100 "	világos v. sötétkék,	" "	—,50
	33.	150 "	" "	" "	—,50
	34.	1000 "	világoskék, vörös	" "	—,50
	35.	2000 "	" "	" "	—,50
	36.	3000 "	" "	" "	—,50
	37.	4000 "	kékeszöld,	" "	—,50
	38.	5000 "	" "	" "	—,50
	39.	5000 "	sötétkék,	" "	—,50
	40.	10000 "	" "	" "	—,50
	41.	10000 "	kékeszöld,	" "	—,50
	42.	20000 "	" "	" "	—,50
	43.	20000 "	sötétkék,	" "	1.50
	44.	20000 "	kék, sárga papíron, vörös	" "	1.50
	45.	30000 "	" "	" "	1.50
	46.	50000 "	" "	" "	1.50
1925. XI. 30.	47.	100 "	kékeszöld, feketelila felny. a	20000 K-on (42)	—,50
	48.	100 "	kék,	" " 20000 K-on (43)	—,50
	49.	100 "	" "	" " 20000 K-on (44)	—,50

50.	300 K	kék, feketelila felülny.	a	10000 K-on (40)	—50
51.	300 „	kékeszöld, „	„	10000 K-on (41)	—50
52.	600 „	kék, „	„	3000 K-on (36)	—50
53.	1000 „	„	„	30000 K-on (45)	—50
54.	2500 „	„	„	az 50000 K-on (46)	—50

Kassa.

1913. „KASSA SZ. K. VÁROS TÖR-
VÉNYHATÓSÁGA“ szöveggel a városi
cimer. 27 : 36 mm. Fogazat 12.

1.	1 K	szürke, vörös	(16525)	1.—
2.	1.20 „	sárgásbarna, „	(2925)	1.50
3.	2 „	ibolya, „	(10400)	2.—

— A kassai dóm képe, felette a városi cimer. 30 : 40 mm.
Fogazat 12.

4.	5 K	feketészöld, sárgásbarna, fekete	(2775)	3.—
5.	9 „	feketésbarna, kékeszürke, „	(2650)	4.—
6.	12 „	feketéskék, szürkés-kék, „	(2725)	5.—

Ezek a bélyegek Budapest székesfőváros házinyomdájában
készültek.

Kecskemét.

1923. „KECSKEMÉT T. H. VÁROS“ szöveggel a városi
cimer a szt. koronával. 26 : 38 mm. Fogazat 11^{1/2}.

1.	100 K	fekete	—50
2.	500 „	„	—50
3.	1000 „	„	—50
4.	5000 „	„	1.—
5.	10000 „	„	1.50

1924. Új értékek piros kézibélyegzővel felülnyomva.

6.	25 aranyfillér	a 100 koronáson	—50
7.	25 „	5000 „	—50
8.	50 „	5000 „	—50
9.	1 korona	1000 „	—50
10.	2 „	500 „	—50
11.	10 „	10000 „	1.—

1927. Új kiadás pengő értékben új rajzzal. Előbbi szöveg, városi címer. Értékjelzés feketével benyomva. 28 : 33 mm. Fogazat 11 $\frac{1}{2}$.

12.	5 fill.	sárgászöld	—,10
13.	10 „	világosbarna	—,10
14.	20 „	kékeszöld	—,10
15.	30 „	kék	—,10
16.	50 „	vörös	—,10
17.	1 P	ibolya	—,20
18.	2 „	sárga	—,50
19.	5 „	rózsaszín	—,50

Kiskunfélegyháza.

19... „KISKUNFÉLEGYHÁZA RENDEZETT TANÁCSU VÁROS” szöveggel a városi címer. 40 : 49 mm. Fogazat 11.

1.	1 K	kék	3,—
----	-----	-----	-----

1924. május 24. „KISKUNFÉLEGYHÁZA rend. tan. város—VÁROSI ILLETÉK”. Az Egri nyomda r.-l. nyomása.

2.	100 K	sárga keret, fehér	papír	(1500)	—,50
3.	200 „	sárga „	narancs „	(2000)	—,50
4.	500 „	kék „	vil. kék „	(2500)	—,50
5.	1000 „	sárga „	söt. vörös „	(5000)	—,50
6.	2000 „	sárga „	sárga „	(6000)	—,50
7.	4000 „	kék „	vil. ibolya „	(2000)	—,50
8.	5000 „	sárga „	rózsaszín „	(9700)	—,50
9.	10000 „	sárga „	vil. zöld „	(5000)	1,—

1927. Új kiadás pengő értékben, egyébként változatlan,

10.	1 fill.	sárga keret, vil. zöld	papír	(3800)	—10
11.	2 „	kék „ vil. kék „	„	(3500)	—10
12.	4 „	kék „ kékeszöld „	„	(5000)	—10
13.	8 „	sárga „ sárga „	„	(2100)	—10
14.	40 „	kék „ fehér „	„	(5000)	—10
15.	80 „	sárga „ narancs „	„	(5000)	—10

Kiskunhalas.

1924. július 24. „Kiskunhalas r. t. város — VÁROSI ILLETÉK” szöveggel a városi címer, világoskék színben különféle színű keretben. 27 : 39 mm. Fogazat csak függőlegesen 11¹/₂.

1.	10	aranyfill.	világoskék, vil. barna	(3000)	1.—
2.	50	„	rózsaszín	(1200)	1.—
3.	1	aranykor.	zöld	(600)	2.—
4.	2	„	szürke	(6000)	1.—

Ezeket a bélyegeket szintén az Egri nyomda r.-t. készítette, a többi kiadásoktól eltérő rajzzal.

Kispest.

1927. „KISPEST” szöveggel különböző rajzok. 22 : 28 mm. Fogazat 10¹/₂.

1.	4 fill.	zöld	(városi címer)	—06
2.	8 „	vörös	(régí városháza)	—10
3.	40 „	lilabarna, szürke hálós	alapnyomat (új városház)	—10
4.	80 „	kék, zöldesszürke „	„ (Allegoria)	—10

Kolozsvár.

19.... „KOLOZSVÁR SZ. KIR. VÁROS” szöveggel a városi címer 17¹/₂ : 22 mm. Fogazat 11.

1.	2 fill.	oroszöld	1.—
2.	5 „	barna	1.—
3.	10 „	sárga	1.—
4.	25 „	vörös	1.—
5.	50 „	kék	1.—
6.	1 K	ibolya	1.—

A Mayr—Hanus katalógus említést tesz 25 és 50 filléres, Mátyás király lovassobrát ábrázoló illetékbélyegekről, ezeket azonban nem ismerjük.

Marosvásárhely.

19.... „MAROSVÁSÁRHELY — SZAB. KIR. VÁROS” szöveggel a városháza látképe. 30 : 19 mm. Fogazat 11¹/₂.

1.	2 K	zöld	3.—
1.	10 „	piros	5.—

Miskolcz.

1. Anyakönyvi díjbélyegek.

19.... „ANYAKÖNYVI KIVONATIDÍJ” szöveggel a városi kis címer. 26 : 37 mm. Fogazat 11¹/₂.

1.	1 K	vörös, fekete	1.—
2.	2 „	„ „	2.—
3.	4 „	„ „	3.—

Ez a kiadás Budapest székesfőváros házi nyomdájában készült.

1920. Azonos szöveg. Keretben a városi nagy cimer (Griff jobbra, oroszlán balra). 28:42 mm. Fogazat $11\frac{1}{2}$.

4.	10 K	rózsaszín, fekete, szürkés papíron, griff jobbra	—,60
4a.	10 „	„ fekete, fehér papíron, griff balra	1.—
5	20 „	„ fekete, szürkés papíron, griff jobbra	—,50

2. Városi illetékbélyegek.

1921. „MISKOLCZ thjf. város“ szöveggel a 4. sz. anyakönyvi bélyegével azonos rajz. 28:42 mm. Fogazat $11\frac{1}{2}$.

1.	5 K	ibolya, fekete, élénkvörös papír, griff jobbra	—,50
2.	6 „	„ „ „ vörös „ „ jobbra	—,50
3.	10 „	„ „ „ narancs „ „ jobbra	—,50
4.	10 „	„ „ „ vörös hártya „ „ balra	1.—
5.	20 „	„ „ „ sárga hártya „ „ jobbra	—,50
5a.	20 „	„ „ „ sárga „ „ balra	1.—
6.	20 „	„ „ „ sárga krétapapír „ „ jobbra	—,50

3. Lakáshivatali bélyegek.

1921. „Miskolcz thjf. város lakáshivatala“ szöveggel az előbbivel azonos rajz. 28:42 mm. Fogazat $11\frac{1}{2}$.

1.	20 K	ibolya, fekete, vörös hártypapír, griff balra	—,50
2.	50 „	zöld „ „ sárga papír, „ „	—,50
3.	100 „	„ „ „ halv. rózsza „ „	—,50
4.	500 „	„ „ „ „ zöld „ „	—,50

4. Inségbélyegek.

1922. szeptember. „Miskolcz thjf. város inségbélyege“ szöveggel beteget ápoló apácát ábrázoló rajz. 24:45 mm. Fogazat $11\frac{1}{2}$.

1.	15 K	vörös, fekete, narancs papíron	—,50
2.	50 „	„ „ „ szürke „ „	—,50
3.	100 „	„ „ „ vörös „ „	—,50
3a.	100 „	„ „ „ vörösbarna papíron	1.—

1923. Uj értékek. „Miskolcz thjf. város inségbélyege“ szöveggel. A 250 és 500 K rajza azonos az előbbivel, a többié, mint a 4. sz. anyakönyvi bélyegé, de a griff balra van. Fogazat $11\frac{1}{2}$.

4.	250 K zöld, fekete, halv. zöld papíron	—,50
5.	500 K vörös, „ sárga „	—,50
6.	1000 K lila „ fehér „	1.—
7.	5000 K „ „ rózsaszín „	1.—
8.	10000 K „ „ szürke „	1.—

Nagybánya.

19... „NAGYBÁNYA SZAB. KIR. REND. TANÁCSU VÁROS“ szöveggel a városi címer. 33:44 mm. Dombornyomás.

1.	1 K fekete, vörös	5.—
2.	2 „ „ „	5.—

Nagykőrös.

1924. „NAGYKŐRÖS VÁROS VÁROSI ILLETÉK“ szöveggel a városháza látképe, bal alsó sarokban vörös és zöld színben a városi címer 35:28 mm. Vékony fehér papír. Fogazat $11\frac{1}{2}$.

1.	100 K narancs, értékjelzés vörös	—,50
2.	500 K vil. kék, „ „	—,50
3.	1000 K sötétkék, „ sötétkék	—,50
4.	2000 K lilabarna, „ vörös	—,50

5.	5000 K sötétibolya,	"	"	—50
6.	10000 K vil. ibolya,	"	"	—50
7.	15000 K barna,	"	"	—50

1928. Ugyanaz a kiadás, vörös színben pengőértékre átértékelve.

8.	1 fillér a 100 koronáson	—05
9.	4 fillér az 500 koronáson	—05
10.	8 fillér az 1000 koronáson	—05
11.	16 fillér a 2000 koronáson	—10
12.	40 fillér az 5000 koronáson	—10
13.	80 fillér a 10000 koronáson	—10
14.	1 P 20 fill. a 15000 koronáson	—20

Nyiregyháza.

1923. „NYIREGYHÁZA VÁROS JÓTÉKONYSÁGI BÉLYEGE” szöveggel a) térdelő koldusnak alamizsnát nyújtó magyar ruhás férfi, 41:36 mm. b) gyümölcsfáról előtte térdelőnek gyümölcsöt nyújtó alak, 36:41 mm. Fogazat 11¹/₂.

1.	500 K kék	(a)	—50
2.	1000 „ rózsaszín	(a)	—50
3.	5000 „ ibolya	(b)	—50
4.	10000 „ barna	(b)	1.—

50.000 és 100.000 K értékek kiadása is tervbe volt véve.

Pápa.

1912. „PÁPA R. T. VÁROS KÖZÖNSÉGE” szöveggel a városi címer (1, 10, 20 K), városi címer a szit. koronával (2 K), ülő Hungária (5 K) 27:33¹/₂, illetve az 5 K 33:27 mm. Fogazat 11¹/₂.

1.	1 K ibolya	—50
2.	2 „ zöld	—50
3.	5 „ vörös	—60
4.	10 „ sárgásbarna	—50
5.	20 „ „	1.—

1923. Felülnyomásos értékek, az új értékjelzés után „K” betűvel.

6.	40 K zöld felülnyomás az 1 koronáson	2.—
7.	100 K „ „ a 20 „	1.—

1923. február 6. Felülnyomásos értékek „K” betű nélkül.

8.	20	(K) fekete felülnyomás	a 2	koronáson	—50
9.	40	„ „ „	a 2	„	—50
10.	40	„ zöld	az 1	„	—50
11.	50	„ fekete	a 2	„	—50
12.	80	„ „	a 2	„	—50
13.	100	„ zöld	az 5	„	—50
14.	100	„ „	a 10	„	—50

1923—1925. Többszörös felülnyomásos értékek.

1923. II. 16.	15.	50 piros felülnyom.	(40/1, — 10)	—50
	16.	100 piros	„ (20/2, — 8)	—50
	17.	160 piros	„ (40K/1, — 6)	—50
	18.	160 piros	„ (40/1, — 10)	—50
	19.	500 fekete	„ a 11. számú bélyeg.	
		értékjelzés egy 0-val kiegészítve		—50
	20.	500 piros felülnyom.	(160/40K/1, — 17)	—50
	21.	500 piros	„ (40/2, — 9)	—50
	22.	500 piros	„ (80/2, — 12)	—50
	23.	1000 piros	„ (20/2, — 8)	—50
	24.	1000 piros	„ (40/1, — 10)	—50
	25.	1000 fekete	„ (160/40/1, — 18)	—50
1923. X. 8.	26.	5000 piros	„ (40/1, — 10)	—50
	27.	5000 fekete	„ (160/40K/1, — 17)	—50
	28.	5000 fekete	„ (50/40/1, — 15)	—50
	29.	5000 fekete	„ (100/10, — 14)	—50
1924. V. 17.	30.	10000 piros	„ (40/1, — 10)	—50
	31.	10000 fekete	„ (100/20/2, — 16)	—50
	32.	10000 fekete	„ (500/40/2, — 21)	—50
	33.	10000 fekete	„ (500/80/2, — 22)	—50
	34.	10000 fekete	„ (100/10, — 14)	—50
	35.	20000 fekete	„ (160/40K/1, — 17)	—50
	36.	20000 fekete	„ (160/40/1, — 18)	—50
	37.	20000 fekete	„ (100/20/2, — 16)	—50
	38.	20000 fekete	„ (1000/20/2, — 23)	—50
	39.	20000 fekete	„ (500/40/2, — 21)	—50
	40.	20000 fekete	„ (500/2, — 19)	—50
	41.	20000 fekete	„ (500/80/2, — 22)	—50
	42.	20000 fekete	„ (100/5, — 13)	—50
	43.	50000 fekete	„ (100/5, — 13)	—50

1927. Új kiadás pengőértékben. Valamennyi érték a városi címerrel az egy koronás bélyeggel hasonló kivitelben, fekete színben, kézibélyegzővel benyomott értékjelzéssel, különféle színű papíron, 27:34 mm. Fogazat 11¹/₂.

44.	4 f	lila papir	—,05
45.	8 „	zöld papir	—,05
46.	40 „	sárga papir	—,10
47.	80 „	lilavörös papir	—,10
48.	160 „		—,10
49.	400 „	vörös papir	—,20

Pécs.

Városi illeték.

1908. „SIGILL. LIBER ET REG. CIVITATIS QUINQUE ECCLESIIEN — VÁROSI ILLETÉK 1908” szöveggel a városi címer. 31 : 49 mm. Fehér hártya papir. Fogazat $11\frac{1}{2}$. (M. kir. állami nyomda)

1. 1 K barna, kék 2.—

Hirdetési bélyeg.

1921. „PÉCS HIRDETÉSI BÉLYEGE” szöveggel vállán csákányt tartó bányászt ábrázoló rajz. Évszám 1921. 28 : 36 mm. Fogazat $11\frac{1}{2}$.

1. 1 K fekete 1.—
2. 2 „ barna 1.—
3. 5 „ ibolya 1.—

Rózsahegy.

1913. „LIPTÓ VÁRMEGYE, RÓZSAHEGY R. T. VÁROS, VÁROSI ILLETÉK 1913” szöveggel a városi címer. 30 : 42 mm. Hártyaszerű fehér papir. Fogazat $11\frac{1}{2}$, (M. k.r. állami nyomda)

1. 1 K sötétzöld, vörös 3.—

191...? Felülnyomás kézibélyegzővel lila színben.

2. 10 K az előbbi bélyegen 2.—

Sarkad.

1922. „SARKAD, BIHARMEGYE, KÖZSÉGI BÉLYEG — CSONKA MAGYARORSZÁG NEM ORSZÁG” szöveggel a városi címer. Értékjelzés fekete. 26:31 mm. Fogazat 11¹/₂.

1.	10 K zöld	—,50
2.	20 „ sárga	—,50
3.	100 „ vörös	—,50
4.	500 „ kék	—,50

Sátoraljaujhely.

1904. „SÁTORALJAUJHELY REND. TANÁCSU VÁROS” szöveggel a városi címer. 33:55 mm. Fogazat 11¹/₂

1.	2 K vörösbarna	2.—
----	----------------	-----

1920. Uj értékek azonos kivitelben.

2.	10 K kék	1.—
3.	20 „ vörös	1.—

1923. Azonos kivitelben, de krétapapíron.

4.	10 K sötétkék	—,50
5.	20 „ rózsaszín	—,50

Az 5. sz. bélyeg csak mint 1000 K bélyeg volt forgalomban, az uj érték fekete krétával ráírva.

1926. Uj rajz. „SÁTORALJAUJHELY R. T. VÁROS” szöveggel a városi címer. Értékjelzés helye üresen hagyva, a hova az értéket tintával írták be. 30:44 mm. Fogazat 11¹/₂.

6.	— vörös	—,10
----	---------	------

Selmec- és Bélabánya.

1914. „VÁROSI ILLETÉK, SELMEC- ÉS BÉLABÁNYA SZ. KIR. BÁNYAVÁROS TÖRVÉNYHATÓSÁGA 1914” szöveggel a városi címer. 32:40 mm. Vízjegy kettős kereszt. Fogazat 11¹/₂. (M. kir. állami nyomda)

1.	1 K vörös, kék	5.—
2.	2 „ ibolya, zöld	5.—

Sopron.

1914. „SOPRON SZAB. KIR. TÖRVÉNYHATÓSÁGI JOGGAL FELRUHÁZOTT VÁROS KÖZÖNSÉGE” szöveggel a városi címer. 24:34 mm. Hátyaszerű fehér papír. Fogazat 11¹/₂.

1.	50 fill. fekete, vörös	—50
2.	1 K „ zöld	—50
3.	2 „ „ narancs	—50

1920 után ezeket a bélyegeket az új értéket kézzel beírva, majd később kézibélyegzővel benyomva használták.

1920. VII.	4.	5 K az 50 filléresen	50
	5.	10 „ 1 koronáson	—50
1922. V.	6.	10 „ 1 „	—50
1923. VII.	7.	200 „ 2 „	—50
	X. 8.	2000 „ 50 filléresen	—50
1924. III.	9.	6000 „ 50 „	—50
	VI. 10.	10000 „ 50 „	—50
	X. 11.	50000 „ 2 koronáson	50

1927. Lila kézibélyegzővel pengőértékre ártértékelt bélyegek.

12.	40 f. az 50 filléresen	—10
13.	80 f. a 2 koronáson	—10

Szatmárnémeti.

1913. Városi bélyeg.

1.	1 K	5.—
2.	2 „	5....

A m. kir. állami nyomda feljegyzései alapján jelentjük ezeket a bélyegeket, közelebbit azonban nem tudunk róluk.

1916. „SZATMÁRNÉMETI SZABAD KIRÁLYI VÁROS CIMERE, VÁROSI BÉLYEG 1916” szöveggel a városi cimer. 31:41 mm. Vizjegy kettőskereszt, Fogazat 11¹/₂. (M. kir. állami nyomda)

3. 2 K kék, vörös 1.—

Szeged.

Anyakönyvi kivonati díj bélyegek.

1909. „Szeged sz. k. város, ANYAKÖNYVI KIVONATI DÍJ” szöveggel. Az Egri nyomda r. t. nyomása.

1.	1 K	fehér papir	(20.000)	5....
2.	2 „	sárga „	(5.000)	5.—
3.	4 „	kék „	(1.000)	5.—

1918. október 16. „Anyakönyvi kivonati díj” kis betűvel, egyebekben azonos,

4.	1 K	rózsaszín papir	(23.500)	—50
5.	2 „	sárga „	(7.500)	2.—
6.	4 „	fehér „	(3.500)	1.—

1920. szeptember 20. Azonos kivitel.

7.	10 K	sárga papir	(40.000)	—50
8.	20 „	kék „	(2.000)	—40
9.	40 „	fehér „	(1.000)	—50

Illeték bélyegek.

1919. „SZEGED VÁROS 1919” szöveggel koszoruban az érték, színes alnyomattal. 24:33 mm. Vizjegynélküli vékony fehér papir. Fogazat 11¹/₂.

1.	50 f.	barna, szürke	—50
2.	1 K	lilabarna, sárgásbarna	—50
3.	2 „	fekete, kékesszürke	—50
4.	4 „	fekete, kékesszürke	1.—
5.	5 „	vörös, kékesszürke	—50
6.	10 „	feketésibolya, világosibolya	1.—

Szinváltozás.

7.	1 K	sötétbarna, világosbarna	—,50
8.	4 „	zöld, világoszöld	—,50
9.	10 „	élenkibolya, világosibolya	—,50

1923. Felülnyomásos értékek.

10.	50 K	az 50 filléresen („KORONA” szó sötétkék)	—,50
11.	100 „	az 1 koronáson (7) kék felülnyomás	—,50
12.	500 „	a 2 „ (3) vörös „	—,50
13.	500 „	a 4 „ (8) kék „	—,50
14.	1000 „	az 50 „ (10) kék „	—,50
15.	5000 „	az 5 „ (5) fekete „	—,50

1924. „SZEDED SZAB. KIR. VÁROS” szöveggel a városháza látképe. 32 : 42 mm. Vékony, áttetsző papir. Fogazat 11¹/₂.

16.	10.000 K	barna, ibolya	—,50
-----	----------	---------------	------

1927. Új kiadás pengőértékben. Új rajzok. 32 : 41 mm. Vékony, áttetsző papir. Fogazat 11¹/₂.

17.	1 f.	világoskék, szürke	(Városháza)	—,05
18.	5 „	világoskék, narancs	(Egyetem)	—,05
19.	10 „	világosbarna, zöld	(Alföldi táj)	—,05
20.	20 „	narancs, világoskék	(Városi címer)	—,10
21.	50 „	szürke, vörös	(Kulturpalota)	—,30
22.	1 P	barna, kék	(Tiszahíd)	—,20
23.	2 „	zöld, ibolya	(Gr. Tisza szobor)	—,20
24.	5 „	vörös, barna	(Templom)	—,50

Székesfehérvár.

Városi illetékbélyeg.

1914. december 10. Egyszerű keretben a városi címer. „Városi illeték” szöveg. Évszám 1914. 33:46 mm. Egyoldalon 11¹/₂ fogazás, három oldal fogazatlan, mert a bélyegeket kettős darabokban nyomták.

1. 1 K vörös (500) 5.—

1916. Azonos rajz, szöveg és nagyság, de évszám „1916” Az 1 koronás kétféle alapnyomással. a) apró kerek rajzocskák, b) egymást metsző félkör alakú idomok. A b) alapnyomás mintái a négyes sorban nyomott bélyegeknél az első háromnál vízszintes, a negyediknél függőlegesen állnak. Az 5 koronás 29:42¹/₂ mm. alapnyomása eltérő, a két középső tete-béche. Fogazat csak függőlegesen 11¹/₂.

2. 1 K	karmin, alapnyomás a	(1000)	2.—
3. 1 „	vörös „	b (2000)	1.—
4. 5 „	bordó „	(15.000)	1.—

1917. Azonos. mint a 3. sz., de évszám „1917”.

5. 1 K vörös 3.—

Lakáshivatali illeték.

1920. február 16. „Székesfehérvár sz. kir. város — Lakáshivatali bélyeg” szöveggel a városi címer kettős vonalkeretben. 25:37 mm. Fekete nyomás, színes papír. Fogazat — mindig csak két oldalon — 11¹/₂. Minden értékből 500 drb. készült, a 100 koronásból 150.

1. 3 K	rózsaszín	2.—
2. 5 „	zöld	2.—
3. 10 „	halványzöld	2.—
4. 20 „	sárga	2.—
5. 30 „	sötétsárga	2.—
6. 30 „	narancs	2.—
7. 100 „	lilarózsa	3.—

A négyes tömbökben nyomott bélyegeknél az 1, 3, 4, 5 és 6 számúaknál a vízszintes, a 2, 3 és 6 számúaknál a függőleges párok tete-béche állnak.

Szekszárd.

1915. „SZEKSZÁRD R. T. VÁROS KÖZÖNSÉGE” szöveggel a városi címer. 28:43 mm. Dombornyomás. Fehér papír.

1. 1 K ibolya	1.—
2. 2 „ zöld	1.—
3. 3 „ élénk vörös	2.—

1924. május 10. Hasonló rajz, de könyvnyomdai kivitel. Az értéket kézzel írták be. 28:33 mm. Vágva és fogazva 11¹/₂.

4. — Korona kékesszürke	—20
5. — „ halványkék	—20

1928. március 8. Új kiadás penpőértékben, az 1924. évi kiadás rajzában, 28:33 mm. Fogazat 11, de csak két oldalt.

6. 40 fillér világos lilabarna (12000)	—10
7. 80 fillér kékesszürke (8090)	—10

Szentes.

1924. „SZENTES R. T. VÁROS” szöveggel a városi címer. Évszám 1924. 24:31 mm. Sárga papír. A bélyeget tekercsben nyomták s csak a vízszintes oldalak vannak fogazva 12¹/₂. Az értékjelzésre szolgáló keret üres, az értékjelzést kézi-bélyegzővel akarták benyomni, de a bélyegek az alispán tilalma folytán nem kerültek forgalomba.

1. — Korona szürke	—20
2. — „ vörös	—20
3. — „ ibolya	—20
4. — „ zöldesszürke	—20

Szolnok.

1920. szeptember 18. „Szolnok r. t. város BÉLYEGDIJA” A „BÉLYEG” szó minden betűje egyenlő magas. Az Egri nyomda r. t. nyomása.

1. 5 K fehér papír (6000)	—50
2. 10 „ narancs „ (4000)	—50

1922—23. Azonos kivitel, de a bélyeg szó „É“ betűje kisebb.

3.	5 K fehér	papír (5000)	(1923. II. 8.)	—50
4.	20 „ fehér	„ (10 000)	(1922. IX. 18.)	—50
5.	50 „ narancs	„ (10.000)	(1922. IX. 28.)	—50
6.	100 „ fehér	„ (5000)	(1923. IV. 14.)	—50

1923—24. Provisoriumok. Az értékjelzés hasonló nagyságu és színű számjegyekkel kiegészítve.

7.	200 K	a 20 koronáson	—50
8.	500 „	5 „ (3. sz.)	—50
9.	1000 „	100 „	—50
10.	2000 „	20 „	—50
11.	5000 „	50 „	—50
12.	10.000 „	100 „	—50

1925. január 1. Felülnyomásos értékek. A régi értékjelzés fekete négyszöggel elfedve s felette az új érték.

13.	1000 K	a 200 koronáson	—50
14.	5000 „	200 „	—50
15.	5000 „	50 „ a) két lömbel fedve b) négy vonallal „	—50 —50
16.	10.000 „	200 „	—50
17.	10.000 „	50 „	—50
18.	15.000 „	50 „	—50
19.	20.000 „	200 „	—50
20.	40.000 „	200 „	—50
21.	50.000 „	50 „	—50
22.	100.000 „	200 „	—50

1925. február 5. Új kiadás aranykorona értékben. Azonos kivitel.

23.	1 aranykorona	kék papír	kék keret	—50
24.	2 „	sárga „	sárga „	—50
25.	5 „	vörös „	kék „	1.—
26.	10 „	lila „	kék „	2.—
27.	20 „	söt. zöld „	kék „	3.—

1927. Felülnyomásos kiadás pengőértékben. A régi értékjelzés fekete vonallal elfedve, új érték feketével rányomva. Egyébként azonos kivitel.

28.	10 f.	a 10 koronáson (2)	(50 drb.) (III. 5.)	3.—
29.	10 „	50 „	(5) (50 drb.) (III. 5.)	3.—
30.	1 pengő	az 1 aranykoronáson (23)	(II. 5.)	—10
31.	2 „	2 „	(24) (II. 5.)	—10
32.	5 „	5 „	(25) (II. 5.)	—10

1927. április 1. Új kiadás pengőértékben. Azonos kivitel.

33.	10 f.	kék papír, kék keret	—,10
34.	50 1	piros „ „ „	—,10

Szombathely.

1910. június 15. „SZOMBATHELY R. T. VÁROS BIZONYÍTVÁNY KIÁLLÍTÁSI DIJ” szöveggel a városi címer. 26 : 32 mm. Fogazat 11¹/₂.

1.	1 K	kék, vörös (20.952)	1.—
----	-----	---------------------	-----

1921. június 9. Azonos kivitel, de egyszínű nyomás.

2.	5 K	kék	—,50
----	-----	-----	------

Ezt a két kiadást Klósz Gy. és Társa budapesti cég állította elő.

1921. Felülnyomások értékek.

3.	5 K	az 1 koronáson, lila kézibélyegzővel	1.—
4.	20 „	5 „ vörös felülnyomás	—,50
5.	30 „	5 „ vörös „	—,50
6.	50 „	5 „ vörös „	—,50
7.	100 „	1 „ kék „	—,50

1922. szeptember 21. Új kiadás, azonos rajz, de a bélyeg alsó széle fehéren hagyva s az érték fekete színben benyomva. Fogazat 11¹/₂.

8.	20 K	zöld (37.500)	1.—
9.	30 „	vörös, barna (12.850)	1.—
10.	50 „	kék (24.650)	1.—
11.	100 „	vörös (13.300)	—,50
12.	500 „	sárga (8200)	—,50

1922. december. Felülnyomás lila színben kézi bélyegzővel.

13.	1000 K	a 6. sz. bélyegen	2.—
-----	--------	-------------------	-----

1924. február 23. Felülnyomás fekete színben. A régi érték vastag vonallal elfedve, új érték a címer közepén.

14.	2000 Kor.	a 20 koronáson (8)	—,50
15.	5000 „	50 „ (10)	—,50
16.	10.000 „	30 „ (9)	—,50
17.	20.000 „	100 „ (11)	1.—
18.	100.000 „	500 „ (12)	1.—

1928. január 21. Az előbbiekhöz hasonló bélyeg, de „LAKÁSÜGYI ILLETÉK” szöveggel hártyszerű papíron. A régi érték vastag vonallal elfedve, az új érték a címer közepén.

19.	40 f.	a 20	koronáson	zöld fekete felülly.	—,20
20.	80 „	5 „	zöld, vörös felülly.	—,20	

1928. január 21. Felüllyomások bélyeg pengőértékben, a régi értékjelzések könyvnyomdai uton fekete vastag vonallal átnyomva.

21.	40 f.	fekete felüllyom.	a 14. sz. bélyegen	—,10

Ujpest.

1913. „VÁROSI ILLETÉKJEGY. PEST-PILIS-SOLT-KISKUN VÁRMEGYE. UJPEST R. T. VÁROS 1907” szöveggel a városi címer. 32 : 40 mm. Hártyszerű fehér papír. Fogazat 11¹/₂. (Az első szín az alnyomat és címer, a második a keret színe.) M. kir. állami nyomda.

1.	20 f.	zöld, barna	3.—
2.	25 „	vörös, kék	3.—
3.	50 „	zöld, ibolya	3.—
4.	1 K	narancs, zöld	—,50
5.	2 „	vörös, barna	—,50
6.	3 „	ibolya, barna	—,50
7.	4 „	narancs, vörösiibolya	5.—

1920. Fentiek új értékjelzéssel egyvonalú keretű kerek lila kézibélyegzővel. A 26 mm. átmérőjű bélyegző szövege „UJPEST R. T. VÁROS — értékjelzés — KORONA”.

8.	5 Korona	a 4	koronáson	1.—
9.	10 „	20	filléresen	1.—
10.	20 „	3	koronáson	1.—
11.	20 „	25	filléresen	1.—

1922. Ujabb felüllyomások bélyegek, a lila kézibélyegző átmérője 27 mm. A keret két vonalból áll, az értékjelzés „K”.

12.	5 K	az 1	koronáson	—,50
13.	10 „	a 4	„	—,50

1923. szeptember 15. Ujabb felüllyomások bélyegek hasonló kivitelben, de a két vonalos keretű lila bélyegző átmérője 31 mm., az értékjelzés „KOR”.

14.	100 KOR. a 2 koronáson	—59
15.	200 " 4 "	—50
16.	300 " 3 "	—50
17.	500 " 4 "	—50
18.	1000 " 4 "	—50
19.	1000 " 1 "	—50
20.	2000 " 4 "	—50
21.	3000 " 4 "	—50
22.	5000 " 1 "	—50
23.	10.000 " 1 "	—50
24.	10.000 " 2 "	—30
1924. VII. 15.	25. 10 000 " 3 "	1.—
1925. III. 13.	26. 20.000 " 3 " „Korona” szó kiírva	1.—
	27. 30.000 " 3 "	1.—

Állítólag az 5000, 20000 és 30000 koronás bélyegek a 2 koronás bélyegen is készültek.

1924. Ujabb felülnyomás, egyvonalu keretű, 31 mm. átmérőjű lila kézibélyegző.

28.	4000 Kor. a 2 koronáson	1.—
-----	-------------------------	-----

1924. Két vonalas keretű, 31 mm. átmérőjű zöld kézi felülnyomás.

29.	10.000 Kor. a 2 koronáson	1.—
-----	---------------------------	-----

1927. Pengőértékre átértékelt bélyegek.

30.	80 filléres lila felülnyom. a 2 koronáson	—10
31.	2 pengő, zöld felülnyom. a 3 "	—20

Vác.

1923. „VÁCZ R. T. VÁROS BÉLYEGDIJA” szöveggel. Az Egri nyomda r. t. nyomása.

1.	100 K	rózsaszín papir	(2500)	1.—
2.	500 "	fehér	" (2500)	1.—
3.	1000 "	sárga	" (2500)	1.—
4.	5000 "	vörös	" (2500)	1.—

Veszprém.

1913. „VESZPRÉM R. T. VÁROS” szöveggel a városi címer. 43 : 27 mm. Fogazat $11\frac{1}{2}$. (Sonnenfeld Nagyvárad nyomása).

1.	1 K	barna, vörös	1.—
2.	2 "	kék, ibolya	1.—

1920 évben ezeket a bélyegeket 10, illetve 20 koronásként használták, az új értéket tintával írva a bélyegre.

1921. „Veszprém r. t. város BÉLYEGDIJA” szöveggel. Az Egri nyomda r. t. nyomása.

	3.	10 K	sárga	papír	(8000)	—,50
	4.	20 „	fehér	„	(6000)	—,50
1922.	5.	40 „	sárga	„	(2000)	1.—
	6.	50 „	narancs	„	(1000)	2.—
	7.	100 „	„	„	(1000)	2.—
	8.	200 „	rózsaszín	„	(51.000)	—,50
1923.	9.	500 „	sárga	„	(50.000)	—,50
	10.	1000 „	fehér	„	(50.000)	—,50
	11.	5000 „	vörös	„	(25.000)	—,50
	12.	10.000 „	vil. zöld	„	(25.000)	—,50

A 100 koronás papírjának a színét nem ismerjük.

Zalaegerszeg.

1922. „ZALAVÁRMEGYE ZALA-EGERSZEG REND. TAN. VÁROS TANÁCSA 1902 — VÁROSI ILLETÉK” szöveggel a városi címer. 31 : 42 mm. Fogazat 11¹/₂.

1.	50 aranyfillér	kék, barna	—,50
2.	1 aranykorona	kék, barna	—,50
3.	2 „	„	—,50

Zombor.

1914. „ZOMBOR SZ. KIR VÁROS” szöveggel a városi címer. 46 : 31 mm. Fogazat 11¹/₂. (Szénágy Béla Budapest nyomása).

1.	1 fillér	kék	1.—
2.	3 „	„	1.—
3.	5 „	„	1.—
4.	15 „	„	1.—
5.	70 „	„	1.—

Ezen bélyegek a vigalmiadó lerovására szolgáltak. Különböző értékek összefüggő darabokban is ismertek, 1 és 3, 3 és 5 f. (Jgylátszik, hogy az összes értékek egy íven nyomattak.)

III. Magánkiadási bélyegek.

1. Magyar Keleti Vasut.

18. „Ungar. Ostbahn — Stempelfrei laut §. 29 der Concessions — Urkunde“ szöveggel szárnyas kereket ábrázoló rajz. 24 : 30 mm. Fogazat 10.

1. kék	(lithográfia)	—50
2. „	(typográfia)	—20

2. A Wagon—Lits társaság szállítási adóbélyegei.

1880. Keretrajz. „DAZIO“ szöveg és érték. 21 : 24 mm. Fogazat 13.

1. 0 f. 05	ibolya	3.—
1. 0 „ 10.	fekete	2.—

1884. Ugyanaz a rajz, de szöveg: „Transportsteuer in Ungarn“.

3. 0 f. 60	sárga	2.—
4. 0 „ 90	rózsaszín	2.—
5. 1 „ 50	zöld	2.—
6. 1 „ 90	vörös	3.—
7. 2 „ 30	zöld	3.—
8. 2 „ 90	vörös	3.—

3. Magyar királyi államvasutak.

1920. „MÁV — ANYAGBÉLYEG — MÁV“ szöveggel szárnyas kereket ábrázoló rajz. Az érték és egy kis ötágú csillag vörös színnel nyomva. 23 : 29 mm. Vizjegy kettőskereszt álló helyzetben. Fogazat 12.

1. 2 f.	oroszöld	2.—
2. 5 „	sötétbarna	2.—
3. 10 „	zöld	2.—
4. 20 „	ibolya	2.—
5. 50 „	sötétkék	2.—
6. 1 K	olajzöld	2.—

Ezen bélyegek rendeltetését nem ismerjük. Állítólag más értékek is léteznek.

4. Deviza központ igénylési bélyege.

1923. „DEVIZAKÖZPONT. DEVIZAIGÉNYLÉSI ÜRLAP-BÉLYEG“ szöveggel. Évszám 1923. 39 : 25 mm. Fogazat 11¹/₂. (Globus Budapest.)

1.	(Értékjelzés nélkül, értéke 1000 K) zöld, világoszöld	—50
2.	„ „ „ 10.000 K) vörös, rózsaszín	—50

1924. Ugyanolyan bélyeg. de évszám 1924.

3.	(Értékjelzés nélkül) vörös, rózsaszín	—50
4.	„ „ ibolya, halványibolya	—50

5. Árpádházi Szt. Erzsébet róm. kath. egyházközség adóbélyege.

1926. Szöveg nélkül. 25 : 24 mm. nagyságban a budapesti Szt. Erzsébet egyházközség temploma (VII. Szegényház-tér), alatta vonalkeretben az érték. Fogazat 11¹/₂.

1.	10.000 K	kék
2.	50.000 „	sárgásbarna

1927. Új kiadás pengőértékben. Ugyanaz a kép, de „Szent Erzsébet Egyházközség“ szöveggel. Alatta az értékjelzés keret nélkül. Fogazat 10.

3.	3 Pengő	barna
4.	5 „	„

1928. Színváltozás. egyébként változatlan.

5.	1 Pengő	világoskék
6.	5 „	„

TARTALOMJEGYZÉK.

	Oldal
Előszó	3
Bevezetés	5
I. Magyar állami bélyegjegyek :	
1. Okirati illetékbélyegek (okmánybélyegek)	7
2. Hirdetvénybélyegek	28
3. Naptárbélyegek	29
4. Hirlapbélyegek	30
5. Értékpapírforgalmiadó bélyegek	31
6. A lakáshivatal bélyegei	34
7. Rendőrellenőrzési díjjegy	37
8. Vagyonszállítási díjbélyeg	38
9. Általános forgalmiadó bélyegek	39
10. Törvényhozási illetékbélyegek	41
II. Városi bélyegek	43
III. Magánkiadású bélyegek	79

Kölbig Ferenc (1875–1952) Temes vármegyében az akkor vasúti csomópontnak számító Vejte (Vojtek) községben született az állomásfőnök öt gyermekéből a másodikként. Nevét Kölbigről Vejteyre 1937-ben változtatta – a filatéliában pedig mindkét néven ismertté vált. Államjogi tanulmányainak befejezését követően Temesváron Temes vármegye szolgálatába állt, ahol az idők során a megye főszámvevője lett. 1910-ben rendelték Budapestre pénzügyminisztériumi szolgálatra. Az I. világháború után ő irányította az állami pénzkezelés reformját, majd Magyarország pénzügyi újjáépítésében végzett munkájáért magas kitüntetésben (két alkalommal kormányzói elismerésben) részesült. Szakmai tevékenysége mellett jelentős közéleti szerepet is vállalt, és egyik úttörője volt az osztráktól független magyar filatéliai élet megeremtésének. A levél- és okmánybélyeggyűjtés szervezésének területén egyaránt jelentős munkát végzett, Hollaender Györggyel közösen a nevéhez fűződik a több kiadást és kiegészítést megért, de eredetileg 1924-ben megjelent első magyar okmány- és illetékbélyeg-katalógus. A bélyegekről szóló munkáit a magyar filatelisták ma is forrásértékűnek tartják.

Dr. Hollaender György (1882–1961?) Budapesti ügyvéd, aki a maga korában páratlanul gazdag magyar pénzügyfilatéliai gyűjteményt épített fel. Nevéhez fűződnek az 1924 és 1938 közt megjelent legkorábbi magyar nyelvű okmánybélyeg-katalógusok, továbbá számos e területet népszerűsítő írás, az első magyar okmánybélyeg-kiadás alnyomat-változatainak felfedezése, valamint a magyar ajánlási ragjegyek katalógizálási alapjainak lerakása is (Filatéliai Szemle, 1957 és 1959 között). Utóbbit végül többek között Hollaender György jegyzetei felhasználásával dr. Floderer István fejlesztette tovább a magyar ragjegyeknek a Magyar Bélyeggyűjtők Országos Szövetsége kiadásában 1981-ben megjelent első katalógusává.

A jelen filatéliatörténeti forráskiadvány keretében elektronikus könyvként adjuk közre Kölbig Ferenc és Hollaender György *A magyar okmánybélyegek* címen, eredetileg 1924-ben megjelent, ám 1928-ban *A magyar okmánybélyegek katalógusa* címen újra kiadott úttörő pénzügyfilatéliai munkáját, hogy azt bárki tanulmányozhassa, elolvashassa, aki érdeklődik a téma és e sajátos gyűjtési terület iránt. Bár a mű eredményeit a filatéliai szakirodalom mára részben meghaladta, máig értékes és érdekes magyar (pénzügy)filatéliatörténeti forrásnak tekinthető. A jelen elektronikus forráskiadvány, amelyhez egy általános filatéliai bevezető esszé igyekszik kedvet csinálni olvasójának, ebben a szellemben tiszteleg a jeles filatelista szerzők és munkájuk előtt.